

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
iulie 2016 (Anul VIII) Nr. 89 (7/2016)



BOEM@

Live Literature

iulie 2016 (Anul VIII) Nr. 7 (89) - 42 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

7 / 2016

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Valeriu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania), Alexandra Mihalache (Slobozia), Mirela Savin (Constanța)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul **www.boema.inforapart.ro** actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com
Telefon: 0726 337376, 0740 596225
ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF etc.) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).



Literatură și Artă



DIN CUPRINS

Poezie: Nicolae Tzone (p.3), Iulia Florescu (p.8), Veronica Teodoru (p.12), Melania Cuc (p.14), Olguța Luncașu Trifan (p.17), Maria Ieva (p.18), Olimpiu Vladimirov (p.21), Irina Lucia Mihalca (p.26), Anatol Manole (p.27), Paula Romanescu (p.28), Mihaela Oancea (p.29), Mihaela Gudană (p.34), Stejărel Ionescu (p.39), Guillaume Apollinaire (p.40), Rabindranath Tagore (p.40)

Proză: Nina Gonța: Svetlana Alexievici. Vremuri second hand (p.4), Ileana Todoran: În Vamă, de 1 Mai: Cum ajung baloanele aprinse stele pe cer? (p.7), Maria Postu: Mansardă desprinsă din peisaj (p.15), Silvia Luchian: Iernitele primăveri (p.22)

Cronică de carte: Dumitru Anghel: Adevăruri mari scrise cu litere mici, de Mihai Vintilă (p.19), I. Prepeliță: Nae Ionescu într-un jurnal feminin (p.30), Gh. A. Stroia: Darul înțelepciunii - strălucirea adevărului revelat (p.37)

Note de lectură: Constantin Bejenaru: Nicolae Rădulescu - Senioru', un scriitor polifonic - sapiențial (p.33), Adrian Răcaru: Împărăția Poetului (p.35)

Eseu: Petre Rău: Plânsul lui Bacovia (p.10)

In Memoriam: Ionel Necula: Arthur Schopenhauer (p.24)

Meridiane: Luca Cipolla (Italia) - Poezii (p.13)

Debut: Simona Bazga: Poezii (p.36)

Umor: Marius Zaharia: 112 (p.23)

Fabule: Lucia Pătrașcu: Nici vântul (p.32)

Anunț: Academia ESC - Moldova: Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu, ediția a III-a, Chișinău, 2016 (p.35),

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.41)

Grafică:

Coperta I: Kim Sun - Hyuk

Coperta a IV-a: Salvador Dali - La girafe en feu

Interior: desene de Elena Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro



Nicolae TZONE

[ronțai dintr-un măr negru...]

ronțai dintr-un măr negru
 ca dintr-un bocet
 bocetul este un cal de curse
 otrăvit pe câmpul de alergare
 de regele nimicului
 care vrea fără alegere
 tot ce e mort
 pe pământ în clipa
 de față
 de pe câmpul de alergare
 al calului otrăvit
 de regele nimicului
 al întreg nimicului
 se deschide un spațiu
 de plumb
 de plumb alb de culoarea
 bumbacului
 de pe care se trece direct
 din viață în moarte
 și din moarte
 în moarte
 fără vamă de plătit
 fără fân de cosit
 fără popasuri de săpat
 fântâni pentru apă
 rece ca gheața
 de la mine
 și până la
 mine
 nu mai sunt fântâni
 pentru apă
 bună de băut
 și bună de spălat
 pe inimă
 și pe față
 apa
 de la mine
 până la
 mine
 e acum un foc
 de nămol
 e un șir de cărămizi
 de nămol
 e un ștreang
 de nămol
 mă duc în brațe
 de la mine
 și până la
 mine
 de unul singur

mă pun în ștreangul
 nimicului
 de deasupra
 capului meu
 de unul singur

înghit
 scaunul înalt
 al nimicului
 de sub mine
 de unul singur

mă despici
 în fășii
 foarte
 foarte subțiri
 de la călcăie
 până în
 creștetul
 capului
 de unul singur

îmi sărut
 ochii căprui
 apoi fruntea
 și tâmpile
 de unul singur

spre dimineață
 și spre seară
 mă rog
 mie însumi
 memoria
 să-mi devină
 drum
 fără pământ
 și fără
 cer

de altfel
 arunc cu
 piatra
 primul
 în mine
 încă de când
 nu părăsisem
 pântecul
 mamei

*

ronțai
 de unul singur
 dintr-un măr negru
 ca dintr-un bocet
 liber
 până
 în pânzele
 albe





Nina GONȚA

Svetlana Alexievici. Vremuri second hand

Însemnările unui complice

(traducere din limba rusă)

Ne luăm rămas bun de la perioada sovietică. De la acea viață a noastră. Încerc, onest, să ascult pe toți participanții dramei socialiste...

Comunismul a avut un plan nebun - să schimbe, să transforme omul "vechi", pe vechiul Adam. Și a reușit... poate singurul lucru care i-a reușit. În mai mult de șaptezeci de ani, în laboratoarele marxism-leninismului s-a produs un tip special de om - homo sovieticus. Unii îl socot un personaj tragic, alții îl numesc "sovcom". Mie mi se pare foarte cunoscut acest tip de om, îl știu, îmi este foarte familiar, sunt lângă el, am trăit unul lângă altul timp de mai mulți ani. El - sunt eu, ai mei cunoscuți, prieteni, părinți.

Mulți ani, am călătorit prin toată fosta Uniune Sovietică, pentru că homo sovieticus - nu sunt doar rușii, dar, de asemenea, și belorușii, turkmenii, ucrainenii, kazahii... În prezent noi locuim în diferite țări, vorbim limbi diferite, dar e greu să ne confundăm cu alții. Suntem "depistați", de-ndată! Noi toți, oamenii socialismului, veniți din socialism, semănăm și nu semănăm cu ceilalți - avem propriul nostru vocabular, noțiunile noastre despre bine și rău, despre eroi și martiri. Avem o relație specială cu moartea. În mod constant în povestirile pe care le scriu, îți taie urechea cuvintele: "împușcă", "împușcă-l", "trebuie lichidat, eliminat", "să i se piardă urma" sau astfel de versiuni sovietice de dispariție, ca "arest", "zece ani fără drept de corespondență", "emigrație". Care este totuși prețul unei vieți umane, dacă ne amintim că recent au murit milioane de oameni? Suntem plini de ură și prejudecăți. Totul e de acolo, de unde a fost Gulag-ul și teribilul război. Colectivizarea, deposedarea, migrația popoarelor...

Acesta era... socialismul și asta era, pur și simplu, viața noastră. Atunci vorbeam puțin despre ea. Dar acum, când lumea s-a schimbat ireversibil, tuturor le-a devenit interesantă. Indiferent de ceea ce a fost, a fost viața noastră. Eu scriu, culeg câte o fărâcă din istoria socialismului nostru "de casă" ... socialismului "intern". Modul în care a "locuit" înăuntrul sufletului uman. Întotdeauna am fost atrasă de acest mic spațiu - omul ... un om. De fapt, acolo totul se și petrece, se întâmplă.

De ce în cartea mea sunt atâtea cazuri, povești ale sinucigașilor și nu ale unor oameni obișnuiți, cu biografii sovietice, simple? La urma urmei, se comit suicide și din dragoste, și din cauza vârstei înaintate, unii poate, doar din dorința de a descifra secretul morții ... Am fost în căutarea acelora în care ideea se înrădăcinase adânc, într-un mod că nu o mai puteau scoate - statul devenise spațiul lor, înlocuise chiar și propria lor viață. Ei nu au putut să scape,

să plece din marea istorie, să-și ia rămas bun de la ea, să fie fericiți... oricum. Să se arunce, să se scufunde ... să dispară în existența privată, așa cum se întâmplă în prezent, când mărunțul a devenit ceva... mare. Omul, pur și simplu, vrea să trăiască, fără o idee măreață. Acest lucru nu s-a întâmplat în societatea rusească, în viața ei, așa ceva nu cunoaște nici literatura rusă. În general, noi suntem oameni "militaroși". Mereu eram ori în război, ori ne pregăteam de război. Niciodată n-am trăit altfel. De aici, și psihologia militară, războinică.

Și în viața de zi cu zi, civilă, totul era organizat ca la război. Se bătea toba, se flutura steagul și... inima sărea din piept. Omul nu-și observa robia, ba chiar o iubea. Îmi aduc aminte: după terminarea școlii, toată clasa am hotărât să plecăm la țelină, să "deștelinim" pământuri virgine, îi disprețuim pe cei care refuzau, ne era ciudă, până la lacrimi, că revoluția, războiul civil - totul s-a întâmplat fără noi. Mă uit înapoi: oare noi am fost aceștia? Eu?

Îmi aminteam și eu, concomitent cu personajele mele. Cineva dintre ei mi-a spus: "Numai omul sovietic îl poate înțelege pe...omul sovietic". Noi eram oameni cu o unică memorie, memoria comunistă. Vecini de memorie.

Tatăl meu își amintea, cum a crezut el în comunism... După zborul lui Gagarin. Noi - primii, pioneri! Noi suntem capabili de toate! Putem - totul! Așa, el cu mama ne-au și educat. Așa am fost crescuți. Eu am fost octombrel, am purtat o insignă cu băiatul - creș la păr, apoi pionier, apoi comsomolista. Dezamăgirea a venit mult mai târziu.

După perestroică, toți așteptau deschiderea arhivelor. Le-au deschis. Am aflat o istorie ascunsă de noi...

"Noi trebuie să câștigăm, să ducem după noi 90 de milioane dintr-o sută de milioane, locuitori ai Rusiei Sovietice. Cu restul nu se poate vorbi - trebuie lichidați". (Zinoviev, 1918).

"Să spânzurăm (numaidecât să spânzurăm, ca să vadă poporul) nu mai puțin de 1000 chiaburi înveterați, cei mai bogați... să le luăm toată pâinea, să luăm ostatici. Să facem așa, încât, la sute de mile în jur, poporul să vadă, să tremure..." (Lenin, 1918).

"Moscova literalmente moare de foame" (profesorul Kuznețov - lui Troțki). - "Aceasta nu e foamete. Atunci când Titus a luat Ierusalimul, mamele evreice își mâncau propriii copii. Atunci când mamele voastre vor fi nevoite, obligate, să-și mănânce propriii copii, numai atunci puteți veni să-mi spuneți: "Murim de foame" (Troțki, 1919).

Oamenii citeau ziarele, revistele și... tăceau. Erau cuprinși de o groază nesuportabilă ! Cum să trăiești cu asta? Mulți au întâmpinat adevărul ca pe un dușman. Și libertatea, de asemenea. "Noi nu ne cunoaștem țara. Nu știm ce cred, cum gândesc majoritatea oamenilor, îi vedem, îi întâlnim în fiecare zi, dar ce cred ei, ce-și doresc, noi nu știm. Dar ne asumăm îndrăzneala de a-i învăța. În curând vom afla - și... ne vom cruci, vom fi cuprinși de groază", - mi-a spus un prieten de-al meu; adesea stăteam la taifas cu el în bucătăria mea. Polemizam cu el în

(continuare în pag. 5)

contradictoriu, cu argumente. Era în anul nouăzeci și unu ... vremuri fericite! Credem că mâine, chiar mâine va fi libertate. Se va porni din nimic, din dorințele noastre.

Din "Cărțuliile cu însemnări" ale lui Șalamov: "Am fost membru al marii, pierdute, bătliei, pentru o reală reînnoire, schimbare a vieții." ...E scris de un om care și-a petrecut șaptesprezece ani din viață în lagărele lui Stalin. Speranța într-un ideal a rămas...

Pe oamenii sovietici i-ași împărți în patru generații: generația lui Stalin, a lui Hrușciiov, a lui Brejnev și a lui Gorbaciiov. Eu fac parte - din ultima. Nouă ne-a fost mai ușor să acceptăm prăbușirea ideii comuniste, căci noi nu trăisem momentul ei tânăr, puternic, când magia romantismului ei fatal și a speranțelor utopice încă erau în vigoare, neconsumate. Noi am crescut când Kremlinul era... bătrân. În vremuri vegetariene, de post. Sângele "măreț" al comunismului era deja uitat. Încă ne mai bântuia patosul, dar s-a păstrat rațiunea, cunoașterea că utopia nu se poate transforma într-o realitate.

Aceasta s-a întâmplat în timpul primului război din Cecenia... M-am întâlnit într-o gară, în Moscova, cu o femeie, era undeva de prin Tambov. Pleca în Cecenia, pentru a-și aduce acasă fiul, din război: "Nu vreau ca el să moară. Nu vreau ca el să omoare". Statul nu mai era stăpân pe sufletul ei. Era un om liber. Astfel de oameni au fost puțini. Cei mai mulți erau dintr-acei pe care libertatea îl irita: "Am cumpărat trei ziare și în fiecare adevărul este diferit, fiecare are dreptatea lui. Unde este adevărul adevărat? Înainte vreme, citeai dimineața "Pravda" ("Adevărul") - și aflai totul. Înțelegeai totul!".

Ideile ieșeau încet... de sub anestezie. Dacă începeam să le vorbesc despre pocăință, auzeam: "De ce tre-buie să mă căiesc?". Toata lumea se simțea victimă, nu complice. Unul zicea: "Eu tot am fost închis", al doilea - "eu am luptat", al treilea - "eu am ridicat orașul devastat din ruine, zi și noapte căram cărămizi".

Era ceva neașteptat: euforici, beți de libertate, dar complet nepregătiți pentru asta. Unde e ea, libertatea? Numai la bucătărie, unde, din obișnuință, continuau să critice, să înjure autoritățile, puterea. Îi înjurau, dădeau vina pe Elțin și Gorbaciiov. Pe Elțin, pentru faptul că a schimbat Rusia. Pe Gorbaciiov, pentru că a schimbat totul. Întregul secol XX. Și la noi va fi, ca și la alții. La fel ca la toți. Gândeau că de această dată chiar se va reuși.

Rusia se schimba și se ura pe sine însăși pentru acest fapt. "Neclintitul Mongol" - scria despre Rusia, Marx.

Civilizația sovietică... Se grăbeau să-i immortalizeze urmele. Fețe cunoscute. Îi întreb nu despre socialism, dar despre dragoste, gelozie, copilărie, bătrânețe. Despre muzică, dansuri, coafuri. Cu privire la miile de detalii ale unei vieți pe cale de dispariție. Aceasta este singura modalitate de a duce dezastrul într-un cadru obișnuit și a încerca să povestești ceva. Să poți ghici, presupune. Nu obosesc să mă mir, cât de interesantă este viața umană obișnuită. Numărul infinit de adevăruri omenești... Istoria este interesată numai de fapte, emoțiile rămân peste bord, în afară. Nu este obișnuit să fie făcute istorie. Eu însă mă uit la lume cu ochii umanității, nu ai unui istoric. Și...sunt surprinsă, mă fascinează.

Tatăl meu nu mai este. Și... nu pot termina cu el una dintre conversațiile noastre... El mi-a relatat că lor le era mult mai ușor să moară în război, decât băiețașilor

"neîmpușcați", care se prăpădesc astăzi în Cecenia. În anii "patruzeci" ei din iad nimereau în iad. Înainte de război, tatăl meu învăța în Minsk la Institutul de Jurnalism. Își amintea că, atunci când se întorceau din vacanțe, de multe ori nu mai găseau nici un profesor cunoscut, fuseseră arestați toți. Nu înțelegeau ce se întâmplă, dar le era frică. Frică, ca la război.

Am avut cu tatăl meu puține discuții sincere. M-a cruțat. Și eu l-am cruțat, îmi era milă de el? Îmi este greu să răspund la această întrebare... Noi eram nemiloși față de părinți. Nouă ni se părea că libertatea - e ceva simplu. A trecut ceva timp și ne-am încovoiat sub presiunea, povara ei, pentru că nimeni nu ne-a învățat ce înseamnă libertate. Eram deprinși numai... să murim pentru ea.

Iată - libertatea! Pe astfel de libertate am așteptat-o? Eram gata să murim pentru idealurile noastre. Să ne batem... în lupte. Dar a început o viață de "Cehov". Fără istorie. Au căzut toate valorile, cu excepția valorii vieții. Vieții în general. Noile vise, tendințe: să construiești o casă, să cumperi o mașină bună, să sădești un agraș... Libertatea s-a dovedit a fi reabilitarea micii burghezii, de obicei, cu "botniță" în viața rusească. Libertatea Majestății Sale - Consumul! Măreția întunericului! Obscuritatea dorințelor, instinc-telor - viața umană ascunsă, despre care noi aveam foarte puțină idee, o idee aproximativă. Întreaga noastră istorie de viață a fost de supraviețuire, nu de trai. Acum, experiența militară nu mai este necesară, trebuie uitată. Mii de noi emoții, stări, reacții... Dintr-odată totul în jur a devenit diferit: semnele, lucrurile, banii, steagul... Și omul însuși. El a devenit mai colorat, mai individual, monolitul a explodat, viața a fost împrăștiată, risipită pe insulițe, atomi, celule. După Dali: libertate-voință... "volyushka-razdolyushka" ... spațiu extins, cât îți dorești. Marele rău a devenit o legendă îndepărtată, s-a transformat într-un thriller politic. Nimeni deja nu mai vorbește despre idee, ci despre credite, dobânzi, bonuri de schimb, banii nu se mai câștigă muncind, ci "se fac", "se dobândesc". Oare pentru mult timp asta? "Că adevărul nu e în bani - nu scoți asta din sufletul rus, nu omori", - scria Tsvetaeva. Dar, parcă au reînviat și cutreieră străzile noastre eroii lui Ostrovsky și Saltykov-Shchedrin.

Tuturor, le-am pus aceeași întrebare: "Ce este libertatea." Tați și copiii răspundeau diferit. Cei care s-au născut în URSS și cei care nu sunt născuți în URSS, n-au experiență comună. Sunt oameni de pe planete... diferite.

Tații: libertate - absența fricii; trei zile în luna august, când am învins lovitură de stat; o persoană care alege în magazin dintr-o sută de feluri de salam este mult mai liberă, decât cea care alege din zece; să fii nebătut, dar la generații nebiciuite să nu ne așteptăm nicidecum; rusul nu înțelege libertatea, are nevoie de cazăc și de bici, așa este deprins.

Copiii: libertate - iubire; libertatea interioară - valoare absolută; atunci când nu te temi de dorințele tale; să ai mulți bani, atunci vei avea totul; atunci când poți trăi în așa fel încât să nu te gândești la libertate. Libertate - o normalitate.

Caut - o limbă. Omul are mai multe limbi: limba

(continuare în pag. 6)

În care vorbește cu copiii și alta - limba în care vorbește despre dragoste... Și apoi, mai este o limbă, limba în care noi vorbim cu noi înșine, în conversațiile noastre launtrice. Pe stradă, la locul de muncă, în timpul călătoriilor - peste tot auzim altceva, schimbarea este nu numai în cuvinte, apare ceva deosebit. Chiar și dimineața și seara omul se exprimă în mod diferit. Dar ce se întâmplă pe timp de noapte între doi oameni, dispăre complet din istorie. Ne preocupă doar istoria zilei unui om. Sinuciderea - e o temă de noapte, când omul este la granița dintre existență și neant. Somn. Vreau să înțeleg asta cu insistența și meticolozitatea omului zilei. Am fost întrebată: "Nu vă este teamă c-o să... vă placă?"

Mergem prin regiunea Smolensk. Într-un sat, ne-am oprit lângă un magazin. Ceva familiar (am crescut la sat), ce chipuri frumoase, ce chipuri blajine și ce viață umiltoare și săracă - în jur. Discuții despre viață. "Despre libertate întrebați? Intrați în magazinul nostru: vodcă cât vreți, de care vreți: "Standard", "Gorbaciov", "Putinka", cu dulciurile - cârnați și brânză, pește. Banane. Ce fel de libertate ne mai trebuie? Avem destulă, ne ajunge asta!". - "Dar pământ vi s-a dat?" - "Cine vrea să scormonească în el? Dorești - iați. La noi a luat unul, Vasika Krutoi (Durul). Cel mai mic copil al lui are opt ani, pășește cu tatăl său în spatele plugului. La el, dacă te năimești - nu furi, nu dormi. Fascist!"

La Dostoievski, în "Legenda Marelui Inchizitor", este o dispută despre libertate. Despre faptul cât este de dificilă, chinuită, tragică... calea libertății. "De să cunoști acest, al naibii, bine și rău, când te costă atât de mult?". Omul este mereu nevoit să aleagă: libertatea sau bunăstarea și o viață aranjată; libertatea cu suferințele ei sau fericire fără libertate. Cei mai mulți oameni preferă... a doua.

Marele Inchizitor îi spune lui Hristos, care s-a întors pe Pământ: "De ce ai venit să ne împiedici? Căci ai venit să ne împiedici, știi asta?"

"Respectându-l mult (pe om), Tu ai acționat ca și cum ai fi încetat să-l mai compătimești, pentru că ai cerut prea mult de la el... Respectându-l mai puțin, ai fi cerut mai puțin, acest lucru ar fi fost mai ușoară.. El este slab și ticălos... Cu ce-i vinovat sufletul slab, că nu poate găzdui astfel de cadouri teribile?"

"Nu există grijă mai dureroasă și mai persistentă pentru un om, decât, devenind liber, să caute cât mai rapid pe cineva, în fața căruia să se închine... și căruia să-i dea, cât mai curând posibil, darul libertății cu care această nefericită creatură se naște."

* * *

În anii nouăzeci... da, eram fericiți. Către acea naivitate nu ne mai putem întoarce. Ni se pare că alegerea e făcută, comunismul este pierdut iremediabil.

Dar... era doar începutul.

Au trecut douăzeci de ani... "Nu ne mai speriați cu socialismul!", - spun copiii, părinților.

Dintr-o discuție cu un cunoscut, profesor universitar: "La sfârșitul anilor nouăzeci, studenții mei râdeau - povestește el - când eu îmi aminteam de Uniunea Sovietică, erau siguri că li se deschide un nou viitor în față."

Acum situația e diferită... Studenții de azi au aflat deja, au simțit, ce-i aia capitalism - inegalitate, sărăcie, bogăție nesimțită. În fața ochilor, au viața părinților lor, care nu au primit nimic din țara jefuită. ...Au devenit radicali. Visează la revoluția lor. Poartă tricouri roșii cu portretele lui Lenin și Che Guevara".

În societate a crescut interesul față de fosta Uniune Sovietică. Față de cultul lui Stalin. Jumătate dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 19 și 30 de ani îl consideră pe Stalin ca fiind "cea mai mare figură politică". Într-o țară în care Stalin a distrus oameni nu mai puțini decât Hitler, noul cult al lui Stalin?! Din nou, iarăși, în vogă tot ce-a fost sovietic. De exemplu, cafenele "sovietice" - cu denumiri sovietice și preparate din bucătăria sovietică. Au apărut dulciurile "sovietice" și cârnații "sovietici" - cu mirosul și gustul familiar, pentru noi, din copilărie. Și, desigur, vodca "sovietică". La televiziuni, zeci de emisiuni, precum și zeci de site-uri de internet nostalgice, "sovietice". În lagărele staliniste - Solovki, Magadan - puteți ajunge ca turist. Publicitatea promite că pentru o experiență completă vi se vor da haine specifice, târnăcop. Veți vedea barăci restaurate. La sfârșit, o partidă de pescuit...

Reînvie vechile idei: despre marele imperiu, despre "mâna de fier", despre "o direcție rusească specială"... Au reîntors imnul sovietic, acum există comsomolul, cu denumirea "Nashi" ("Ai noștri") există partidul puterii, copia Partidului Comunist. Președintele are aceeași putere ca și Secretarul General (al PCUS). Absolută. În loc de marxism-leninism - ortodoxia...

Înainte de revoluția din 'șaptesprezece, Alexander Green a scris: "Viitorul pare să fi încetat să stea la locul său".

Au trecut o sută de ani - și viitorul din nou nu e la locul său.

Au sosit vremurile second hand.

Baricada - un loc periculos pentru artist. O capcană. Acolo se strică vederea, se îngustează pupila, lumea își pierde culorile. Acolo totul e alb-negru. De acolo, nu mai distingi persoana, vezi doar un punct negru - ținta.

Eu - toată viața - pe baricade. Mi-aș dori să plec. Să învăț să mă bucur de viață. Să-mi recapăt vederea normală. Dar zeci de mii de oameni iarăși ies în stradă. Se iau de mâini. Au panglici albe pe jachete. Simbol al renașterii. Al luminii. Și eu... sunt cu ei.

Am întâlnit pe stradă tineri în tricouri cu secera și ciocanul și cu portretul lui Lenin.

Știu ei oare ce este comunismul ?





Ileana TODORAN

În Vamă, de 1 Mai: cum ajung baloanele aprinse stele pe cer?

"Caut, nu știu ce caut. Subt stele de ieri / sub trecutele, caut / lumina stinsă pe care o tot laud"
(Lucian Blaga, "Lumina de ieri")

Radu își aprinse o țigară și se uită pe geam. O ceață densă, albă ca laptele învăluia cartierul. Dizolvase contururile agresive ale blocurilor cenușii comuniste. Era pufoasă și mângâietoare ca puful de păpădie sau ca cel de găscă. O plapumă albă în care să mă ascund. Hai, Radu, trage-ți plapuma peste cap și uită de toate! Are și ceva erotic, excitant: aș putea umbla gol prin ea, aș putea să o caut pe Laura, să o adulmec după mirosul de țigări mentolate și de parfum Givenchy "Very Irresistible". Poate voi găsi întâi buzele ei pline, cu rujul lor violet, cu aromă de fructe de pădure, poate mă voi confundă în părul ei lung, mătăsoș, poate voi prinde în mână din întâmplare sfârcul întărit al unui sân sau poate îi voi atinge vaginul fin, proaspăt epilat. Mister... Ce bine că există!

– Radu, uite ce ceață e! Unde mai vrei să mergem? Mai bine stăm în București, zise Laura.

– Cum, iubito? Întotdeauna am plecat de 1 Mai. Am făcut deja rezervare la pensiune. Au anunțat vreme bună la meteo, am văzut și pe net. Vremea o să se îndrepte, o să vezi.

Se apropie de Laura, o îmbrățișă și-și lipi fața de părul ei: ar fi vrut să se lase învăluit de el ca de ceață. Laura tresări, scuturată de un spasm și se smulse din îmbrățișarea lui Radu. De ce nu mă lasă în pace? Mă sufocă precum ceața asta enervantă. O pernă albă apăsată peste față. Nu-mi place deloc. Ceața asta mă derutează, mai exact îmi sporește senzația de confuzie, mă face să mă rătăcesc. Topește absolut totul. Chiar și treptele de la intrarea în bloc, mașina noastră cu tot cu loc de parcare, minimarketul de unde voiam să cobor să-mi iau țigări. Intră în bloc și dizolvă avizierul cu sumele de plătit la întreținere, fondul de rulment și anunțurile administratorului. De asta nu-mi pare rău. Chiar, am depus declarația de consum? Luna aprilie tocmai s-a încheiat. Nu sunt tocmai sigură. Apoi ceața amenință să-mi înghită raftul de cosmetice din baie, cartea de pe noptieră din care nu am apucat să citesc azi nici măcar norma minimală de o pagină pe zi, laptopul cu toate documentele mele mai mult sau mai puțin originale. Până și albumul "The Wall" al lui Pink Floyd. De ce trebuie să plecăm? Nu pot să fac abstracție de toate, să-mi pun căștile și să ascult muzică? Nimănui nu-i pasă de mine. Hm, cel mult un interes erotic pentru Radu sau o simplă nevoie de afecțiune pentru Luca. Nimic mai mult. Doar când au ei nevoie. Când am eu nevoie, nimic. Pot să urlu

la Luca, să-l zgâlțâi, că nu răspunde. Dacă m-aș prăbuși la picioarele lui, dacă aș muri, n-ar remarca nici după trei zile. Eventual doar după mirosul de cadavru. Joacă Naruto pe consolă de ore în șir, fără să-și ridice privirea decât pentru a lua chipsuri Lays cu paprika din pungă. Nici nu a observat ceața de afară.

Radu se uită la ceas, era cam târziu. Îi era foame. Deschise frigiderul, luă o bucată mare de friptură de pui, direct din castron, cu mâna și o înghiți pe nemestecate. Îi trosneau fălcile, iar grăsimea îi picura de pe mâini. Laura se strâmbă de dezgust. Apoi, fără să se spele pe mâini, Radu se apucă să îndese lucrurile în bagaje, aruncându-le unele peste altele la grămadă și șifonându-le.

– Radu, dacă ți-e foame, așază-te frumos la masă și mănâncă. S-au inventat deja tacâmurile și șervețelele, chiar dacă tu nu ai auzit. S-au inventat și săpunurile și chiuvețele. Săpun era și pe vremea romanilor. Dacă ar vedea ei, săracii, în ce hal au ajuns oamenii în ziua de azi! Iar hainele le împăturim frumos și le punem în pungi separate. Ce exemplu îi dai lui Luca? Le strici pe toate. Și nu le-ai călcat tu. Să nu te atingi de bagajul meu! Nu o să înveți niciodată. Parcă ai fi sălbatic. Un yahoo, bombăni Laura.

– Scuze, iubito, dar altfel nu prea văd cum să le luăm cu noi. Poate dacă scoatem cosmeticele tale...

– Nu mi-am luat decât rimelul și rujul. Și creionul dermatograf. Și crema de zi, cea de noapte și cea abrazivă. Și crema de corp. Și crema de picioare. Și demachiantul. Și loțiunea tonică. Și...

– Vezi? Vreau să plecăm odată, se face târziu, e deja după-amiază. *Hurry up!* O să fie trafic aglomerat și, oricum, nu stăm decât două nopți. Bine că 1 Mai a picat vineri, dacă era sâmbătă sau duminică? La urma urmei, nu prea contează. Nu lucrăm și duminica? Ei, acum am prins un weekend întreg, suntem norocoși. Ești sigură că nu vrei să luăm cortul? Mi-e tare dor să mai stăm cu cortul în Vamă. Putem anula rezervarea la pensiune. Au anunțat vreme bună, o să fie 23-25 de grade ziua, iar noaptea în jur de 15.

– Iubire, în cort o să fie cancer noaptea, pe vremea asta, iar ziua ne sufocăm. Mă apucă și crizele de claustrofobie. Intră nisip, furnici și urechelnițe din alea care ne pot sparge timpanul. În plus, cum îmi încap mie bagajele în cort? Cum îmi beau cafeaua dimineața? Unde ne ducem la budă? Unde facem duș cald?

– Înainte nu te formalizai atât și nici nu cărai tot dulapul după tine. "*Omnia mea mecum porto*". La propriu. Oricum, putem face duș cald la tanti, la pensiune. Stăm doar două zile, iubito. Dar acum mi-e teamă că, într-adevăr, doar pentru cosmeticele tale ne trebuie un etaj la hotel de șapte stele.

– La fel și pentru sticlele tale. Luca, vino odată! strigă Laura.

– Dar, mami, eu nu vreau să merg în Vamă! țipă Luca, fără să-și ridice ochii din consolă. Acolo e nașpa. Vreau la Mamaia unde au parc de distracții și aqua-park! Și vreau să mă întâlnesc cu colegii de

(continuare în pag. 8)

școală în parc. Și am teme de vacanță! Din cauza voastră, mă duc cu tema nefăcută.

– Luca, stăm doar două zile. Te ducem și la Mamaia într-una din ele. Și cum să ai teme de vacanță de 1 Mai?! E doar un weekend. Haide, fii înțelegător, zâmbi Radu, ciupindu-l de obraz.

– Sunteți niște proști. Vreau la hotel de șapte stele. Nu merg în Vamă! zberă Luca.

– Luca, dacă am sta la cort, nu sunt șapte stele, sunt miliarde. Adică, de ce spun miliarde? Sunt infinit de multe. Asta nu poți cuantifica. Și ce bine că e așa! Laura, înainte îți plăcea și ție. Asta e spiritul Vămii. E soare, e lună, sunt stele, facem un foc pe plajă, adormim legănați de sunetul valurilor, ne cufundăm în nisipul sfânt de Vamă, briza mării ne mângâie...

– Mai exact briza mării ne izbește în față de ne dă borșul pe nas, ne amețește, ne înroșește ochii, ne produce migrene, ne face să ne țiue urechile și ne îngheață răsuflarea. Poate ne zboară și cortul. Nu, cu cortul e exclus. Sincer, nici eu nu vreau să merg. Nici la pensiune, mai mult ne obosim pe drum. La pensiune o să fie probabil la fel de cancer ca și în cort, nu au aer condiționat. Și sunt atât de obosită, oftă Laura.

– Tot anul fac ce vreți voi. City-break-uri, plimbări la mall... Nu mă lăsați și pe mine două zile unde-mi place? Foarte bine, atunci eu îmi iau bagajele și plec acum. Singur, zise Radu cât putu tare și de ferm.

Radu ieși spre locul de parcare cu bagajele, iar Laura și Luca îl urmară bombănind. Se simțea deja un pic deabusolat. Se cocârjase din cauza bagajelor. Mă țin mereu cu ochii în pământ. Mă încarcă atât de mult că nu pot să-mi ridic privirea. Dar Sisif nu trebuie să se uite spre cer, ci doar la bolovanul lui. Să continue să împingă, cu ochii în pământ. Și totuși nu trebuie să-i las să-mi strice chef. Am așteptat tot anul astea două zile. Indiferent ce spun ei, îi voi ignora și mă voi simți bine. De ce trebuie să fie atât de dificili?

Pe drum spre mare, lui Radu începu să-i revină chef de Vamă, deși Luca îl bombarda constant cu chipsuri Lays cu paprika, îl ciupea și îl trăgea de păr, iar CD-ul cu Metallica, "Garage Inc." nu vroia să meargă sub nicio formă. Contrar așteptărilor, drumul era destul de liber. Ceața se risipise. Lanurile argintii de grâu și cele galben-verzui, fosforescente de rapiță se succedau în fața ochilor săi în viteză. Strălucirea soarelui și a lunii. Cerul înalt, fără margini al câmpiei. Atâta spațiu numai pentru mine. Ce senzație de libertate!

Acceleră. Adrenalina îi aprinse sângele. Se uită la mașinile de pe autostradă și spuse cu obrazii arzând și ochi strălucitori:

– Fericiți cei ce merg pe sensul ăsta! Spre mare, spre Vamă! Toate drumurile duc la Vamă. Acolo e centrul lumii, e Arborele cosmic.

– Ești dus cu capu'. Vorbești numai prostii. Eu vreau la Mamaia! strigă Luca din nou.

Când intră în 2 Mai, Radu fu scuturat de un fior, iar ochii i se umeziră. Pe ultima porțiune de drum înainte de Vamă, inima îi bubuia mai tare ca Lars Ulrich în "Master of Puppets" sau ca motoarele de la "Pirați". Parcă mașina pe o străduță, ceva mai departe de pensiune, pentru că nu mai erau locuri libere la intrare. Mai încărcat ca Moș Crăciun, în bombănelile Laurei și țipetele lui Luca, Radu se târî spre pensiune, cu ochii în pământ, fără să scoată un cuvânt. Nu

mai e mult. Doar nu o să mă prăbușesc tocmai acum. Mă ajută și Luca: transportă două pungi de chipsuri Lays cu paprika.

După ce se cazară, Laura făcu imediat un duș, își retușă machiajul timp de o oră și mai stătu încă o oră să aleagă cu ce se îmbracă. Radu își rupsese deja unghiile de la bătut tactul cu ele în masă. Până la urmă, Laura se hotărî să-și pună o rochie lungă, înflorată, violet cu roz și bleu, pe care i-o cumpărase el anul trecut de ziua ei de la Zara.

– Violet ca părul meu, vă rog să remarcați, spuse Laura.

– Părul tău e aproape alb, mami, degeaba, o încurajă Luca. Și mai ai doar câteva fire în el. Iar eu vreau la Mamaia, în parcul de distracții! Acum!

– Iubito, părul tău e minunat, oricum ar fi. Ce contează așa mult culoarea? zise Radu. Haideți odată la masă, mor de foame.

În drum spre plajă, își făcură loc cu greu printre motocicliștii cu motoarele turate la maxim. Laura se luă cu mâinile de cap, iar Luca își băgă degetele în urechi. Radu însă ascultă vrăjit sunetul motoarelor și simți valuri de energie dezlănțuindu-se în el. Pe drum, prinzând ecouri din Metallica, "Enter Sandman" de la "Pirați", dădu ușor din cap și-și scutură buclele castaniu-aurii, doar ușor grizonate.

– Ce nașpa! Aștia habar n-au să cânte. Eu vreau să ascult Justin Bieber! Acum! Iar strada asta e plină de bețivi, drogați și auroiaci. Așa sunteți și voi, vă urăsc! izbucni Luca.

Pe plajă, la hamsii era o coadă imensă, pe trei rânduri, dar Radu nu voia cu niciun chip să renunțe. Când îi veni rândul, ceru trei porții de hamsii cu mujdei și garnitură de cartofi prăjiți. Luca nu mâncă decât cartofii prăjiți, iar Laura nu se atinse de nimic, așa că Radu trebui să se sacrifice. Trei porții de hamsii cu mujdei, cartofi prăjiți și berică, ăsta da sacrificiu! Savură fiecare hamsie și se rugă la fiecare în parte să-i îndeplinească trei dorințe: "Vreau să stau mereu în Vamă! Vreau să stau mereu în Vamă! Vreau să stau mereu în Vamă!".

Lângă taraba cu hamsii era un grup de protestatari de la un ONG de mediu. Niște puști cu blugii rupți și eșarfe la gât stăteau lângă un banner mare cu "Stop hydraulic fracturing!" și țineau pancarte cu "Jos ȘISTEMUL! Stop exploatarea gazelor de șist!" și "Copulare / Nu poluare". Când a început explorarea? Cred că acum patru ani, încă vine puhoi de lume de 1 Mai, deși e și criză. Explorarea se face prin metode clasice, nu cred că are cine știe ce impact asupra mediului. Încă un an până la finalizarea explorării și apoi se trece la exploatare. Poate că se exagerează efectele negative. Bine, sunt peste 750 de substanțe toxice în amestecul injectat în roci, după cum a recunoscut și Ministrul Mediului, cred că din greșeală. Apa poate fi, într-adevăr, poluată, dacă sondele de foraj nu sunt bine cimentate. Pot fi generate cutremure mai mici,

(continuare în pag. 9)

mai ales dacă se forează în apropierea unei falii. Resursele de apă se reduc pentru că este un consum imens, iar apa reziduală rezultată în urma fracturării este dificil de depozitat. Sincer, pe mine mai mult m-a deranjat că nu s-a respectat voința comunităților care au votat anti-exploatare la referendumuri locale validate (cum a fost la Costinești). Dacă alte chestii sunt discutabile, ăsta e un lucru clar. Dar tonul ăsta apocaliptic de la televiziuni, ziare sau ONG-uri! Eu nu cred că apa reziduală e radioactivă, că vor fi cutremure în toată țara și tsunami la București, dacă se rupe Barajul Dunării. Iar ONG-urile astea anti-fracturare sunt cele mai multe plătite de Gazprom, competiția Chevron. Cu toate astea, acum aș da orice să mai stau în Vamă.

– De ce nu mă iau și pe mine să protestez alături de ei? Aș sta cu ei aici în Vamă până în octombrie.

– Tati, ești dus, vorbești numai prostii. O să te dea afară de la serviciu și o să te aresteze. Așa meriți. Ești un bou. Și mie cine îmi mai cumpără console și jocuri noi?

Luca mâncase deja tone de chipsuri și cartofi prăjiți, dar poftea acum la o pizza, așa că se hotărâra să meargă la „Mitocanu’ (Lyana)”, era chiar alături. Așteptară o oră să se elibereze o masă, apoi încă două jumate să vină mâncarea: pizza Prosciutto e funghi pentru Luca, aripioare de pui picante cu cartofi de Vamă împinși în busuioc pentru Radu și o salată asortată pentru Laura. La un moment dat, turbată de furie că nu-i mai venea mâncarea (deși Radu nu înțelegea cum s-ar putea enerva cineva pentru o salată), Laura fusese cât pe-acți să-l bată pe chelner, iar Luca pe punctul de a-i arunca în față o bombă puturoasă (fabricație proprie în laboratorul de acasă). De plictiseală, până sosi mâncarea, Luca se plimbă pe stradă cu maică-sa, în sus și în jos, căscând ochii la tarabe și chioșcuri. Când se întoarse, Radu mai să intre în panică. Nevastă-sa era însoțită de un domn mic de statură, dar destul de respectabil, cu chelie. Cum?! Nici nu apucaseră să despacheteze bagajele și se combinase cu altcineva? În cele din urmă, răsuflă ușurat, căci domnul cu chelie nu era altul decât Luca. Bietul copil își cumpăraseră o chelie falsă de la magazinul de farse. Chelia se dovedea o investiție bună căci, tocmai când mult-așteptata mâncare ajunsese pe masă, un rahat de pescăruș mare cât un ou căzu în capul lui Luca și apoi ricoșă în salata Laurei. Bomba puturoasă, foarte suculentă și prevestitoare de multă fericire, venise în sfârșit din înaltul cerului.

După masă, Radu îi târi pe Laura și pe Luca să vadă marea, focurile de pe plajă și baloanele de hârtie aprinse, înălțate spre cer. Era atât de aglomerat că trebuia să facă slalom printre oameni, noroc că Luca era expert la schi și se strecura. Din când în când mai călcau oamenii pe picioare, dar, din fericire, acestea erau frecvent în bocanci sau măcar teniși. Radu îl trase pe Luca mai aproape de doi tineri care aprinseseră un balon de hârtie și îl înălțau.

– Ia, uitați-vă ce frumos e! Unde mai vedeți așa ceva? suspină Radu, cu ochii umezi.

– Ce plictisitor! Ești un prost. Nici măcar nu au show de lasere. Iar plaja e plină de gunoai și de ciudați. Și mi-au înghețat picioarele. Mi-e somn, se smiorcăi Luca.

– Radu, e chiar foarte frig, are dreptate copilul. Trebuie să-i spălăm chelia de găinaț, s-a murdărit toată. Și e târziu. Sunt atât de obosită, șopti Laura.

– Bine, mergem la culcare. Deși eu aș fi vrut să mai

stăm pe plajă și să beau o votcă la „Pirați”.

– Cum să mergem la „Pirați” așa? Tu în pantaloni scurți, eu cu rochia cu floricele, iar Luca cu o chelie plină de găinaț pe cap?

– Iubito, cred că ne facem prea multe probleme.

– La urma urmei, ție îți pasă de ce zice lumea. Pe mine mă doare undeva. Tu ești mult mai conformist ca mine. N-o să-ți convină să se uite „piraiții” urât la tine.

Da, într-adevăr, îl deranja să se ducă așa, ar fi preferat să aibă geaca motor, pantalonii de piele și bocancii. Poate că era mai bine să meargă la culcare.

A doua zi, Radu luă pungile de plajă cu tot ce trebuia: rogojini, prosoape, creme, pălăriiuțe, ochelari subacvatici, cărți de joc, o minge gonflabilă, o saltea de apă, un set de scufundări, o pușcă cu apă, cinci extratereștri Ben 10, trei console cu tot cu încărcător, o sticlă de apă plată la 2 litri și patru pungi de chipsuri. „*Omnia mea mecum porto*”. Viață de Sisif, dacă asta se mai putea numi „viață”. Merseă către nord, spre Cherhana și intrară pe ușa înfiptă direct în pământ, lăsată deschisă, în aer liber, fără niciun zid de o parte și de alta a ei. Radu coborî treptele cu bagajele până în golfuleț. Se dezechilibra numai o dată, nu din cauza greutateților, ci de emoție. Palmele transpirate îi alunecau pe bara de lemn scorjit, iar inima îi bătea să-i spargă pieptul. Inhală adânc briza mării. Calmează-te, controlează-te, Radu! Calmează-te, controlează-te.

– E nașpa, sunt numai ciudați. Ca tine și ca mami, zise Luca, holbându-se la nudiști. Vreau la Mamaia. Acum!

– Cred că ești invidios, îi răspunse Radu. O să mergem la Mamaia în parcul de distracții diseară, cioculețul mic-mic-mic până atunci.

– Radu, unde duci copilul? Ai înnebunit? sări și Laura.

– Dacă asta e nebunie, foarte bine, sunt mândru să o promovez. Vă e ciudă că nu sunteți și voi la fel de nebuni ca mine. Uite, iubito, parcă suntem în paradis. Nu e nimic pervers, e exact contrariul. E vorba de recuperarea inocenței originare, adamice. De eliberare, regenerare și renaștere. Cum poate fi inocența perversă?

– Ca Lolita, mormăi Laura.

Radu nu mai comentă nimic, întinse rogojinile și desfăcu bagajele, tremurând ușor. Calmează-te, controlează-te, Radu! Nu îi voi lăsa să-mi strice chef. Nu-mi pasă de ce spun ei. Mă rog, chiar dacă-mi pasă, nu-i voi asculta. N-am făcut nimic rău. Voi azvârli acum toate hainele, toate grijile, toată mizeria, toate frustrările. Cum se spune la McDonald’s când arunci resturile de pe tavă la gunoi. Mă voi curăța. Mă voi elibera. Întâi corpul și apoi sufletul.

(fragment din romanul „CUI PROTEST? PROteste de respirație”)





Petre RĂU

Plânsul lui Bacovia

Sunetul, muzica și instrumentele muzicale, ca de altfel și culorile sunt prezente în poezia lui George Bacovia într-o gamă restrânsă. Dintre sunete, pe cea mai înaltă treaptă putem așeza, fără nici un risc, plânsul.

Despre plâns și despre lacrimi a curs mult prea multă cerneală de-a lungul timpului. Ideea că plânsul este strâns legat de emoție, de intimitate și de spațiul personal este acceptată astăzi fără rezerve. În poezia bacoviană însă, plânsul nu este deloc unul obișnuit. Poetul nu se lamentează, nu lăcrimează, ci zguduie lumi din temelii. Plânsul bacovian este cutremurător și dezastruos. El apare ca o înfiorare, o emoție care sădește în adâncul sufletului un sentiment devastator.

Plânsul uman semnifică, pentru cei mai mulți dintre noi, starea de tristețe, de nefericire, dar nu e mai puțin adevărat că el poate avea ca sursă și o stare de fericire. Cele mai multe studii științifice au arătat că jumătate din totalul celor care plâng (și nu cred că există ființă umană care să nu plângă) o fac din cauza tristeții și aproape un sfert din cauza bucuriei. Ceilalți declară ca motive principale stări de furie, de milă, de anxietate sau de frică.

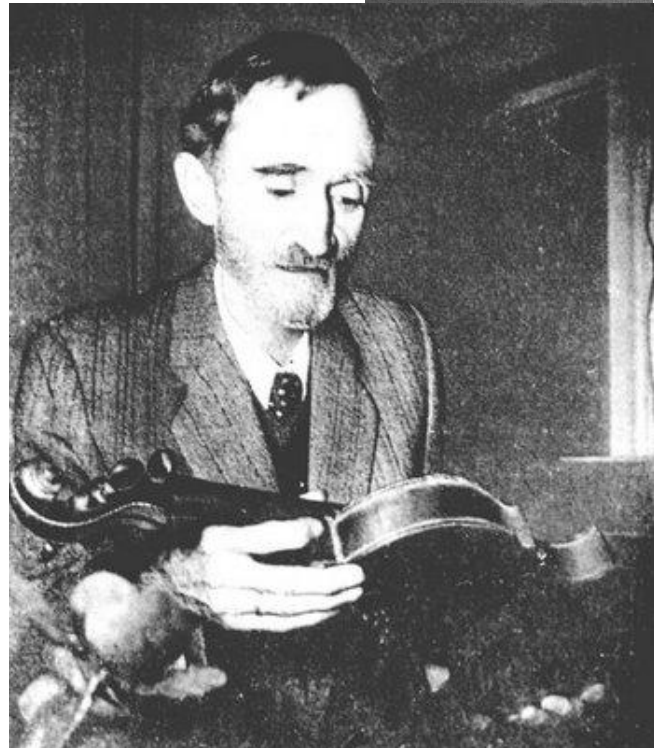
Plânsul, lacrimile, aparțin unui mod de a fi al omului. El este o dispoziție tristă a sufletului. Plânsul provenit din stările de fericire, de mulțumire sufletească intensă și deplină este refuzat cu ostentație de Bacovia în poezia sa.

Cântecul bacovian este însoțit adesea de plâns și suspine, el este unul de dor sau de jale, funest și funebru. Plânsul este permanent acompaniat sau sugerat de muzică, este răscolit adesea de armoniile sau dezarmoniile acesteia. Cântecul nu stinge și nu domolește lacrimile, ci le amplifică și le dezvăluie sub spectrul unor valențe ascunse.

Plânsul bacovian vine direct din cântec, fie că este vorba de o "serenadă plângătoare" necesară sufletului înainte de culcare, sau de o acompaniere a muzicii preferate: "Te-aștept ca și-n trecut, - / Cu plânsul meu pe coarde" (Serenadă), sau fie că este vorba de un simplu vals: "Un vals / A plâns în depărtare" (Verset fantast).

Plânsul este pentru poet și un motiv de recădere în abisul amuzical. În poemul "Dormitând", de pildă, muzica este redusă subtil la ritmul unui "vals provincial" care provoacă melancolii puternice și-l imobilizează pe poet într-un plâns ascuns, numai de el știut: "De sună-n ziduri ninse, vreo muzică de bal, / Mai stau, și plânge-n mine un vals provincial".

Poemul "Seară tristă" revelează un plâns colectiv. Elementul cotidian prezent în poem corespunde unui mesai care comunică o stare de suflet. Cântecul, în deza-



cord cu momentul, îi întristează pe cei prezenți, inducându-le sentimentul copleșitor al propriilor păcate: "Barbar, cânta femeia-aceea, / Și-n jur era așa răscoală... / Și nici nu ne-am mai dus acasă, / Și-am plâns cu frunțile pe masă, / Iar peste noi, în sala goală, - / Barbar, cânta femeia-aceea...".

Tot cântecul, în poemul "Nevroză", camuflat de data asta în simboluri ale singurătății și disperării, se metamorfozează în plâns și cădere. Pianul reușește în versul bacovian să transforme melancolia în deznădejde iar golul sufletesc în suferință: "Ea plânge, și-a căzut pe clape, / Și geme greu ca în delir... / În dezacord clavirul moare, / Și ninge ca-ntr-un cimitir.". Încadrat perfect în această atmosferă de dezastru, eul liric se mulează definitiv: "Și plâng și eu, și tremurând / Pe umeri pletele-i resfir... / Afară târgul stă pustiu / Și ninge ca-ntr-un cimitir". Spațiul este larg atunci când se cântă, însă e gol. Pianul cântă trist, mânuit ca de obicei de o femeie, violina intervine prin sunetul ei cristalin pentru un adaos de tristețe, care amplifică atmosfera până la delir: "Un larg și gol salon vedeam prin draperii, / Iar la clavir o brună despletită / Cânta purtând o mantie cernită, / Și trist cânta, gemând între făclii. (...) // Cântau amar, era delir, - / Plângea clavirul trist, și violina -" (Marș funebru).

Cântecul rătăcitor este uneori alungat, acuzat de prea multă încărcătură funestă: "O, nu mai cânta, armonie pribeagă, / Că plâng, și nu știu unde să mă duc" (Nocturnă).

Plânsul bacovian nu împărtășește nici o lacrimă emoției sau bucuriei. El este dependent mereu de tristețe și durere și poate avea ca izvor remușcarea: "În parc regretele plâng iar" (Decor), sau parcul citadin: "Grădina orașului plânge, / Și-aruncă frunzișu-n oraș" (Toamnă), poate țâșni și dintr-un vânt care amestecă acordurile: "Numai vântul singur plânge alte note" (Plumb de iarnă), sau poate fi invocat la

(continuare în pag. 11)

debutul unei dimineți reci: "Cum frigul, tremurând ca o veste, / Tot plânge de-al meu și de-al tău" (Dimineață). Mai poate fi invocat și de anotimpurile hibernale: "Un plâns iernatic, înnoptat, / Cu viscol de urgie" (Hibernal noptat), sau de cele pluviale: "De-acum... / Auzi, ploaia plânge pe drum" (Nocturnă).

Plânsul bacovian erupe cu prisosință din aproape toate instrumentele muzicale preferate de poet, din piculine: "Vine / Iarna cu plânsori de piculine" (Oh, amurguri...), din flașnetă: "Plângea caterinca-fanfară / Lugubru, în noapte, târziu (...) // Orașul dormea în tăcere, / Flașnetă plângea cavernos. (...) // Plângea caterinca-fanfară / O arie tristă, uitată..." (Panoramă), din viori: "Și pe publice terase / Plâng viori sentimental (...) / Foame, / Plânset mondial" (Amurg).

Poetul ascultă sunetele mult îndrăgite ale unui clavier în fața căruia numai plânsul se potrivește: "În ecouri bocitoare / Vine iarna, vine-acuși / Plâng copile pe la uși / Din armonii cerșitoare. // Plâng fecioare din clavire / Prin palate boierești - / Plâng armonii la ferești / Milogiri de cimitire" (De iarnă).

Starea de melancolie este adânc evidențiată de notele tulburătoare ale clavierului. Plânsul se amestecă cu triste simboluri muzicale: "Clavirile plâng în oraș (...) / O fată, prin gratii, plângând, / Se uită ca luna prin ramuri. (...) / Ea plânge... el palid se pierde / Prin târgul sălbatec, sever" (Toamnă). Vibrația notelor exprimă starea de melancolie acută care îl cuprinde pe poet odată prezent în miezul unei toamne pustii: "Clavirile plâng în oraș / Pe-o vreme de toamnă pustie... (...) // Și poate că plâng la clavire / Fecioare cu păr despletit... (...) // Vai, plopii detună orașul... / Clavirile plâng în pustiu..." (Mister).

În "Toamna murind", vioarele toamnei prezente plâng, dimpreună cu ființa rătăcită în propria-i odaie care este transpusă în clipe ultime: "Toamna în grădină își acordă vioara. / Plâng strunele jalnic, lung și prelung / Și-n goala odaie acorduri ajung... / Și plâng în odaie, și eu din vioară... / Plâng strunele toate lung și prelung. // Fereastra e deschisă...vioarele plâng... / O, ninge... și toate se sting".

Vechea talangă răsună prin ploaia rece în consonanță cu anotimpul. Sunetul ei ascunde basme neștiute. Prin repetarea versului tristețea devine învăluitoare: "Oh, plânsul tălângii când plouă! // Ce basme tălângile spun! / Ce lume-așa goală de vise! (...) // Oh, plânsul tălângii când plouă!" (Plouă).

Lacrimile poeziei bacoviane sunt prevestitoare de nenorociri: "Plâns de cobe pe la geamuri se opri" (Gri), "Nu e nimeni... plouă... plânge-o cucuvaie" (Nocturnă). Plânsul bacovian apare și se manifestă în diverse medii, de regulă, considerate ostile de poet, cel mai des toamna, anotimp care pustiește orașul cu frigul și cu ploile lui: "E toamnă, e foșnet, e somn... / Copacii, pe stradă, oftează; / E tuse, e plânset, e gol... / Și-i frig, și burează" (Nervi de toamnă), "Și plângi... și-i frig de toamnă... / Și-i păclă prin livezi" (Alean).

În poemul "Vânt" plânsul vine reiterat din spații îndepărtate: "Lângă ușă frunzele s-au strâns, / De departe vin ecouri vechi de plâns". Sau vine deseori din sentimentul frustrant de însingurare: "În haine negre, întunecate, / Eu plâng în parcul de mult părăsit..." (Ecou de serenadă), "- Odaie, plină de ecouri, / Când plânsu-ncepe să mă prindă" (Singur), "Pierdut, mă duc și eu, cu

brațele învinse, / Plângând, / Și fredonând / Gândindu-mă la mine" (Note de toamnă).

După unii specialiști plânsul face bine: aduce echilibrul, lacrimile reduc stările de nervozitate, curăță corpul de toxine și cresc puterea organismului de a se autovindeca. Plânsul bacovian aparține și eroului liric, dar niciodată ca o descărcare benefică pentru organism: "În cercul lumii comun și avar... / Mă zguduie de mult un plâns intern" (Vobiscum), "Culori și fum de toamnă, plâns de poet, (...) / Tuse, și plânset visele scot" (Belșug). Copleșit de spaime și dureri lăuntrice, eul poetic plânge sub imperiul unei tristeți cosmice, apăsător de regrete tardive, dezarmat și aflat în pragul renunțării la lupta cu vitregiile vieții: "Numai umbra mea, după zidul mort, / - Pentru totdeauna, mai plângea în noapte" (Renunțare). El îndeamnă la plâns toți poezii însingurați ai lumii: "Pe stradă urle viața, și moartea / Și plângă poezii poema lor vană" (Poemă finală). Lacrimile lui vin mai cu seamă noaptea: "Plângeam, și rătăceam pe stradă / În noaptea vastă și senină" (Fanfară), sau în orele târzii: "- Să plâng în orele târzii" (Versuri).

În poezia "Miezul nopții" eul bacovian acceptă că prin plâns se apropie de natură, își reflectă sufletul în abisul ei și se înfrățește pentru o clipă cu ea: "Frunzișul acuma pornit-a / O leneșă, jalnică horă; / Și plâng, și cu plânsul în noapte / Răchita de-afară mi-i soră".

În ambianța orașului împovărat de tristeți, unde poetul asistă neputincios la agonia lumii, durerea este simțită direct pe creier: "În creierul meu plânge un nemilos taifas" (Dormitând), sau în inimă: "Și-asemenea inima mea plânge" (Amurg de vară). Sufletul pustit este și el copleșit de lacrimi: "La geamul mohorât, / Ca frunze flușturate, / Plânge suflet / Înnoptat" (Negură-n oraș), mereu în căutarea unui sprijin: "Un foșnet uscat mă usucă, / Pe-un arbore plâng ca pe-un umăr" (Gol). Există și un plâns direct și disperat al poetului: "- Plâng... / - Plâng", care este amplificat până și de sirenele din oraș care invită oamenii fără elan la muncă: "Sirenele de muncă vibrează, plângător" (Dialog de iarnă).

Plânsetul cucuvelei și claustrarea între zidurile târgului dezolant vin să reîntregească cufundarea apocaliptică a eului bacovian: "Voi sta pe lângă vreo ruină, va plânge iar o cucuvea", salvarea trece în umbra renunțării: "Plângând în zori cu fața-n soare mă voi simți fără de rost" (Vae soli...), deși uneori poetul caută eliberarea promițătoare: "Plângând, mi-am spus să nu mai plâng" (Destul).

Plânsul iubirii este mai rar invocat. Mai degrabă poet al agoniei, Bacovia face din plânsul iubirii o invitație în spațiul mult prea adorat de poet, cel al disperării: "Plângând, pe drumuri, te-am chemat, / Tu, n-ai venit!" (Ecou de romanță). Acest plâns nu provine doar din insatisfacția unei iubiri neîmplinite, ci și din posomorea unei ploii: "Va bate ploaia... și târziu, la geamul tău voi plânge-ncet" (Nervi de toamnă), sau însoțit de un îndemn la tăcere: "Tarea iubire / Numai poetică a devenit. / Nu-i un motiv chiar să plâng" (Toamnă în târg).

(continuare în pag. 12)

Plânsul nevrozant al iubitei seamăna cu o melodie monotonă și banală: *"Iubito, cu fața de mort, / Fecioară uitată în turn, / Plângând în balcon / Cu grad monoton"* (Psalm), iar toamna dezolantă devine escortă a veșniciei îndrăgostiților rătăciți în spațiul rece al cimitirului: *"Vai, și va veni o vreme / Când adormi-vom amândoi, / Și-nstrăinați, prin cimitire, / Va plânge toamna peste noi"* (Să ne iubim).

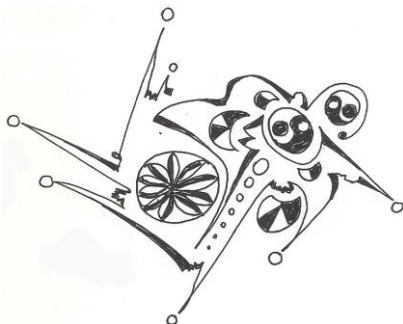
Într-un spațiu imaginar ostil, plin de tenebre, se aude atât plânsul naturii, ca simbol al izolării, cât și plânsul materiei, sugerând profunzimea însingurării până la dispariția totală: *"De-atâtea nopți aud plouând, / Aud materia plângând"* (Lacustră). Întâlnim exprimat în mod unic sentimentul însingurării pregnante, o puternică senzație de dezagregare sub imperiul apei, a universului și a lumii.

Geomătul cunoaște metamorfoze interesante, amestecându-se cu plânsul și purtând amprenta unei forțe simbolice. El este profund, chiar și atunci când se strecoară pe alocuri un râs înfundat, comic sau tragic: *"Și-aud gemând amorul meu defunct (...)* // *Și gem, și plâng și rād în hî, în ha..."* (Amurg de toamnă).

După ce plâng oamenii se simt mai bine. În plus, unii experți susțin că, după plâns, oamenii chiar arată mai bine. Știa oare George Bacovia ceva în acest sens? Probabil că nu, întrucât cel puțin științific rezultatele unor astfel de cercetări au fost aduse la cunoștința publică abia în anul în care poetul s-a stins din viață.

Asceza și mitica ortodoxă folosește drept cuvânt de ordine invitația la plâns neîncetat. Alături de rugăciune, plânsul este adevărata oglindă a omului, a cosmosului și a lui Dumnezeu, iar lacrimile nu trebuie să se sfârșească până părăsim această lume. Invitația asceticii răsăritene este mai pronunțată pentru cei care își aleg viața singuratică. A fost oare Bacovia tentat de această viață? Nu știm asta deloc. Ceea ce știm cu siguranță este că poetul a fost creatorul unei extraordinare poezii de atmosferă. În poezia sa el a fost un cântăreț pe o singură coardă, cu vibrații adânci și joase, inimitabile.

Nici un alt poet român nu a „cântat” plânsul atât de profund ca Bacovia. În „Poezia este Bacovia” Constantin Coroiu sublinia că, dintre marii poeți români, George Bacovia este poate singurul a cărui valoare a fost intuită și relevată mai întâi de poeți.



Veronica TEODORU

Otravă

Așa îți fulgeră în ochi
Câte-o glaciațiune
După care-mi picură
Otravă prin vârful inimii
Se prelinge lent, dureros,
Spre picioare
Care se încăpățânează
Să nu mă mai țină...
M-aș așeza încet
Lângă un fir de iarbă,
Așa, pe neștiute,
N-aș vrea să mă prăbușesc
Să nu-l strivesc,
Și-aș închide ochii
Să se mai răspândească
Durerea lăsată de venin.
Se înserează către marginea sufletului
Noroc că-i ceru-albastru...!

Gând...

ai revenit și aproape te uitasem
abia făcusem ordine
în cămările inimii,
și-acum, totul este răvășit iar
îmi pusesem gândurile unul peste altul
ca-ntr-o bibliotecă.
numai unul stătea
mai pripășit
și nu-și găsea locul - gândul la tine!

Pantha rhei

iubirea nu-și ieșise din matcă
unii spuneau că ar trebui
să se supună regulilor potopului alții
că nu ar trebui să se supună
nici unei reguli
mocnea încetișor aproape stins
topind incantațiile
fără de efect
zeii dormeau mahmuri
ca după o petrecere nesăbuită
iar oamenii își răcoreau
sufletele necălăuzite
aruncând cu pietre
în râul care curge nestingherit
nepărăsindu-și nicicum malurile...

cazonă

ca o doctorie amară,
cu lingurița,
ni se administrează
în fiecare zi
doza de război
iar noi... visăm la sărutul din raniță
pe care dronele inamice
nu-l pot depista



Luca CIPOLLA (Italia)**Per raggiungerți**

Per raggiungerți
ho lacerato piedi
d'emozioni pungenti,
tizzi
su sassi ardenti,
deserti
che di rado
annunciavano l'oasi.
Intorno a me
solo ombre bipedi,
sorelle
di pochi denari,
ma per raggiungerți,
la schiena rotta,
ignorai l'età reale
nell'aura d'ambra
d'illusori trascorsi infantili
fra braccia
ancor
di giovane madre.

Magia

Piova una lacrima
sull'assito ed una magia
sleghe le stringhe
che c'incatenano al suolo.
Siamo assuefatti,
luciole di fuoco
che penetrano l'atmosfera
ed entrano, escono,
si chiedono e perdono
il tizzo che lento
consuma
per poi ridare
fiamma.

L'Europa è morta a Idomeni

Giaccion fogli abortiti
da una mente stanca,
l'azzurro crespato delle ortensie,
treni in lontananza..
Mi seguirai
sul viale del tramonto?..
Fendon tenebre
mani da ricordi screpolate,
il bovindo di Plovdiv
già tremava ai fuochi..
2007, il nuovo anno a sorsi di rakija
dispensanti auguri
a destra e manca..
Arlecchino il cielo di colore,
Oggi la radio annuncia
"L'Europa è morta"
e ingenua urla di bimbi,
madri, vesti di stracci
sul fango di Idomeni.

**Traducere de Luca CIPOLLA****Ca să-ajung la tine**

Ca să-ajung la tine
mi-am sfâșiat picioarele
cu emoții înțepătoare,
tăciuni
pe pietre arzătoare,
deșerturi
ce rareori
prevesteau oaza.
În jurul meu
doar umbre bipede,
surori
de nimic,
dar ca să-ajung la tine,
cu spatele rupte,
ignorai vârsta reală
în aura ambrei
a iluzoriilor trecute infantile
în brațele
din nou
ale tinerei mame.

Magie

Să plouă o lacrimă
pe pavaj și o magie
să dezlege șireturile
care ne înlănțuie de sol.
Suntem dependenți,
licurici de foc
ce pătrund atmosfera
și intră, ies,
se caută între ei și pierd
tăciunile care încet
se consumă
ca apoi să redea
flacăra.

Europa a murit la Idomeni

Zac foile avortate
de către o minte obosită,
albastrul creșt al hortensiilor,
trenuri în depărtare..
Mă vei însoți
în mersul meu spre asfințit?..
Despică tenebre
mâini din amintiri crăpate,
bovindoul Plovdivului
tremura deja la focuri..
2007, anul nou, înghițituri de rachiu
răspândind urări
în dreapta și în stânga..
Arlecchino este cerul de culoare,
Astăzi radioul anunță
"Europa a murit"
și urlate naive ale copiilor,
mame, rochii din cârpe
pe noroiul Idomeniului.



**Melania CUC****Discul atletului**

A crăpat palma în cinci degete.
 Pe frontonul casei lenevește un ornic
 Din secolul trecut.
 Numai pariorii transpiră sânge,
 Nerăbdarea arde în lampion chinezesc.
 Discul atletului s-a întors în țărână.
 Confruntarea continuă
 Într-o arenă cu linia de demarcație
 Prinsă într-un pasaj
 Cu mii și mii
 De licurici sticloși.
 Ne întrecem între noi ca bondarii
 Luând cu hei-rup
 Blocul de piatră al mesei
 Pe care
 Cresc licheni înfloriți.
 Nu am limită imposibilă
 În aliajul fabricat din cuiele
 În care,
 Pălăria mea de pai ars
 Adastă
 Ca orice semn de pace probabilă.

Lume suflată cu aer

Trupul zburător,
 Simțul datoriei neîmplinite, și eu,
 Cea dintâi care
 Am crezut și am spus
 Că nu avem nimic în comun
 În afara
 Veșmântului de cuvinte dintre noi doi.
 Amintirea giulgiului trandafiriu,
 Cordonul de argint
 Și cristelnița din biserica tuturor sfinților...
 Nu e timp de reflecție.
 Zburăm în jurul aceluiași felinar
 Prins dinaintea căruței ce poartă
 Vremea și reumatismele mamei.
 Tu ai măsele de cuarț.
 Se aude
 Cum rupi carnea de pe crinii-nfloriți
 Ca și cum
 Într-o cantină a săracilor ar exista
 Mii de colivii ticsite cu canari hămesiți.
 Foamea ta, foamea lor e polen.
 Eu?
 Doar deschid brațele
 Către
 Lumea suflată cu aer

Și mă scutur de leșt,
 Plec înspre stele
 Cu fericirea prinsă de picior.
 Ce-i trupul sufletului?
 Un porumbel voiajor,
 Un câmp de luptă
 Din care
 Tinerii au plecat,
 Bătrânii se întorc fără memorie.

Timp și netimp

Trăiesc într-un ornic medieval.
 Undeva,
 Într-un turn crescut direct
 Din cuvânt.
 Eu nu sunt Viața.
 Eu sunt umbra ce se ascunde de fulger
 În ogivele gotice.
 Peste acoperișuri de aramă
 Cad vrăbii înghețate.
 Degeaba meșteresc la măști de hârtie,
 Las vântul să-mi intre în casa
 Unde
 Legea e dată pentru robul
 Ascuns în paltonul tatei...
 Meteorologul
 Este doar un om fără ceas la mână.
 Se anunță o altă furtună...
 Termitele roșii ies din galeriile negre,
 Albinele rămân doar în nervurile aripilor.
 Timp și netimp pe masa de operație.
 Cezariana de azi a fost un succes.
 Pământul intră în tură de noapte
 Cu scâncet de prunc.
 Noi nu ne-am făcut decât datoria.

Îndestulatele litere

Vezi
 Licuricii din iarba ce crește invers,
 Și pașii străinului cum se pierd
 În linia orizontului?
 Tabloul acesta
 Este doar un guler de cămașă în care
 Bumbacul a-nflorit a doua oară,
 Și lumina pune umbre fine
 În albul dintre mâini tremurânde.
 Peste galaxia cât călimara unui scrib din
 Egipt,
 Femeile cântă despre frământatul de pâine.
 Este doar o imagine poetică;
 Sănătatea în boală,
 Seară spre dimineață,
 Vorbele, îndestulatele cuvinte
 Ce zac în gura lumii
 Nepregătite să mă cuminice.
 Din turnul cu scripeții încleiați în uitare,
 Ies liliicii și penițele poezilor
 Morții în război.
 Eu ridic doar din umeri
 Și dintre oasele omoplaților
 Durerea se sumește
 Ca o plantă robustă de floarea soarelui.



Maria POSTU

Mansardă desprinsă din peisaj

Nu știu ce se așteaptă de la mine și de ce am fost și eu convocată aici. Cum aş putea eu să știu mai multe decât ei, avocați, criminaliști, detectivi, rude ale familiei care îi cunoșteau foarte bine, mult mai bine decât mine, pe părinții ei și pe femeia care a locuit șapte ani în mansardă, doar aici și nicăieri în altă parte?

"E adevărat, eu eram aceea căreia ea îi îngăduia dimineața s-o ajute să-și facă toaleta, ea, ținută în pat de atâta amar de vreme, eu eram aceea căreia îi făcea unele mici confesiuni, știți, nici măcar nu aş îndrăzni să le numesc *confesiuni*, cum ar putea o biată femeie simplă ca mine, fără o brumă de educație, ajunsă în casa lui Don Bonnanno, printr-o pură întâmplare, să creadă că o femeie educată, sensibilă, Signorina Alice, ar putea să-mi facă mie confesiuni? Sărmana... Știu, mă priviți disprețuitor și nu aprobați ca eu să vorbesc despre ea în felul acesta și, mai ales, să-mi exprim compasiunea. Oamenii ca ei nu au nevoie să fie compătimiți de cei ca mine, nici măcar când toată viața lor se reduce la o mansardă. Indiferent ce peisaj ai în față, indiferent ce ziare și ce cărți citești, ești doar un om ținut într-un fotoliu rulant, ai nevoie de cineva să te ajute la îndeplinirea celor mai intime necesități, nu te poți izola complet de lume. Nu vreau să zic că, vezi bine, eu aş fi lumea! Eu sunt cea care îi masa trupul ofilit, eu sunt cea care o dezbrăcam, o spălăm, o îmbrăcam, îi aranjam părul, îi alegeam cea mai frumoasă rochie, seara. Își comanda rochii de seară din reviste și ele îi erau aduse de curieri de câteva ori pe săptămână. Eu eram cea care plăteam facturile și apoi mă grăbeam să i le duc sus. Rochiile acelea atât de scumpe, cum biata de mine nu și-ar fi permis niciodată să aibă, erau singura ei bucurie. Da, dar eu... eu eram și încă mai sunt vie...ea nu mai este de doisprezece ani. Ceea ce vedeau cei cărora le acorda privilegiul de a surca în sanctuarul ei, era o epavă. Oare mi se părea, sau atunci când primea musafiri, era mai palidă decât de obicei, sau poate nu era decât un machiaj special pe care-l aborda spre a-i impresiona pe cei din jur? Tolănită pe fotoliul acela vișiniu, uriaș părea o vietate mică, stranie, intrată acolo din greșeală pe fereastra mai mereu deschisă. Se achita de obligația de a-și vedea familia ca de o corvoadă în plus, mai obositoare decât sentința pe care o avea de executat în acel fotoliu și în acea cameră, privind mereu unul și aceiași peisaj: muntele acoperit de ruine antice și pe care când îl văzuse în prima ei zi de condamnată în fotoliu și care atunci îi păruse uriaș, acum, privindu-l zi de zi, devenise mic și părea desenat, încât îl puteai ignora ca o fotografie de pe o vedere trimisă prin poștă de un prieten care, plecat într-o excursie prin lume, îți face favoarea de a-ți trimite ție, proscrisul, un semn de adevărată viață... Apoi, cu fiecare zi care trecea și sentința ei rămânea definitivă și ireversibilă, muntele oscila în funcție de starea ei de spirit, căpăta uneori dimensiuni din



ce în ce mai mari, camera se micșora, se mula parcă după dimensiunile fetei și uneori mi se părea că el, muntele, ca o construcție din mii de piese de lego, se năruia acolo jos, pe podeaua mansardei și piese disparate rămâneau să zacă pe pian, pe mășuța telefonului, pe pervaz, pe fotoliu, incomodând-o pe locatară care își vedea amenințat micul ei teritoriu peste care era stăpână. Ca o regină înlăturată și căreia i se interzicea dreptul de a pleca în exil nici ea nu avea dreptul să plece dincolo, să exploreze muntele. Ea trebuia să rămână acolo, să privească cum cade în ruină fostul ei regat, tot trecutul ei, aidoma peisajului din fața ferestrei care trebuia să fi adăpostit și el cândva regine ale frumuseții. Ei nu-i rămăseseră decât fotoliul, scaunul cu roțile, canapeaua, telefonul care nu mai era conectat la nimic și al cărui număr fusese șters de mult și amintirea muntelui cu toate acele clădiri vechi misterioase în care visa că s-ar putea refugia. Mă implora atunci să închid fereastra, să fac curat să-i înapoiez muntelui bucățile de puzzle, de care ea nu are nevoie și să-i las micul ei domeniu întreg.

Seara, când o lăsam în fotoliul acela de catifea uriaș cu ziarele în mână, cu telefonul în brațe, mi se rupea sufletul. Oare cu cine vorbea de vreme ce telefonul nu era conectat la nici o rețea telefonică? Avea poate un circuit închis de care eu nu aveam habar? Puțini erau cei care o vizitau și doar pentru a-i propune diverse case de sănătate care, spuneau ei, gândindu-se desigur la profitul ce le-ar fi revenit dacă ar fi adus o pacientă atât de bogată acolo, îi garantau o operație reușită și sigură. Dar ea îi refuza pe toți cu fermitate refuzând să lupte pentru o cauză pierdută. Nu se lupta, nu se luptase niciodată. Accidentul ei survenise după dispariția lui Matteo. Răpire? Accident? Da, așa i se spunea deși nimeni nu îl văzuse pe Matteo căzând cu mașina în prăpastie și nimeni nu îi descoperise cadavrul. Pur și simplu Matteo se despărțise într-o dimineață de Alice, sărutând-o, plecând la serviciu sau cine știe unde, grăbit, pretextând ca de obicei că are o agendă de lucru foarte încărcată. Atunci, ca și acum, eu eram un fel de asistentă personală a Signorinei, slujbă la care am ajuns grație atașamentului ei față de mine, eu fiind cea care am crescut-o de mică și cea în care familia a avut întotdeauna încredere".

În timp ce vorbea, femeia simțea intensitatea ochilor femeilor din familie, ascunși sub vălurile negre, în semn de doliu, după a doua dispariție tragică a familiei, de data asta, dispariția Signorinei Alice și a părinților ei.

"Seara, când la cina familiei desfășurată după un vechi ritual, în sufragerie și la aceeași oră, membrii familiei observaseră absența lui Matteo, doar tatăl lui Alice afișase o privire misterioasă și nu se alăturase corului de îngrijorări ale celorlalți. Alice nu bănuia nimic. Știa doar că sâmbăta viitoare trebuia să aibă loc cel mai important eveniment din viața ei, oficierea căsătoriei fiicei lui Don Bonnanno cu un anonim tânăr venit nu se știe de unde și intrat peste noapte în grațiile șefului și ale fiicei acestuia. La insistențele Signorinei, dispariția lui Matteo fusese semnalată poliției care îl căutase, sau se prefăcuse că îl caută, avea să

(continuare în pag. 16)

constate mai târziu, viitoarea mireasă a lui Matteo, care nu avea să mai fie niciodată mireasa lui sau a altcuiva”.

-Ce vă face să credeți că tatăl domnișoarei Alice avea vreun amestec în dispariția lui Matteo?.

-Nu aș fi îndrăznit vreodată să gândesc așa despre binefăcătorul meu. Lor le datoram supraviețuirea mea după tragedia întâmplată familiei mele cu mulți ani în urmă, când toți membrii familiei mele au fost uciși iar eu, un copil de cinci ani, am fost unica supraviețuitoare. Ei au devenit atunci familia mea, singura pe care o mai aveam.

- Aveți ceva de declarat, ce ar putea fi de folos anchetatorilor legat de viața familiei Bonnanno, de obiceiurile lor, de prietenii care veneau acolo?

-La două săptămâni după dispariția lui Matteo când toate căutările se dovediseră zadarnice, familia a hotărât să organizeze o ceremonie în memoria tânărului. Discretă, sobră, dar iradiind durere din fiecare cută a hainelor negre ale rudelor. Curios, dar tocmai persoana care avea toate motivele să sufere cel mai mult de pe urma dispariției lui Matteo, Alice, lipsea. Dar destinul îi pregătise tinerii un alt fel de doliu care avea să dureze peste zece ani.

-Vă referiți la accidentul domnișoarei Alice care, în mod bizar, a avut loc în aceeași zi cu ceremonia celui care trebuia să-i fie soț. A fost o coincidență sau o răzburare a cuiva?

-În dimineața zilei în care trebuia să aibă loc ceremonia, m-am dus ca de obicei în camera domnișoarei! În ciuda luxului care domnea în uriașa casă și a dreptului de a-și alege un apartament sau un etaj în care să locuiască, se mulțumea cu sobrietatea mansardei care atunci, ca și acum era mobilată la fel de modest: un pian la care se așeza rareori și de pe care dintr-o fotografie alb-negru o priveau părinții ei ținând-o în brațe pe Signorina Alice, la vârsta când nici părinții ei, nici ea nu știau ce destin avea să le rezerve viitorul, un fotoliu uriaș din catifea grenă, un telefon. Pianul, fotografia și fotoliul erau unicele rămășițe ale fostei lor vieți pe care atunci când destinul le surăsese, sau mai bine zis când tatăl lui Alice obligase destinul să le suradă, le luaseră cu ei și le așezaseră aici, în mansarda casei noi pe care și-o construiseră. Crescând, fiica lor, Alice, nu se atașase de obiectele prețioase și de noul stil de viață etalat de părinții ei, ci se refugiase în mansarda pe care părinții voiau s-o transforme în debara și aruncase ce nu-i era util, limitându-se la pian, fotoliu și fotografia cea veche. Un singur lucru nu putuse schimba: perspectiva inedită pe care i-o oferea fereastra mansardei. La început, contactul cu istoria aceea veche care o rupea total din prezent și o obliga să se transfere parcă în altă dimensiune temporală, îi plăcea. Treptat, a început să îl prefere prezenței oamenilor vii, membrilor familiei. Peisajul acela monoton ziua, când se perindau rareori grupuri de turiști dornici să-l viziteze, dar care noaptea devenea viu, de parcă s-ar fi deșteptat la o viață secretă inaccesibilă locuitorilor de azi ai orașului, o atrăgea și o făcea să rămână nemișcată ore bune în fața lui. Singurul care o convingea să plece de acolo cu promisiunea că într-o bună zi se vor smulge influenței morbide a casei uriașe și a mansardei, construindu-și propria lor casă departe de acel munte străvechi, era Matteo. Dar odată cu dispariția lui, murise și visul lui Alice de a părăsi acel loc.

Așadar în dimineața ceremoniei funerare a logodnicului Signorinei Alice, dispărut în mod misterios, am intrat

ca de obicei, urcând din ce în ce mai greu scările, pentru că nu îmi permitem să folosesc liftul familiei deși ceilalți servitori nu se sfiau s-o facă și am bătut la ușă.

-Domnișoară, trebuie să vă pregătiți pentru înmormântare...

Nu mi-a răspuns nimeni. Credeam că doarme așa că am intrat dorind s-o trezesc. Stupoare! Nu era nimeni acolo, se pare că nu dormise acasă, ceea ce mă uimea, deoarece nici în perioada când Matteo se mutase deja în casă, ei se întorceau întotdeauna aici, oricât de târziu s-ar fi terminat petrecerile la care luau parte. Mi-am spus că poate a plecat mai devreme să se reculegă la mormântul proaspăt al iubitului ei și că poate o voi vedea la înmormântare dar nu s-a întâmplat așa. Seara domnul Bonnanno a fost sunat de la spital. Vestea ne-a șocat pe toți. D-ra Alice suferise un accident cu automobilul pe una din serpentinele periculoase care asigurau legătura orașului cu alte localități ale insulei. Se prăbușise cu mașina într-o prăpastie atunci când, neapreciind probabil îngustimea șoselei a vrut să facă o depășire. Dra Alice, care participa la raliuri ba chiar obținea și premii, nu a apreciat distanța? Era de necrezut. Toată lumea a înțeles: în ziua înmormântării lui Matteo ea încercase să se sinucidă. Din păcate sau fericire, nu reușise.

După ce medicii au epuizat toate metodele de tratament, au adus-o acasă imobilizată într-un cărucior. Își pierduse graiul? Nu, dar era ca și cum ar fi fost mutilată psihic, nu doar fizic. De atunci a început adevăratul ei supliciu iar eu am devenit fără voie, din asistentă personală, gardian și femeie bună la toate.

-Doamnă, vă rog să nu vă lansați în speculații nepotrivite! Ați repetat că aveți în acea locuință statutul de menajeră deși atribuțiile dvs pe lângă domnișoara Alice vă confereau și rolul de asistentă! Insinuați că domnișoara ar fi putut părăsi acea cameră unde se simțise atât de bine în vremea dinaintea dispariției iubitului ei și că dvs nu-i permiteați?

-Dacă presupuneți că am împiedicat prin grija mea alte tentative ale trei Alice de a se sinucide, vă înșelați! După ce îmi îndeplineam rolul de infirmieră, începea acela de menajeră, apoi redeveneam bona care o crescuse în primii ani de viață și faptul că redevenise dependentă de mine, mă durea mai mult decât vă puteți imagina.

-Timp de doisprezece ani ați fost cea mai apropiată ființă care a stat alături de ea, ultima care o vedea seara, prima care o vedea dimineața, nu-i așa?

-Asta până acum două săptămâni când, parcă m-am întors în timpul când ea era micuță și nu locuia singură în mansardă, și când am ciocănit dimineața la ușă nu mi-a răspuns nimeni.

-Aveți un pat în mansardă și o vegheați noaptea în caz că ar fi avut nevoie de dvs?

-Nici vorbă, seara, o lăsam pregătită ca de un bal care nu știu unde ar fi putut avea loc și apoi plecam în cămăruța mea pe care părinții lui Alice mi-o rezervaseră sub mansardă, spre a fi mai aproape de fiica lor în caz că ar fi avut nevoie de mine! Într-o noapte, m-a trezit un zgomot neobișnuit, aici în casa în care de doisprezece ani, de când dispăruse acel.

tânăr, dispariție urmată la scurt timp de accidentul domnișoarei, nu mai intrau oaspeți, nu se mai ținea nici o petrecere de parcă toată casa devenise un uriaș cavou.

-Insinuați că domnișoara primea musafiri pe fereastra aceea despre care spuneți că era mereu deschisă?

-Domnilor, casa avea două etaje, după cum bine știți, și nu ar fi fost ușor să urci fără să fii observat, cu o frânghie sau o scară până la mansardă! Nu, domnișoara nu primea pe nimeni nici pe ușă nici pe geam! În noaptea în care am auzit acele zgomote ciudate, am devenit extrem de curioasă dar mai ales, îngrijorată și am urcat treptele pe vârfuri spre a nu fi auzită. Ajunsă în capul scării, respirația mi s-a oprit în loc: pe sub partea de jos a ușii se zărea lumină și mai mult, se auzeau, pe lângă muzica de petrecere, pașii unor dansatori și o respirație precipitată dar încărcată de bucurie a cuiva. Domnilor, mi s-a părut că pașii aceia de dans și respirațiile precipitate care se auzeau erau ale domnișoarei, pe care cu câteva ore mai devreme o lăsasem în fotoliul cu rotile, iar tropăitul mai intens al pantofilor era al tânărului Matteo pe care toți îl credeau mort.

-Și ce ați făcut, ați bătut în ușă, ați alarmat casa, ați sunat la poliție?

-Nimic din toate astea... Am coborât cu grijă scările, sperând să nu fiu auzită și m-am ascuns în camera mea, prefăcându-mă că dorm. Poate visam, poate nici măcar nu mă trezisem. Zgomotele de sus au încetat, dar nu de tot și nici brusc. Am auzit cum pașii aceia de bărbat s-au îndepărtat de ușa mansardei, coborând pe scări, apropiindu-se de mine, încet dar nu atât de încet încât să nu fie auziți. Oare de ce nu-i mai auzea nimeni în afară de mine? Apoi pașii s-au apropiat până în dreptul ușii mele și s-au oprit. Cineva a zgâlțâit puternic ușa pe care avusesem grijă să o încui, ba mai mult, s-o blochez cu un obiect din fier aflat la îndemână. Apoi pașii s-au îndepărtat. Am răsuflat ușurată și am reușit cu greu să adorm, nu fără să mă întreb de ce eu eram singura care auzisem pașii aceia de dans și mersul pașilor unui bărbat pe scări. Oare ce făceau ceilalți membri ai familiei? Dormeau ei oare chiar atât de adânc?

-Nu, ei nu auzeau acei pași pentru că ei erau deja morți, domnișoară Beatrice Visconti. A doua zi de dimineață, șoferul d-lui Bonnanno care a venit ca de obicei sa-l ducă la serviciu, i-a găsit pe părinții lui Alice într-o baltă de sânge iar în camera de la mansardă, pe domnișoara Alice în fotoliul ei părând că doarme, cu aceeași fereastră etern deschisă și cu telefonul atârând și scoțând un zgomot de număr inexistent. Fotografia era spartă iar scaunul cu rotile era rupt în bucăți. Doar dvs erați liniștită și pregătită să vă luați toate atribuțiile în primire, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Segnora Beatrice Visconti, unica supraviețuitoare a tragediei de acum treizeci de ani în urma căreia familia dvs a fost asasinată, sunteți acuzață de moartea lui Matteo, a lui Alice și a părinților acesteia pe care i-ați crezut tot timpul vinovați de tragedia din viața dvs, așteptând momentul potrivit spre a vă răzbuna!



Olguța LUNCAȘU TRIFAN

In Memoriam

Din rădăcina ta, rămas-am rămurea...
O, brad frumos, cetină-tristă în amurg,
Să rătăcesc sub pleoapa lumii singurea...
Pe prundu-ncăruntit, azi, lacrimi-calde-mi curg.

Văzduhul - o harfă ce-mi strigă durerea
Când zări înghețate cu privirea parcurg,
Din rădăcina ta, rămas-am rămurea...
O, brad frumos, cetină-tristă în amurg.

Prin gând înzăpezit, acolo, într-o stea,
Te văd, brad-luminat, departe într-un burg,
Zâmbindu-mi blând, cu voie de la demiurg,
Și-o voce pură, numai vocea ta, șoptea:

„Din rădăcina mea, rămas-ai rămurea...”

Rondelul luminii

Izbăvitoare rază de lumină,
Tu mi-ai sorbit azi lacrima din geană,
Ai scris un basm în literă aldină,
Sufletu-ți picurând în vârf de pană.

În iriși blânzi, mă văd astăzi regină
Și fiori calzi rebelu-mi trup emană,
Izbăvitoare rază de lumină,
Când sorbi ultima-mi lacrimă din geană.

Nu mai exist. Sunt frunza fără vină;
În ruginiul toamnei, cu-o liană
M-am contopit sub bolta diafană,
Ni-e drag când trupul tău cu noi se-mbină,

Izbăvitoare rază de lumină.

Ascultă-mă!

E scurtă calea între rău și bine
Și când ești lacom, cerul ți-e opac.
Oricâte-averi tu ai, sunt tot puține,
Și-n semenii ce n-au, lovești buimac.

Valea! Să plece-n lume! Cine-i ține?
Te-nverșunezi și-adaugi: Sunt sărac!
E scurtă calea între rău și bine
Și când ești lacom, cerul ți-e opac.

Aș vrea să fac balanța să încline,
Cu Trinitatea gândul să-ți împac,
Să știi că bogăția nu-i copac
La care sufletul să se închine,

Când pierde calea între rău și bine.





Maria IEVA

Nu simți?

De-atâta primăvară nu simți cum înflorești,
Când ies din călimară ecouri îngerești?

Când se întorc cocorii și iarba crește-n tine,
Nu simți pe apa morii cum primăvara vine?

Cum mugurii pe ramuri zâmbesc spre veșnicie
Și doruri bat în geamuri la șes și la câmpie?
Cum strălucește zarea la sărbătoarea vieții,
Când i-au redat culoarea, cu lacrima, poezii?

Nu simți cum liliacul miroase-a Dumnezeu,
Când înflorește cerul în suflet de ateu?

Nu simți cum pe-a ta cruce Iisus se răstignește
Și cum povara-ți duce când viața îți descrește?

Nu simți sau nu îți pasă că aripi ne-au crescut?
Tăcerea ne apasă, știu, clipa ne-a durut...
Să vii, se-ntorc cocorii și-n mine-i primăvară,
Să simți cum cântă zorii când îngeru-ți coboară!

Două lumini în vid

Eu te dezleg de jurăminte,
Trăirile în cerc le-nchid,
Să fim la fel ca înainte,
Două lumini plutind în vid.

Ca-ntr-o explozie solară
Cuvintele se contopesc
Și îngerii în noi coboară
În ochii tăi când mă privesc.

S-a îngustat demult cărarea
Și timpul geme nemilos,
Nu pot să mai amân plecarea,
Azi voi porni la drum, pe jos.

Ca Penelopa pe Ulise
Mai multe vieți te-am așteptat,
Dar primăvara printre vise
A-mbătrânit cu-adevărat!

Să-mi fii Adam, să-ți fiu o Evă,
Ar trebui s-avem un ghid
Și cum luntrașul e în grevă
Luminile în cerc ne-nchid.

Durerea regăsirii de apoi

Eu aș veni să ardem veșnicia
Să ne iubim ca pământeni aici,
Dar cerul tău a-njunghiat câmpia
Și macii mei sunt sfâșiați de bici.

Cum ai putea să altoiești iar merii
Când n-ai lăstari și cioturile-s moarte,
Iar hienele să le alungi din prerii
Când însăși viața asta ne desparte?

De nu ar fi să ardă-n mine focul
Și nu aș ști că moartea nu-i sfârșit,

Aș blestema și lacrima și locul
În care care îngerii ne-au zămislit.

Dar nicio clipă nu se mai întoarce
Și niciun dor nu pot să-l iau 'napoi,
Nu simți Cuvântul cum din mine stoarce
Durerea regăsirii de apoi?

Cartea din piept

Tu ești lumina care înflorește
În ochii răsăritului de lună,
Eu dimineața care se ivește
Ca o mireasă între nori de spumă.

În ochii tăi citesc ca în scriptură,
Tu cânti cum numai Solomon mai cântă
Și te iubesc prin lipsa de măsură
Ca o duminică în Țara Sfântă.

Mi-e sufletul ca harpa ce vibrează
Când mâna ta pe pieptul meu se lasă
Și fluturii pe cer, în cerc, dansează,
Ca-n ziua reîntoarcerii acasă...

Tu ești poetul ce naște furtună,
Să plângem durerea ce rost ar avea?
Eu cartea din piept ți-am dat-o arvună,
Tu-n cupe de nuferi bea dragostea mea!

Cremenea

Mă doare setea asta de iubire,
Mă sorbi cum marea-și soarbe valul
Și foc mă naști, și foc am în simtire
Că multe vieți doar tu mi-ai fost amnarul.

Am ars cum arde miriștea cosită,
Mocnit și uneori ca o văpaie
Și-atunci când m-am simțit iubită,
Am fost un cântec legănat de ploaie.

Da, m-am lăsat să ard fără de teamă,
Ca florile ce nu-și cunosc sfârșitul,
C-am înțeles că sufletul ne cheamă
Să reclădim din moarte începutul!

De multe vieți doar tu îmi ești amnarul
Și-mi arzi adânc ca focul sacru-n vene,
Sunt cremenea ce își cunoaște darul,
Ești îngerul ce-l port mereu sub gene.

Nu-mi pasă

Nu-mi pasă că lacrima tace și curge
Pe munții de sare lumina ajunge
Și cerul îți sapă în mine fereastră
Să vezi încolțind cuvântul în glastră.

Nu-mi pasă că trupul se-nchină la lună
Și pieptul meu poartă aceeași furtună:
Mă dori și mă doare țărâna și lutul,
De-aș fi o icoană ți-aș da tot avutul.

Nu-mi pasă că viața prin târguri se vinde
Și moartea în brațe în zori mă cuprinde,
Trei ceruri deodată în mine se nasc
Și ciutele tale pe toate le pasc.

Nu-mi pasă că știi, nu-mi pasă că doare,
Arcașii n-au timp să-ți scrie scrisoare
Și crinii sunt gata în ochi să-nflorească
Ce oarbă-i iubirea ce vrea să mă crească!

(Din volumul de versuri Anticamera inimii)

Dumitru ANGHEL

ADEVĂRURI MARI SCRISE CU LITERE MICI de Mihai VINTILĂ

Volumul de versuri „*Adevăruri mari scrise cu litere mici*”, Editura InfoEst, Siliștea - Brăila, 2015, 88 de pagini, semnat de poetul Mihai Vintilă, adună 53 de poeme, însoțite de 22 de *reproduceri*, incluzând și coperta de titlu, după tablouri semnate de Gris José Victoriano González – Pérez, zis Juan, ilustru reprezentant al *Cubismului*, stabilit în Franța; o nouă carte de avangardă lirică a scriitorului brăilean, alături de volumele „*Fiare și oameni*” sau „*Ordine în gânduri*”, apărute în 2012 și 2013 la Editura Pim din Iași, care conferă viziunilor sale poetice o atitudine manifestă împotriva oricăror staționări în clișee.

Primul poem, care a dat și titlul cărții, are valoarea simbolică a unei *Ars poetica*, pliată pe metafora unui postulat de creație artistică în plan etimologic: litera l și litera r, prozodic și liric, moral și etic; o adevărată filosofie a poeziei, a unui lirism militant, angajant, chiar și cu „*aerul*”, ușor frivol, al unei lozinci, dar înnobilită de contrapunctul baroc al pledoariei pentru o *cauză*, evident din domeniul spiritual al artei Frumosului estetic, chiar și atunci când... *atacul* este îndreptat spre cauzalități sociale și politice: „Am împăturit cuvintele / Să fie mai grele în adevăr, / Grosimea lor / Să miște mințile. / Am alungit literele / Să cresc vorbelor / Mesajul / Să se imprime mai bine / Metodele toate / Le-am folosit / Să înțeleagă și / Oamenii / Că adevărurile mari / Sunt scrise / De obicei / Cu litere mici” („Adevăruri mari scrise cu litere mici”, pag. 7).

Așadar, o poezie de atitudine, dintr-un fel de civism angajant al unui poet-tribun, pe un registru stilistic din zona elocvenței, a expresivității sugestive, cu impact emoțional, cu un rol definitoriu în... *Cetate*, pentru că: „...uneori mă rod cuvintele / Și mușcătura lor devine sânge / Și mișcă-n vene cu putere / Ajunge-n creier și supune” („Coborârea în abis”, pag. 9), și pentru că: „Sufletul meu e un vulcan nestins / Și lava se mișcă în sentimente” („Dincolo de aparențe”, pag. 11); pe o simbolistică agresivă, militantă și aceasta, din zona plasticii *cubiste* a ilustrațiilor lui Juan Gris: „Portrait of the Artist's Mother, 1912” (pag. 22) sau „Harlequin” (pag. 39).

Există chiar o emblematică „paradă” pe laitmotivul tematic al *Adevărurilor*, care se insinuează obsesiv, ca o temă muzicală în crescendo, de la *pianissimo* la *prestissimo*, ca în celebrul „Bolero” de Maurice Ravel: „Gândul bun / Zboară printre fire / De neuroni oboșiți / Când adevărurile mari / Pot fi scrise cu litere mici” („Pete de suflet”, pag. 17), pe un contrast, o antiteză, din care se naște argumentul benefic al valorii și frumuseții, într-o dilematică alternativă din care *Adevărul* se încheagă din bizareria discursului-argument: „Cum, mă întreb pe mine, / Să transform răul în bine / Să schimb un nu în da / Să dau noaptea pe zi / Și niciodată pe a fi?” („Cum”, pag. 18).

În toată lirica domnului Mihai Vintilă ființează,



între liric și patetic, o încrâncenată atitudine de misionar, de apostolat pentru o idee, pentru un ideal, pentru speranțe inițiatice, la nivelul iluzoriu al unor vise, chiar în zona fragilă a unor minime realizări, rezultate, materializări: „Amprente de vise / Mi-au rămas pe suflet / Când gândurile pasiunii / Mi-au atins inima / ... / Încet, încet, ele se șterg / Dar urma lor apasă” („Amprente”, pag. 21).

Mai există, ca o notație descriptivă de S.O.S., o nevoie de certitudine pe care poetul, altfel un tip vivace și optimist, abia dacă-și îngăduie o rază de lumină, de *Adevăr*, un surplus de vitalitate, pe o mișcare gravă, ritualică: „Deschid ochii și văd / Că sunt doar eu și oglinda, / Trist, îndepărtat și pesimist / Privesc la o nălucă” („Când închid ochi”, pag. 23).

Păstrând proporțiile, sugerez cauzalitatea unei morale atacată de viruși sociali de strictă actualitate, pe sindromul unui prolet-cultism, din care au răsărit, „florile de mucigai” argheziene și lirismul în clocot al unui poet ca Nicolae Labiș: „Scaietele / Ce-nțepă o preacurată / Piele / Transmite / O picătură de durere” („Scaietele din sânge”, pag. 29).

Poet modern de secol XXI, Mihai Vintilă are dilematice și controversate reacții de atitudine, pe teme dintr-un banal cotidian și presiunea unui existențialism visat, pe care le postează pe un E-mail virtual, cu largi volute ale unei imaginații libere de orice constrângere: „Ideile curg în derivă / Zbuciumă vise bune și

(continuare în pag. 20)

rele / Ciocnirile de fapte / Sunt complicate / Și uneori ne încurcăm / În ele” („Idei”, pag. 34), pentru ca până la urmă toată *iluzia* să devină *nălucă*, asemeni unei existențe smulsă Timpului: „Lupta se duce-n noi / Adevărul / Se scurge în suflet / Și iese câteodată / Când inima noastră / Nu mai poate să-l încapă” (Ibidem).

Iar explicația, ca o deziluzie a unui ecran friabil și vaporos al visului, este patetică, descurajantă: „Ninge cu sentimente / Și ele se așează / Peste suflete adevărate” („Ninge cu sentimente”, pag. 35), ca într-o lume a contrastelor și a lipsei de speranțe. Și, din când în când, repetat ca o obsesie a Adevărilor parcă sortite „*să fie scrise cu litere mici*”, poetul declară categoric: „Aștept adevărurile mari / Care nu s-au spus” („O clipă de viață”, pag. 41), ca o formă de alienare direcționată optimist spre viziuni mai luminoase. Este atât de încrâncenat, de revoltat împotriva neregulilor și întâmplărilor stupide din Lumea aceasta, aparent ordonată, încât poetul n-are decât o singură alternativă: „Din abis / Încerci să te ridici / Pe scări de fapte / Susținut de iluzia / Idei că reușești” („Când începi a fi Om”, pag. 44), și atacă, optimist, ca într-o „Simfonie a Destinului” beethoveniană, cu speranța că va regăsi o cale de drenaj, cu tonalitatea spiritual-lirică a unui Psalm din noaptea Învierii: „Când vei zări firul de iarbă / Vei ști / Că ți-a sosit / Destinul de luptă / Pentru a începe / Să fii om” (Ibidem).

Există, cum spuneam mai sus, o obsesie a ideii de *Adevăr*, între realitatea unei decizii Divine și alternativa rațională a unui postulat filosofic, ori chiar și accepțiunea tutelară a Soarelui, a Zeului RA: „S-a început cu raza / Născută din Soare / Îmbrățișată de Univers / Care-obosită a coborât pe Pământ, / Îmbrățișarea ei creează viață” („Atingeri miraculoase”, pag. 47), dar acceptă cu riscul unei alternative *atee*, din zona Teoriei Evoluției Speciilor, că... „noi / Suntem rodul acestor / Adevăruri miraculoase” (Ibidem).

Explicația rolului tutelar al *Adevărului*, al Adevărilor, este simplă, în limitele unei pedagogii elementare: „Nu sunt singur . O lume-i cu mine / Și-n toate e adevărul vieții / Pământești” („Gândurile mele”, pag. 49), chiar când invocă o alternativă cu aerul unei sentințe: „Iar tu / vei fi pe viață / Condamnat la speranță” („Condamnat la speranță”, pag. 52), pentru că: „Indiferent ce credem noi / Totul și toate / Contează / Spre adevăr” („Totul și toate contează”, pag. 5).

Iar sentința poetului este apocaliptică: „Fugind de adevăr / Tristețea se scurge-n pustii / Lacrimi ating colbul / Și renasc în alte vieți / Mii” („Lacrimi și viață”, pag. 57), cu singurele repere ale drumului: „Oamenii / Caută esența vieții / Încercând bucurii / Și tristeți. / Totul e pulbere / De adevăr” („Vântul”, pag. 60). Eliberarea de o mare obsesie are ritualica unei slujbe de Duminica Floriilor cu o *predică* apostolică în dangăt de clopot și cu mesaje ale speranței și ale renașterii: „Lumina adevărului picură-n suflet / Speranța zilei de mâine / ... / Magia renașterii / Timpul își deschide brațele / Iar noi trăim” („Înviere”,

pag. 63), iar *Crezul* poetului Mihai Vintilă are sonoritățile grave de orgă ale unui adagio, când sobru, când maiestuos: „Am bătut cuie în viață / Să încerc să o zidesc / Să-i dau un punct fix / De care să agăț / Adevăruri” („Am...”, pag. 77), și s-a ales cu „*spectacolul lumii*”, din care „Văd zbateri de minute / Strânse-n speranțe, / Văd adevăruri mari / Îngropate sub efemeride mici” („Văd”, pag. 79).

Ca să încheie volumul de versuri „*Adevăruri mari scrise cu litere mici*” în nota de deziluzii a Momentului, cu *avatarurile* Adevărului substituit de Minciună, într-un spectacol al unei ipostaze sociale coruptă, nedreaptă, imorală: „Minciuni ambalate în adevăr / Sunt aruncate zilnic / Spre suflete flămânde de mai bine / ... / Să vrei o viață să trăiești / Încearcă dacă poți / În lumea asta / A minciunii ambalate” („Minciuni ambalate”, pag. 80).





Olimpiu VLADIMIROV

MOTIV

În loc de aerul respirațiilor
între noi a existat mereu un munte;
Oboseam bătătorind vechile cărări
cu privirea pierdută
după poteca înfiorând singurătăți,
fiecare de-oparte și de alta
a versanților,
unde ceasuri de vânatoare
adulmecau prada...

Te strig. Nici un ecou nu se-ntoarce;
O pasăre trece cu lacrimi în ochi
tulburând strălucirea unei stele.

CANDOARE

Punctele cardinale amețesc în vârtejuri,
ceața fără nici o metaforă
ancorează în port, ascunzând,
orizontul înfiorat de primejdii;

Durere în apă, făgăduieli în lumină,
spaimetele trec prin scoici pierdute,
se mută ancorele spre adânc,
strig după o sirenă îndrăgostită,
dar nu fac decât
să petrec trecerea unui vis
într-un miez de tăcere

Între provă și mal
părul tău negru în care curge noaptea
e-o candoare întinsă ce bucură
speranțe molipsitoare.

BLESTEM

Un fulger a despiciat piatra...
Deșertul morții
întinde pecinginea
până în ochi de soare;

Fumul alb se teme să urce
spre doliul din cer.

IDENTITATE

Muntele se-naște din credința
zecilor de roci în care
strălucesc toate mineralele pământului;
De unde viscolul atâtor filoane
purtând minereul ca-n limpezi artere?
De unde mai cresc și se adună izvoare
să tulbure piatra-n cascade,
ce vești îmi aduce un vultur pe umăr
și-n ochi port doar noaptea vrăjită
de pistrii atâtor stele?

Sunt un pelerin încărunit pe munte
și dintr-un pisc de gând cobor spre lume.

STĂRI

Furtună-n mine, furtună peste maluri,
nu-i loc de zâmbet, nu-i loc de farduri;
Clipele-s veșnic la pândă și strigă
că un râu e lăsat fără albie. Ce mă intrigă?

Se strâng, puzderie, gânduri infatuete
lângă crestele ideilor controversate;
Mă doare cerul privirilor împietrite
în frigul dimineții sortite.

Mai aud strigătul tânăr și tonic
peste cicluri lungi de-nfrunzire;
Așteptarea măsoară mereu visările
din ancore strânse-n neștire.

FĂRĂ MINE

Taine adânci de inimă nebună,
care nu știe dacă să rămână
sau vrea să plece-n pace bună,
ridicând suspine pân'la lună;

Pierdută într-un bazar de iluzii,
fugară-n umilințe melancolice,
nerăbdătoare în singurătate,
cerșind afecțiuni fără limite,
ar fi murit, demult, bătrână,
fără mine, versul ce o înalță în lumină.

INTERIORIZARE

Tăcuta mea credință
rămâne zidită în versuri;
La ușa Poeziei
cerurile sunt mereu deschise
și îngerii forfotesc printre verbe și metafore,
cu mirări de copii.

Înfloresc zarurile aruncate-n cenușă;
Nemântuirile și remușcările
își subțiază umbrele cu teamă:
În căutarea de sine
singurătatea nuanțează sentimente.

POSBILITATE

De când ne-am născut
suntem datori cu o moarte;
Știm asta de mii de ani
fiindcă în fiecare stea
cerul ne-așteaptă c-un înger,
dar trebuie întâi să lăudăm
viața de apoi,
acum, când mințile și inimile
încă ne ajută;
Din toată sărăcia am putea pierde
doar câteva mări
de-ntrebări și de gânduri





Silvia LUCHIAN

IERNITELE PRIMĂVERI

(fragment de roman)

Ușa se deschise încet, pentru ca apoi, să apară în prag femeia visurilor sale pe care, pentru o clipă, o crezuse uitată și care, în ultima vreme, începuse să îl bânuie și să îl obsedeze din nou. Părea cel puțin gânditoare. Ceva o frământa, dar nu voia s-arate.

Tăsică o privi cu emoție ascunsă și nu știa cum să o ia. Era atât de complicată Aniutca, de ciudată... Chipul ei avea ceva din frumusețea unei icoane și asta îl cam ținea la distanță.

-Bună ziua! – abia reuși să spună șoptit, ea.

Tăsică părea încurcat. Îi răspunse și el, cu o jumătate de gură, aproape în silabe, dar rămase cu ochii pe ea.

-la loc, te rog. Am auzit că m-ai căutat..., spuse el, așteptând cu o oarecare rețineră cuvintele ei.

-Știi..., am o problemă, oftă ea. N-aș vrea să te supăr, să te deranjez, dar n-am încotro.

-Hai, spune, te rog!

-Mi s-a calculat greșit salariul pe luna trecută. Aș dori o recalculare. Nu-mi permit să iau mai puțin decât până acum. Altminteri, nu știu..., explică ea, se ridică de pe scaun și așteptă răspunsul administratorului în picioare, pregătită de plecare.

-O să verific, fii fără grijă. Vei primi și diferența aceea, răspunse cât se poate de serios, abordând și un aer protocolar, dar și dezamăgit Tăsică.

Frumos ar fi fost să îl fi căutat pentru cu totul altceva și nu pentru o problemă ca aceea, care, oricum, s-ar fi rezolvat. Nu vru să își arate dezamăgirea nici când Aniutca scurtă atât de repede conversația și o conduse cu privirea până când ajunse în dreptul ușii. Acolo, ea se opri, preț de câteva clipe, după care se întoarse cu fața spre el, dar cu privirea în pământ.

"Ho-pa!! A mea ești! Nu te mai las...", își spuse victorios Tăsică, așa cum o mai făcuse cândva. Era atât de entuziasmat că mai urma să bată tobele. Dar, repede, se gândi mai mult și hotărî să își mai tempereze bucuria și să își păstreze doar un zâmbet. Ar fi putut să o întrebe ca pe orice altă angajată a fermei: "Ei, ce mai e!?", dar acum era vorba de Ea, de Aniutca, de femeia visurilor sale și nu ar fi dorit să o sperie, să o supere cu ceva. Sosise cumva clipa cea mare? Doamne-ajută!

Aniutca vru să spună ceva, dar se încurcă și i se făcu jenă. O lacrimă i se rostogoli din ochi pe piept, ca o perlă.

-Aniutca, biata de tine, tu plângi!? – o întrebă, blând, Tăsică. Răbdare, fată dragă! Am așteptat atât de

mult clipa asta..., și se apropie încet de ea, după care o îmbrățișă.

-Știi..., n-aș vrea să te necăjesc..., începu ea, după care se opri.

Dar, brusc, Tăsică își aminti formula marelui ei refuz la cererea sa în căsătorie: "N-aș vrea să te necăjesc, dar...", și fu străfulgerat de gândul că fără a-și fi reînnoit încă cererea în căsătorie, fu și de astă dată respins, ca un caraghios. De aceea, îi dădu repede drumul și luă poziția administratorului serios, pretențios, incoruptibil, ce o va trata și pe ea la fel ca și pe ceilalți: fără a face excepție, fără concesi, slăbiciuni, ajutoare suplimentare, îmbrățișări, pupături și altele... Își ocupă îndată scaunul său de șef al fermei și al conacului, își puse ochelarii de vedere la ochi și luă un aer cât se poate de distant, de om preocupat, gata să își reia cât se poate de repede lucrul. Îi mai aruncă o privire scurtă, ca și când și-ar expedia angajata: "E-n regulă... Se va rezolva, sunteți liberă!"

Aniutca rămase la ușă în picioare, dreaptă, nemișcată, ca o lumânare. Părea nefericită. Privea în jos, mută, parcă deznădăjduită, până când izbucni cu tristețea sa răvășitoare și alte perle începură să se rostogolească din ochii ei albaștri și frumoși. O ploaie de lacrimi îi scâldea fața. Plângea nervos și cu ciudă.

-Mi-e foarte greu..., ofta ea.

Tăsică nu o mai ajută cu niciun gest, dar nici nu o descurajă.

"Fie ce-o fi!", se pregăti el pentru orice.

-Cândva, te-am refuzat...- continuă ea, și nu știam cât de mult aveam să sufăr, dar ideea unei căsnicii noi mă înspăimânta. După aceea aveam să realizez cât de mult îmi trebuia, cât de mult îmi lipseai, deși, uneori, te uram. Te-am urât și când te-ai încurcat cu Pamflia și tot atunci te-am iubit. Sentimentele mele, până atunci neclare, au prins contur și...

-Nu mai plânge, Aniutco! – o îmbrățișă Tăsică din nou. Nu mai plânge, că și mie îmi plânge inima pentru tine, dar Aniutca încă mai avea ceva de spus, de reproșat:

Am așteptat clipă de clipă, lună de lună, an de an să faci măcar un pas spre mine, să ți-l asumi ca un bărbat adevărat, puternic, dar parcă așteptai totul numai de la mine. Ei bine, de data asta, cu riscul că mă vei refuza și tu, aș vrea să te-ntreb dacă mă mai vrei...că eu sunt nefericită fără tine.

Tăsică o privi lung pe femeia pe care o iubise atât de mult, cu un soi de detașare impusă, dar îi sorbi fiecare cuvânt tremurat. Cu o dragoste mai reținută și mai ponderată, el îi mângâie chipul.

-Aniutco, draga de tine... Ți-ai irosit primăverile. Ca și mine. Poate că tu, uneori, ai mai privit cerul, florile, iarba, pomii înfloriți și le-ai sorbit mireasma primăverii, dar pentru mine fiecare an a început cu câte-o vară uscată, lipsită de ploii și se termina cu câte-o iarnă înghețată și pustie. Pustiit mă simțeam și eu. Îmi rămăsese doar munca și prietenul meu, Murgu, care mă însoțea peste tot, și

(continuare în pag. 23)

care, parcă-mi citea gândurile și mă înțelegea cel mai bine. Mă simt istovit, Aniutco. M-a obosit viața...M-au obosit mai ales cei ce au trecut prin viața mea și m-au trădat. Am obosit iubindu-te și așteptând ca și tine. Oricum sunt mulțumit că ai venit chiar și atât de târziu la mine. Uite, abia acum mi-am amintit și eu că omul, ca și anul, are patru anotimpuri. Nu știi dacă ne-a mai rămas vreo primăvară, dar măcar am putea privi împreună apusul de soare și să îmbătrânim frumos, ținându-ne de mână. Mă bucur pentru gândurile tale frumoase care te-au purtat spre mine și pentru curajul tău de a mi le spune. Aniutco, nu mai e timp. Tu ai văzut ieri cum primăvara era să dispară de tot sub omătul și gheața unei ierni năvalnice și care nu voia să plece? Bine că n-a durat prea mult prăpădul și le-a mai rămas pomilor un pic de rod. Așa și cu noi. Deci, să ne grăbim, fătuică dragă. Vom întâmpina unul lângă celălalt binele și răul și atunci, totul ne va fi mai ușor. Curaj, feto! Nu-ți fie teamă, o îmbărbăta Tăsică pe Aniutca, sărutându-i obraji fierbinți și mâinile ei trudite.

Îi trecu apoi o mână pe după mijloc și ieși împreună cu ea pe ușă. Afară, Aniutca se opri.

-Hai! - o îndemna el.

-Unde? - îl întrebă ea mirată și nelămurită.

-La noi acasă...

Și plecară amândoi de mână privind orizonturile. Zărilor păreau să se lumineze. Pe un cer leșios, norii se dezlănau și se destrămau treptat iar soarele părea a-și face loc printre ei.

Apărură zorii unei noi speranțe.



Marius ZAHARIA

112

- Bună ziua, doamnă! Sunt Romulus Matey cu y de la Yoana și aș dori să anunț o urgență.

- De unde știți că e o urgență? Sunteți cadru medical?

- Nu, lucrez într-o meserie poate nu la fel de nobilă - am terminat piscicultura, secția crapei, clasa profesorului Arnăutu...

Iar doamna nu s-a oprit aici. Mi-a notat toate datele din buletin, inclusiv parola cardului; desigur, a trebuit să o conving că nu am nicio legătură cu mișcarea gay și ador sindicatele din sistemul sanitar.

I-am spus, de asemenea, că sunt pe deplin conștient de consecințele unui apel fals, principalul fiind oprobriul public. De altfel, înainte de a suna, luasem legătura cu avocatul meu, specializat în articolul 4 Cod Penal, aprobat și tălmăcit prin OG 65/2012.

În continuare, conversația am întreținut-o mai mult eu, pentru că operatoarea lucra la un goblen ce reproducea, după cum am dedus din tonul ei, bombardamentele de la Stalingrad.

Informațiile au curs de la sine:

- Sunt pe strada "Poet și dramaturg George Byron", iar un bătrân e căzut în fața mea. Ce căuta aici? Habar n-am. Nici eu nu aprob umblatul aiurea prin oraș la 5 seara, mai ales că este și incoerent; doamnă, probabil aveți dreptate: posibil să fi plecat incoerent de acasă, crezând că-și revine pe drum.

La întrebarea dacă respectivul are semnamente și dacă da, care sunt, am încercat o scurtă creație:

- Pare un pensionar din rasa caucaziană, între 60-68 ani, dotat cu o inteligență medie. Nu știu dacă are o constituție athletică, pentru că, cea mai mare parte a ei e în noroi. Dacă situația materială i-ar putea permite o internare în spital? Văd în portofel un cupon de pensie, dar nu disting valoarea, pentru că e mâzgălită cu o zvastică. I-am pus eu două atele, însă se pare că bătrânul are un atac de astm. Din păcate i-am confundat spray-ul cu deodorantul. Sigur că l-aș duce chiar eu la doctorul Zăvoranu din Timișoara, dar mi-a luat băiatul mașina pentru că întârzia la o orgie.

Cu toate că sunt un timid, am rugat-o să trimită urgent orice aduce a mijloc de transport, mai ales că bătrânul ori se zbătea, ori încerca să mă salute.

- O, dacă ar fi o salvare, chiar ar fi grozav! Nu contează că n-are tubul de oxigen; îl va aduce șoferul înapoi de acasă când va termina de sudat!



Ionel NECULA

Arthur Schopenhauer

Se împlinesc în curând 175 de ani de când Schopenhauer și-a plăsmuit viziunea sa despre **Lumea ca voință și reprezentare** și filosofia, filosofia în general, tot ademenitoare, tot în incertitudine și-n căutare de soluții izbăvitoare a rămas. Dacă-i adevărat că filosofia apărea celor vechi ca o zeiță a înțelepciunii, atunci Kant o fertilizase așa de euristic și ipsativ că trebuia, mai devreme sau mai târziu, să dea naștere și altor iubitori de înțelepciune. N-a fost o naștere ușoară, ci una cu dureri, cu băjbâieli, dar era evident că după Kant, după criticile sale desfășurate, nu se mai putea face filozofie decât plecând de la el - în prelungire, în opoziție sau în pandant cu gândirea sa critică.

Schopenhauer pornea și el de la Kant, deși nu s-a recunoscut niciodată ca un alumn al magului de la Konigsberg, dar raportul dintre obiect și subiect așa cum l-a postulat Kant, proiectat într-o perspectivă comprehensivă va constitui fundamentul și miza întregii gândiri schopenhaueriene.

S-a născut la Danzing, denumirea germană a orașului polonez Gdansk, într-o familie de origine olandeză, dar bine așezată în probleme de spirit și cu multă aplecare pentru actul comprehensiv. Mai ales mama sa, Johanna Schopenhauer, își însușise o frumoasă cultură umanistă și se încerca chiar și în proiecte literare. Este autoarea mai multor romane - de succes pentru acea vreme - dar n-ar fi dorit să împartă gloria cu fiul său, de unde și frecvențele neînțelegeri dintre ei.

Tatăl său, Heinrich Schopenhauer, era un comerciant de succes și-ar fi dorit ca și fiul său să se inițieze în această carieră. L-a și introdus, o vreme, într-o casă de comerț din Hamburg pentru deprinde tainele profesiei. Probabil că acesta ar fi fost destinul viitorului gânditor, dacă tatăl său nu s-ar fi prăpădit în 1805, când tânărul Arthur abia împlinise 17 ani. A căzut de la etaj și nimeni nu știe dacă a fost o întâmplare sau un act deliberat, pentru că dăduse deja unele semne de dezzechilibrare mintală.

Oricum, după această întâmplare, mama și sora mai mică a tânărului Arthur s-au strămutat cu domiciliul la Weimar pentru a fi în apropierea lui Goethe, încredințată fiind că talentul ei de prozatoare o va impune în spațiul literar germanic. De la Gotha, unde se strămutase la sfatul mamei sale merge deseori la Weimar și-l cunoaște pe Goethe, care-i apreciază inteligența și-i prezice o frumoasă carieră în viața spirituală a Germaniei. Deja se orientase spre filozofie și-i audiase cursurile lui Fichte și



Schlereimacher la Berlin.

În 1813 scrie lucrarea **Despre împătrita rădăcină a principiului rațiunii suficiente** și-o trimite la Universitatea din Jena, care-i acordă imediat titlul de doctor. În 1820 merge la Berlin pentru a se abilita ca privat-docent, calitate care-i permitea să deschidă un curs liber de filozofie. Din dorința, dar și convingerea că-l va putea concura pe Hegel, și el profesor la aceeași Universitate, își fixează orele de curs în paralel cu orele fixate de Hegel. Intenția eșuează, studențimea n-a dat mare importanță cursului său, așa că este nevoit să părăsească Universitatea din lipsă de cursanți. În timp ce sala unde-și ținea prelegerile Hegel era arhiplină, la cursul său abia dacă participau câțiva rătăciți. Dezamăgit și amenințat de o holeră care bântuia prin Berlin se retrage la Frankfurt, unde-și petrece întregul rest de viață cu care-l dăruise destinul.

Decețiile l-au drenat spre suspiciune și mizantropie. Devenise nesociabil, necomunicativ și închis în propria sa carapace. Vedea peste tot conjurații și dormea cu pistolul sub pernă. Deschis cu adevărat nu se arăta decât față de câinele său, *Atma*, (suflet în viziunea budistă) la care ținea enorm și-i purta de grijă asemeni unui copil. Ținea atât de mult la acest câine încât a lăsat, prin act testimonial, întreaga moștenire celui ce-i va purta de grijă. Așa stând lucrurile, nu ne mai surprinde că vechile gravuri germane îl înfățișau împreună cu câinele său.

În 1851, când era deja împăcat cu ideea anonimatului a publicat două volume de aforisme **Parerga et paralipomena** (adaose și resturi) care a atras atenția cititorilor. Abia acum, viziunea sa filosofică este descoperită și apreciată, iar lumea se intere-

(continuare în pag. 25)

sează de el ca de o mare personalitate. Popularitatea lui Schopenhauer crește vertiginos și filosoful primește numeroase scrisori de prețuire din toate direcțiile. Nu mai reușește să răspundă singur la toate și se vede nevoit să-și angajeze un secretar. Mult-așteptatul său orgoliu este, în sfârșit, răzbunat și în ultimii doi ani de viață își savurează gloria la care a visat tot timpul, dar căreia nu i-a bănuț niciodată proporțiile. A murit în plină celebritate în septembrie 1860.

Arătăm și mai sus că viziunea sa filosofică pornește de la Kant, de la lucrul în sine kantian pe care îl descoperă în fenomenologia voinței autotelice - esența de dincolo de orice determinație spațio-temporală pe care-o așează la fundamentul întregii existenți. Schopenhauer ridică voința la rang de principiu cosmic și-i conferă funcții demiurgice, generatoare a tot ceea ce există. Toată filosofia lui Schopenhauer este centrată pe subiect, pe acțiunea voinței frenetice, care constituie substratul și esența lumii. De aici până la solipsism nu mai este decât un pas, pe care filosoful nu ezită să-l facă într-o delirantă hipopotamizare a factorului volitiv.

Nu există obiect fără subiect și chiar lumea nu este decât o reprezentare a voinței subiective – factorul prim și determinant care generează întreaga mecanică a lumii. Joncțiunea dintre obiect și subiect era deja un pretext bine bățătorit în filosofia clasică germană, dar și în multe alte speculații filosofice, numai că Schopenhauer o aduce în condiție de reciprocă substituție a termenilor, căci nu doar obiectul este dependent de subiect, dar nici subiectul nu-și poate forma o conștiință a obiectului fără participarea efectivă a acestuia, fără ca acesta să participe la actul comprehensiv. Altfel spus, cunoaștem lumea numai în măsura în care și ea, lumea fenomenală, este dispusă să se lase asumată epistemic. O conștiință fără obiect este o conștiință fără conținut, fără substanță, deci vidă, adică inexistentă. Prin urmare, nu doar obiectul este dependent de subiect, dar și reciproca are aceeași valoare comprehensivă.

Există mai multe forme de manifestare a voinței subiective, iar cea mai nevolnică dintre toate este voința de a trăi. Răul și toate suferințele lumii provin din această încăpățănare a omului de a-și conserva existența, de a trăi fericit, când de fapt ar trebui să opteze pentru curmarea nefericirii prin asumarea neantizării. De aici și pesimismul filosofiei lui Schopenhauer care a surprins epoca și i-a asigurat autorului o notorietate neașteptat de târzie, și-a căpătat o nesperată audiență printre iubitorii de înțelepciune. Prin a trăi fericit, spunea Schopenhauer într-unul din aforismele sale, trebuie să se înțeleagă a trăi mai puțin nefericit, adică suportabil. Și în adevăr viața nu ne este dată pentru a o petrece, ci pentru a o trece. (Aforisme asupra înțelepciunii în viață, ediția a V-a din 1912, în traducerea lui Maiorescu, Editura Librăriei Socec, București, p. 225-226).

Să precizăm însă că o înrăurire adâncă și fertilizantă a avut filosofia lui Schopenhauer și în cultura românească. În prelegerile sale universitare, Maiorescu îi acorda un spațiu extrem de generos și-l considera util, ba chiar indispensabil pentru cei ce-și propun înțelegerea filosofiei lui Kant. *Metafizica lui Kant*, spunea magistrul, *poate fi pătrunsă mai ușor prin mijlocirea lui Schopenhauer și poate tocmai această înțelegere ca propedeutică îl va*



determina să-i traducă aforismele. Mai nuanțată și mai personală va fi receptarea eminesciană a lui Schopenhauer, interesat mai mult de găsirea unor registre lirice corespunzătoare tensiunilor degajate de gândirea lui, de a imprima stărilor interioare și întregului decor poetic o adâncime metafizică provocatoare, o tonalitate tulburătoare ce-l așează pe cititor într-o stare de grație deplină care să-i tonifice deopotrivă emoția artistică și reflecția metafizică. Și mai notăm fugitiv și în treacăt că nici poetul n-a fost un alumn fidel al filosofului din Frankfurt, că ceea ce i-a fertilizat poezia și i-a imprimat o valoare europeană nu s-a dovedit la fel de fidel și în publicistica sa. Articolele sale politice conțin atâtea infidelități doctrinare că-l trădează mai mult ca un adversar al lui Schopenhauer. Altfel, se știe, Eminescu l-a ținut în grație receptivă și referințele sale despre el au fost totdeauna elogioase.

Oricum, la 175 de ani de la apariția cărții **Lumea ca voință și reprezentare** putem folosi o altă grilă de receptare a pesimistului german. Una îngăduitoare, pentru că a optat ferm pentru autonomia artei, și a drenat spiritul filosofic într-o direcție care a respins orice amestec perturbator în activele creației artistice.





Irina Lucia MIHALCA

Acel zbor cu viața

Nemuritoare poveste de iubire!
 Așipit în lumina cerului te vezi
 în oglinda mea
 și-auzi cum ți se deschid porțile,
 ca un miraj ce te-nvăluie
 din care nu te mai dezmeticești.
 O revelație, o barcă pe valuri,
 un călător, tu știi cine ești?
 Pentru că-ți simt inima
 am uitat semnul întrebării,
 ești mult mai mult
 decât ce vezi cu ochii unui copil.
 Trezit parcă din somn,
 ți-am vazut inima și jocul,
 în tine e-un clocot, o frământare
 și-o dorință ce nu te lasă liniștit,
 atunci ești împăcat,
 acel transfer al prezenței,
 doar cerul e deasupra, pe-același palier.
 Prinde-mă de mână
 și-acolo vom fi pentru totdeauna!
 Absorbit în albul seninului,
 totul e-un nou început,
 curgerea vieții te poartă spre tine,
 inima mea deschide cerul inimii tale
 și-o însoțește spre un alt cer
 scris cu litere nevăzute,
 izvorâte din adâncul ființei tale.
 Ești frânt în fața unei forțe
 ce va deschide, cu nebănuite chei,
 paradisul vieții. Magică poezie,
 de acum universul va fi,
 în palma ta,
 o lume într-un strop de rouă!
 Cumva te cufunzi în adâncuri,
 lași rănilor deschise,
 din sarea durerii cuvintele te rup,
 ca niște note muzicale se desprind,
 își cer dreptul la viață,
 străpung lumile, rezidindu-le,
 ai ritmul și-atingerile lor în tine.
 Ca dintr-un pustiu uitat,
 o flacără ți s-a aprins, adie peste tot,
 se naște acel om
 din îngemănarea inimilor în trup.
 Fântână a bucuriei,
 ai înțeles că Dumnezeu ești

atunci când iubești, o alchimie divină.
 Cu o năluca-n priviri
 - esența ființei din nestinsa lumină -
 prin tine curge acel zbor cu viața...

Arcada iubirii

Prin aerul blând al serii,
 un cântec delicat se răsfiră în armonie,
 o bucurie a sufletului,
 o evadare în tunelurile nopții,
 o stare de spirit în căutarea nectarului vieții,
 șoapte arse de căldura viselor pierdute.
 Cu mâinile atingi fiecare sunet,
 din melodie extragi cheia înțelegerii.
 În tăcere, inima ta naufragiază,
 lumea se termină aici
 atunci când natura se odihnește.
 La malul curbat
 deasupra orizontului albastru,
 duhul tău se liniștește.
 Un fâlfâit de aripi
 și binecuvântarea albă!
 Departe-ai ajuns, acum simți
 pacea abandonului în ceața sfârșitului.
 Cristal strălucitor pentru ca îngerii
 să îți deschidă calea...

Barierile

Învelit de albastrul cerului,
 Visul nu are bariere.
 Dincolo de albastrul cerului,
 Visul nu are bariere.
 Și-atunci barierele cine le-a trasat?
 Frontiera
 a împiedicat dorința călătorului.
 Obstacolele
 au împiedicat dorința de a se înălța.

Între cer și pământ doar un timp

Într-un ochi de oglindă, faldurile nopții
 ne-opresc timpul pe strada Mântuleasa.
 Intersecții de raze și umbre,
 punți către cer.

Galbene frunze, amintiri răscolite prin aerul
 lunii,
 păstrează nisipul din vidul clepsidrei.
 Razele sufletului oglindesc mozaicul
 pașilor mei prin întuneric.

Prin lumina felinarelor
 aripi de îngeri sfâșie tăcerea,
 Prelinse în urmă două din umbrele mele
 se întind către cer.

Sunt umbrele sufletului nostru
 risipite în tu... în eu...
 în eu... în tu...

Își caută urmele noastre în timpuri.





Anatol MANOLE

Poezie română contemporană din Basarabia istorică (regiunea Odesa)

LEGENDA NEAMULUI

Spune tu, iubite neam,
Neam frumos, basarabean,
Ca să-ți ducem fiecare
Vorba-n veacuri viitoare.
O vom duce pân-la mare –
Domn ne-a fost Ștefan cel Mare.
Am o limbă ca o zână,
E a mea, și e română.
Și se trage – fir de in –
De pe la Miron Costin,
Și-i călită pe ilău
Încă de Bogdan Hașdeu,
De răsună azi pământul –
Cântă cântece și vântul,
C-a trăit pe acest plai
Eminescu, fiu Mihai.
Pe pământul meu natal
A trăit și Decebal,
Iar mai sus de un liman
Trece Valul lui Traian.
Român sunt, și moldovean,
Și-mi iubesc al nostru neam.
Chiar de-am fost bătuți de hoarde,
Neamul nostru n-are moarte.

GRĂDINA MAMEI

Când veni-va primăvara,
În grădină-am să mă duc,
Să revăd grădina mamei
Și în flori ca să mă culc.
Să mă înconjoare ele
Și în ele să adorm,
Să mă-îmbete pe sub stele
Cu al mamei dulce dor.
Iar în somn s-o văd pe mama,
Cum la mine a venit
Și mi-a zis: "la școală, puiul,
Până când nu ai răcit..."

M-oi scula, oi strange-o-n brațe,
Obrazul i-oi săruta
Și i-oi spune-ncet măicuței:
"Iat-o, e grădina ta!"

...Multe flori au dat în floare
Și bujorul a-nflorit,
Numai, mamă, fără tine
Eu de tot m-am veștețit.

N-am văzut grădini frumoase,
Cât prin lume am îmblat,
Ca grădina mea de-acasă,
Ce măicuța mi-a lăsat...

UITAT DE DUMNEZEU

Uitat de Dumnezeu acum
Și rătăcit prin viață,
Ieșit-am la răscruce-n drum
În zori, de dimineață.
Dar s-o apuc eu încotro,
Ca să nu-mi pierd calea?
În partea dreaptă am s-o iau,
Că e mai scurtă valea.
Nici vorbă că e mai ușor
Când mersul ți-i la vale;
În viață-am tot urcat la deal
Și n-am acum suflare.
Din ce în ce mai greu respir,
Ori poate-mbătrânesc,
Nu-mi vine, frate, zău, să cred,
Cât de sărac trăiesc.
De-aș ști că tot așa va fi,
Ori, poate, și mai greu,
Întruna m-aș ruga-n genunchi
La Sfântul Dumnezeu.
„De Ți-am greșit, Doamne, vreodat’,
(Oi fi făcut și rele),
Te rog să ierți al meu păcat
Și-al neamurilor mele.

MĂ DOARE INIMA

Mă doare inima și nu mai pot să tac,
Când văd săracul stând flămând în prag.
Și cum, oare, atât minciuni s-ascuți.
Când vezi copilul tău umblând desculț.

Când vezi copilul tău umblând desculț
Și-n ochii lui nu poți ca să te uiți.
Cum să te uiți și cum să-i lămurești așa:
De ce nu are tata bani pe ce i-ar cumpăra.

Mă uit că unul are mult, chiar peste seamă,
Dar nu prea trage-n plug, ba nici la car se-nhamă.
Și parc-un sânge curge pe la toți prin vine;
Deviza e: toți trag la dâșșii, numai eu - la mine

Că nu ai bani nu poți să-i lămurești acum...
Și lacrimile-amare vor răbufni în pumn.
Să fie sănătate și pace, nu război,
Eu cred că Dumnezeu nu ne-a lăsa pe noi.

(din volumul "Grădina mamei")



Paula ROMANESCU

DECALOG CU AMENDAMENTE

- Viața de-apoi, cum pre pământ și-n cer.
- De n-am aici iubire, dincolo cui s-o cer?
- Chip de lut, Decalogul ți-e cod de legi înalte?
- De când mă știu pe lume doar de porunci am parte.
- Être de terre, *le Décalogue le connais-tu assez?*
- *Depuis toujours je vis sous son ...tendre fouet.*
- Ți-i iubești pe aproapele la fel ca și pe tine?
- Eu nu mă iubesc, Doamne, prea mult, știi foarte bine...
- *Aimes-tu, comme on s'aime bien sans faille ton prochain?*
- *Mais je ne m'aime pas trop, Seigneur, Vous le savez bien.*
- La bunul altuia n-oi căta să râvnești!
- N-ai vrea, femeia celui ce drag mi-e s-o privești?
- *Du moins tu n'envies pas le bien d'autrui.*
- *Seigneur, avez-Vous vu la femme de mon ami?*
- De ce nu-ți aparține să nu-ncerci să te-appropii!
- Poate doar de-mi tai mâna, poate doar de-mi scot ochii...
- *Ne vole pas car l'argent ne te rend pas heureux!*
- *Si je me coupe la main, si je me crève les yeux...*
- Să nu hulești! Mai bine-i să pui miere-n cuvânt.
- Se vede că de veacuri n-ai mai fost pe pământ...
- *Faut pas médire! Vaut mieux faire des chants de sa voix.*
- *De ne plus avoir mis Tes pieds sur terre, ça se voit...*
- Dacă hulesc, cum dară să pun miere-n cuvânt?
- Și vipera și floarea sunt semne de pământ.
- *Si je médis, le miel des mots sera bien plus amer...*
- *La vipère et la fleur sont des signes de la terre.*
- Să nu minți! Fie-ți asta poruncă-ntre porunci
În viață! - Dar în moarte? - Vom mai vedea atunci...
- *Prends garde, ne mens jamais dans la vie, ici-bas!*
- *Mais dans la mort? – Voyons, on en reparlera...*
- Să nu ucizi ! Nu tu ești stăpân pe-al vieții timp.
- Dar dac' o face altul am dreptul să consimt?
- *Il ne faut pas tuer! Respecte toute forme de vie!*
- *Mais si le fait un autre, pourrais-je lui dire: «Vas-y!»?*
- Să nu juri strâmb ! Dreptatea-i măsură de lumină.
- Balanța judecății sub aur se înclină....
- *Ne fais pas faux serment, la Justice est aurore!*
- *La balance s'incline mieux sous le poids du veau d'or...*
- Alți dumnezei să nu ai, vorbele să-ți dezlege!
- Când dai de greu, limbajul cine și-l mai alege?
- *Que je reste pour toi le seul Dieu, pauvre ange!*
- *Quand le mal nous déchire qui choisit son langage?...*
- Ai fost creat din lutul inert și-ai primit duh.
- Sunt doar asemeni Ție – lut, apă și văzduh...
- *Je te créai de terre, une âme je te donnai...*
- *Je suis terre, eau et souffle... Donc, Ton image crachée...*
- Făptură de lut, nu-mi lua numele în deșert!
- Asemeni Ție, Doamne, am învățat să iert.
- *Mon Nom à la légère, homme, ne le prends jamais!*
- *Semblable à Vous, Seigneur, je saurai pardonner.*
- Respectă cu credință sfânta zi de odihnă!
- Aș vrea să-mi fie viața o nesfârșită tihnă...
- *Respecte le jour férié pour goûter le repos.*
- *En avoir toute la vie ce serait beaucoup mieux...*
- Răbdare! Te așteaptă și viața de apoi.
- Halal de-așa odihnă! Ia-Ți darul înapoi!
- *Doucement, d'outre bord t'attend une autre vie!*
- *Merci, je n'en veux pas, j'aime beaucoup trop celle-ci.*
- Să îți iubești părinții, ești fructul lor curat!
- O, fructele iubirii cu gust de greu păcat...
- *Respecte tes parents, tu es leur fruit sacré.*
- *Ô, les fruits de l'amour au goût de doux péché...*
- Am auzit odată tăcerea unui plâns.
- Furtunile de zbcium s-o spargă nu-s de-ajuns.
- *Le grand silence des pleurs je le connais assez...*
- *Les grandes tempêtes du cœur ne peuvent pas le briser.*
- Mi-e sufletul de umbre plin, umbrele dor.
- Când vei fi umbră totul îți va părea ușor.
- *Mon âme est pleine d'ombres, les ombres me font mal*
- *Quand tu deviendras ombre, combien sereine ton âme!*
- Ce lungă-mi este umbra când soarele se culcă!
- E numai o părere. Umbra e doar adâncă...
- *Tellement longue mon ombre dans le soleil couchant!*
- *Ce n'est qu'une mise en scène pour la scène du départ...*
- Din când în când armii de umbre, la umbra marilor statui...
- E rostul trecerii prin vale... Dar faraonii-s nesătui...
- *Jour après jour – des armées d'ombres, à l'ombre haute des statues...*
- *Au lit des fleuves toutes les rivières se perdent ravies de plus en plus...*
- Și eu mă pierd, dar tot mă-ntorc cu cerul tot spre clipa mută
- S-ascult cum Parcele-n vreme torc de veacuri calea netrecută.
- Et je me perds, et j'y reviens de tout mon ciel vers la seconde*
- Sans voix entendre dans le temps les Parques qui filent sur la terre ronde.*
- A nins. Cât alb ! Drum nu e, punct de reper nici unul...
- Când va suna secunda, sigur vei afla drumul.
- *Tombe la neige. Tout est blanc. Ni âme qui vit ni chemin...*
- *Quand ton départ viendra, tu trouveras le ciel...*
- Luxor. Lume de marmori - păduri fără frunziș.
- Și mamelucul care vrea bacșiș...
- Luxor. Un monde en marbre – bois de pierre sans feuillage.*
- Et le vieux mamelouk en mendiant sans âge.*





Mihaela OANCEA

Nu cu litere

Îi scriai gelos pe diminețile ce-i mângiau
coapsele de calcedonie,
ba chiar zvâcnea lent în tâmple
durerea că nu e atinsă doar de tine.

Chemai la festin
exclusiv silabele cu manșete albe,
ascunzându-le pe cele cu piele rece
și priviri neroditoare.
Le înghionteai silindu-le să facă tumbe,
să arate onoratei audiențe
de ce sunt în stare.

N-ai înțeles, de fapt, că iubirea
nu vă putea fi scrisă niciodată
cu litere.

Din inerție

Așteptarea devenise naturală ca respirația.
De câțiva ani începuseși să urmărești
cum se mișcă mioape,
dinspre vârf spre abis,
umbrele care întrețineau iluzia mișcării
și cu care începeai să te împrietenești,
să vă spuneți istoriile
datându de pe vremea culturii Hamangia –
și asta pentru că nu-i era bine nimănui
să rămână singur
atâtea anotimpuri.

Memoria blocase butonul „erase”
și nicum nu puteai părăsi impresia
că din clipă în clipă
va apărea în capul străzii.

Liniile ei volute adormiseră
între culturile Boian și Cucuteni

Nu se sapă niciun adăpost

Prin locurile pe unde durerile se poartă
precum melcii cochiliile,
nu se sapă niciun adăpost
pentru bătrânul care obișnuia
să culeagă în dimineți aurii
sunătoarea -
o pune la uscat
la umbră, pe bucăți de ziare vechi, și,
din tinda casei acoperite cu iederă,

clipea rar
învelind singurătatea în cârpe.

Vaga respirație a mlaștinii
ghemuite sub biciul ploii
nu se mai simte în ceafă -
în ochii pustii ai trestiiilor
s-a prelins azi
frigul lemnului ud.

Secvență valpurgică

E-o noapte apoasă, murdară,
Cu ore de foc și de lavă,
Tăcerile-s smulse din stavă
Și-au gust de migdală amară.

Răsar siluete-n pădurea de pini,
Se-aruncă nebune spre lună,
Nechează, fac tumbe și-adună
Miresme de lotus și crini.

Vii flăcări văzduhul înghite,
Șoimanele țipă-n eter -
Văzând către ziuă cum pier,
Tresar cu priviri despletite.

Credință

Odată auzind povestea lui Lazăr,
ciulinii se strâng suflet lângă suflet
și conturează într-un laviu
drumul lor spre libertate.

Deși prin împrejurimi
se trăiește cu teama de rinocerizare,
cu frigul tăcerii tatuat pe retină,
câțiva sentimentaliști,
vajnici urmași ai unuia - Moromete,
se mai iluzionează că poate înflori ceva
din vestigiile unei normalități excitate.

Totul e invers!

Într-o noapte, nebunul prinde cuvintele
de mâini și de picioare,
le aruncă peste sulițele cu vârful în sus
(ca să se verifice dacă solia e de bun augur)
și trimite mesaje către posteritate.

Propovăduiește că totul e invers
și râde
urmărind de pe un scaun șubred
mersul târâgănat al motanului
ce calcă pe labele din spate
și privirea fetei aceleia ciudate,
cea cu o veșnică cicatrice pe gât.



I. PREPELIȚĂ

Nae Ionescu într-un jurnal feminin

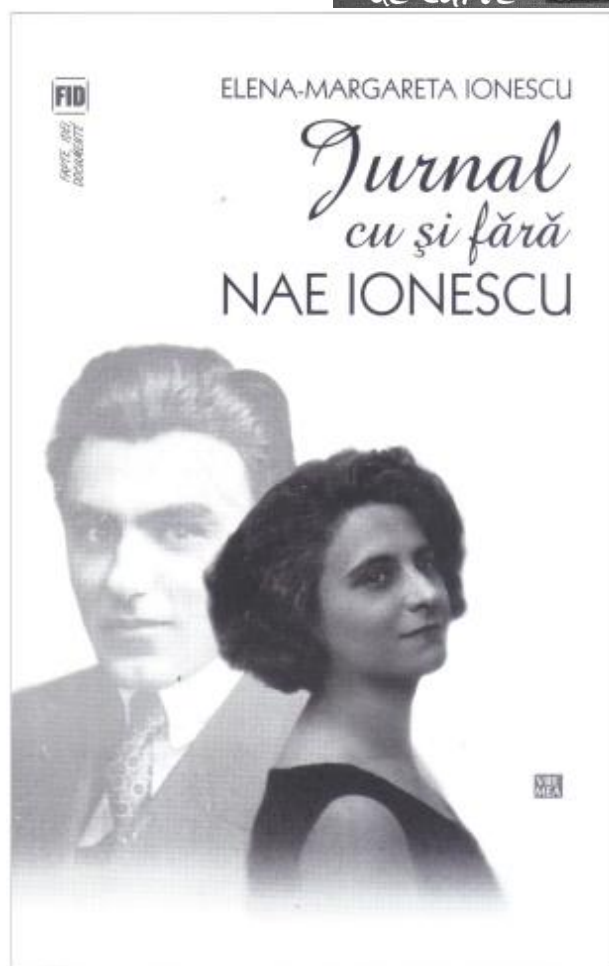
La 76 de ani de la trecerea Styxului, Nae Ionescu, viața dar și zarva pe care a provocat-o în mediul intelectual interbelic, încă suscită, intrigă și vitaminizează interesul celor prinși într-o dioramă metafizică. Volumul îngrijit de Anca-Irina Ionescu, cuprinzând jurnalul **cu și fără Nae Ionescu** ținut de fosta jumătate a filosofului, Elena-Margareta Ionescu, născută Fotino este o surpriză, una catifelată și ușor dantelată, legată cu fundițe roz bombon dar totuși surpriză, pentru cei interesați de biografia metafizicianului.

Cei doi s-au cunoscut în vremea când amândoi frecventau cursurile Facultății de Filozofie din București și și-au împlinit reciprocile atracții afective prin *cununia civilă încheiată la sfârșitul anului 1915 la București*. A fost, dacă ar fi să operăm cu o idee eminesciană, o conjugare factuală a minții cu inima, a rațiunii cu afectivitatea, a judecății logice cu pasiunea, cu sentimentul, cu empatia. Eșecul era previzibil, deși mariajul a durat încă multă vreme, până în 1930 și mai departe până la moartea prematură a filosofului, la 15 martie 1940, pentru că separarea lor nu s-a oficializat juridicește niciodată. Au rămas în continuare doi prieteni cu viețile lor paralele, dar cu înțelegere unul față de altul și cu grijă față de cei doi copii – Radu și Răzvan - rezultați din căsătoria lor.

După absolvirea facultății, Nae Ionescu obține o bursă pentru trecerea doctoratului în Germania, la Gottingen, și firește, își ia și soția cu el. După izbucnirea războiului este nevoit să-și întrerupă studiile și să vină în țară pentru a fi încorporat la Brăila, după care revine în Germania pentru a încheia ceea ce începuse. Întregul jurnal este o lamentație, de parc-ar vrea să ne convingă că nu este defel ușor să fii soție de om cu notorietate. Cum remarcă și Sorin Lavric în prefața sa, *la Nae Ionescu iubirea trece mereu prin intelect, fiind o stare de spirit înainte de a fi o trăire voluptuoasă, iar voluptatea, când apare, e mereu condiționată de creier* (p. 13).

Femeie cultă, pasionată de muzică, pianistă talentată, Elena-Margareta Ionescu își acompaniază soțul peste tot și chiar după despărțire rămâne legată de el prin cei doi copii, prin iubirea tănuțită și neconsumată ce i-o poartă și nu și-l poate scoate din viață și din fondul său sentimental. *Oricât ar fi de departe, nota în octombrie 1937, când erau deja despărțiți, îl simt în mine. Iubesc ca la 20 de ani și poate mai bine. Știu că nu va mai fi niciodată al meu, dar tot atât de bine știu că nu-l voi uita niciodată, că-l voi iubi mereu, mereu. Și nu-mi pare rău...* *La gândul că aș putea să-l întâlnesc vreodată, oriunde, chiar pe stradă, mă înfior. Îl iubesc, îl iubesc cu o dragoste nețărmurită, îl iubesc cu o durere adâncă și totuși dulce. Sentimentul acesta îmi face viața suportabilă, de la el îmi vine o lumină inexplicabilă, o lumină care mă încălzește. Și totuși, spun tuturor că nu-l iubesc* (p. 46).

Nu exclude flirtul și se bucură când se vede admirată de bărbați, dar n-a încurajat nici o relație mai durabilă, iar gândul său a rămas statornic legat de el, de numele lui și de grija față de cei doi copii. În memoriile sale, Petru



Pandrea relatează cum *Margareta Ionescu (născută Fotino) se plimba cu frumosul ofițer de artileria Ilie Dumitrescu, pedagog la Mănăstirea Dealului, prin crânguri și păduri. Nae Ionescu era director de studii. Ilie Dumitrescu îi dădea Margaretei lecții de pian. Era o prietenie platonică, se pare, între o femeie măritată, fermecătoare și un ofițer bine crescut, pianist, frumos și cam bâlbâit. Nae Ionescu îl prezenta pe Ilie Dumitrescu ironic: Vă prezint pe curtezanul soției mele. Nae Ionescu s-a jurat că n-a trăit cu nevasta lui Nae Ionescu (...)* *Se plimbau în mici excursii prin pădure, după moda muncheneză* (Petre Pandrea, **Memoriile mandarinului valah**, Editura Albatros, București, 2000, p. 578).

O pagină mai importantă a jurnalului este cea în care vorbește despre moartea lui Nae Ionescu, la 15 martie 1940. Nu mai este vorba de o lamentație, cum sunt multe în jurnalul fostei jumătăți a lui Nae, ci un strigăt de durere și nefericire, cum numai în corul vechilor tragedii eline se mai putea întâlni. *A murit Nae. A murit, a murit... E oare cu puțință? Sunt complet năucită! Cum pot eu să înțeleg un asemenea lucru? Nae mort. Nae pământ? El, care a fost numai spirit, numai inteligență și strălucire? E cu puțință, Doamne, e cu puțință așa ceva? Odată cu el se năruie tot ce a clădit talentul lui de 20 de ani încoace. N-a scris mai nimic și nu rămâne pentru mai târziu mai nimic de pe urma lui, și totuși a fost omul a cărui spiritualitate a avut un efect covârșitor asupra întregii țări. Nae, Nae, cum e cu puțință*

(continuare în pag. 31)

ca tu să nu mai fii? Niciodată n-am să mai vorbesc cu tine? Niciodată n-o să te mai văd? Niciodată, niciodată. Tu să mori și eu să rămân aici? Nu, Nae, nu. Nu tu ai murit azi, ci eu. Tinerețea mea, viața mea toată se stinge azi (p.97-98).

Nu mai insist asupra înmormântării, descrisă așa de copios de Arșavir Acterian în volumul său memorialistic **Figuri în filigran** (Editua Albatros, 1999, p. 91-92). Precizăm doar că unul dintre fiii lui Nae Ionescu, Radu-Mircea Ionescu, cu doctoratul în economie luat la Berlin a murit, ca ofițer de artilerie la Stalingrad, iar celălalt fiu, Buda-Răzvan a ajuns medic. Oricum, la moartea lui Nae erau amândoi în viață și-ncercau să-și facă loc prin oceanul de lume pentru a-și lua rămas bun de la cel ce le purtase o grijă cu adevărat filială. Volumul reproduce și câteva scrisori expediate de Radu mamei sale din Berlinul anilor 1934-1935, dar niciuna de pe câmpurile de luptă, din timpul când a fost concentrat. Dintr-o scrisoare amuzantă aflăm că pe adresa lui din Berlin a primit o scrisoare de la librăria unde părintele său comandase o carte englezească de psihologie. *Am plătit cartea și i-am trimis lui Papalicu chitanța.* Amuzamentul scrisorii constă în faptul că datornicul indicat în scrisoare era Răzvan, ceea ce, evident, era o eroare. Alte scrisori sunt semnate de C. Noica și de Octav Oinicescu, prietenul cel mai devotat al lui Nae Ionescu, fiecare cu partea sa sporitoare la biobibliografia filosofului.

Autoarea a trecut totuși și prin perioade grele, cu dificultăți financiare, cum aflăm dintr-o notație din 1939, când Nae Ionescu avea domiciliu obligatoriu în vila sa de la Băneasa. *Sunt zile când mă hrănesc cu pâine, roșii, ceai, cafea. Locuies (într-) o garsonieră mică, port ciorapi mai ieftini decât servitoarea, nu mă duc la nici un spectacol și-mi merge mai prost ca oricând (p.96).* Era un mod de viață total diferit de cel cu care era obișnuită.

Nae Ionescu a murit tânăr la vârsta de 49 de ani, aceeași vârstă la care a încetat din viață și Vasile Pârvaș. Casa de la Băneasa, cu imensul teren aferent, va fi cumpărată de statul român pentru a fi acordată Mareșalului Atonescu în baza legislației de atunci care prevedea că mareșalii au dreptul la o casă pusă la dispoziție de stat. La cumpărarea ei a fost respectată și cauza impusă de Mareșal ca să nu fie afectat în vreun fel bugetul țării. Soluția a venit de la instituția telefoanelor care a donat statului român suma de 20 de milioane lei special pentru cumpărarea acestui domeniu cu terenul și clădirile existente pe el.

Ar mai fi ceva. Volumul în discuție ne dezvăluie simțăminte calde și nediminuate ale celei ce i-a fost fidelă și jumătate până la moartea lui prematură. Dar Nae Ionescu? A răspuns și el cu aceeași vibrație și intensitate pasională la efuziunile Elenei-Margareta? Din carte nu ne putem face o idee în această privință, dar consultând volumul *Nae Ionescu, Scrisori și memorii* (Editura Muzeul Literaturii Române + Editura Roza Vânturilor, București, 2006) am găsit mai multe dovezi de reciprocitate a sentimentelor. Iată cum își încheia filosoful scrisoarea din 10 iulie 1914, de la Munchen: *Dragă Ilenuțo, eu nu mai pot să stau departe de tine. E imposibil; am și eu un suflet, de ce mi-aș bate joc de el, punându-l la o carantină dureroasă? A, dacă ai fi și tu*

aici! Dar vezi că nu am câștigat la loterie. La mine încă e mai explicabil: eu nu joc. Dar tu? Ilenuțo, de ce ești tu șireată și nu vrei să-mi spui că ai câștigat? Vrei să-mi faci o surpriză ai? Ilenuțo eu sunt cuminte, zău, și te iubesc, te iubesc îngrozitor. Dar ce vrei să fac dacă eu nu mai pot trăi fără tine? Astă-noapte te-am visat, eram unul lângă altul și obrajii noștri se atingeau; părul tău mă mângâia și te-am sărutat; am simțit cum te-am sărutat, Ilenuțo. E greu, e peste puterile unor oameni să se iubească așa cum ne iubim noi și să trăiască așa departe unul de altul. Te iubesc, Ilenuțo, lasă-mă să te îmbrățișez și să te sărut lung, lung și mult (p.99) De unde se vede că sentimentele circulau între ei libere și nezagăzuite ca-ntr-un sistem de vase comunicante.

Cartea este interesantă și pentru că restituie, din interior, prin pana celei care i-a fost cel mai aproape, imaginea unui gânditor de mare influență în România interbelică. Dar dincolo de reprezentarea nefastă creditată de multă lume (Nae Ionescu n-a avut numai admiratori) rămân câteva constante pe care Nae Ionescu nu le-a compromis niciodată: **credința, nația și familia.** Or, în această carte tocmai despre familie este vorba. Asupra ultimei certitudini tot Petre Pandrea ne lămurește: *Căsătoria lui foarte fericită timp de un deceniu și binecuvântată cu doi copii, s-a rupt pe drum. Se întâmplă uneori. Se poate întâmpla oricui. (...) Soția lui nu s-a mai măritat, a crescut copii, l-a venerat. Instituția a rămas în picioare (...) Și-a trimis copii (cu mama) în străinătate, la studii. Căminul a rămas în picioare. Efectele dezastrului au fost anulate (Op.cit. p.526).*

Aceasta e cartea. Un grupaj de secvențe în centrul cărora îl aflăm pe cel care, într-un anumit moment al istoriei noastre buimace, a dat ora exactă în cultura românească. A fost făclierul unei generații tragice, într-o istorie tragică - o generație cu destin de Port Royal, rămasă, în general, cu proiectele neîmplinite. Vântoasele istoriei i-a spulberat prin lume și le-a frânt idealurile, exact când trebuiau să-și împlinească misiunea de a impune trendul și conținutul evoluției românești postpostbelice. Mulți dintre ei au fost neutralizați, indexați, trecuți pe linie moartă, dar și mai mulți și-au lăsat oasele la canal și prin imensitățile Gulagului comunist. Nu s-au salvat decât cei care au luat drumul exilului, iar dintre aceștia puțini au mai dat întreaga măsură a posibilității lor.





Lucia PĂTRAȘCU

Nici vântul

La poartă, pe băncuță,
unde mereu stăteau
ai casei, pe-nserate,
atunci când oboseau,
la umbra unui vișin
ce-mprăștia cu rost
răcoare potrivită
și-un pic de adăpost,
azi stau și tot vorbesc
de bune și de rele
două femei...acolo,
vecine între ele.

E una mai bătrână,
cu o basma pe cap
și învelită toată
c-o fustă ca un sac.

Cealaltă-i mai sprintară,
că-i tinerică încă
și-ntruna-i joacă-n ape
privirea cea adâncă,
iar fusta-i cu volane,
mai scurtă și ușoară,
îi pare potrivită
pentru un ceas de seară.

Vorbesc și ele-ntr-una
și povestesc în șoaptă,
cum știm că se întâmplă
pe-acolo, pe la poartă.
Un vânt golan și șmecher
pe sub volan se joacă,
apoi se mai oprește
ca să asculte-oleacă,

ba despre Ionică,
ba despre alt băiat,
care-ar putea s-o ceară.
Că ea-i de măritat!...

Dar prea i-au scos ei vorbe
femeile din sat,
de n-o să mai apuce
să-și ia și ea bărbat!

- Ziceau că umblu-ntr-una!
Că nu prea stau la treabă!
Ce le-o păsa de mine?
Zău, nu știu cin' le-ntreabă!
Mai umblu ici și colo,
că n-o să stau să-mi vină
vreo pară mălăiață
la mine în grădină!

Aleg și eu încolo
și-ncoace, ca s-aleg,
care-i bărbatul bun,
că n-o să iau un bleg,
care să nu aducă
niciun bănuț în casă...
Doar vreau și eu pe unul
cu punga cât mai groasă!

Bătrâna, liniștită,
cu fusta strânsă bine,

nu poartă nicio grijă
la vântul care vine
și se mai furișează
pe sub volan la fată...
Ascultă...Înțelege...
Și-i spune înțeleaptă:

- Alege, măi fetico!...
Dar nu-i un lucru bun,
căci timpul fuge iute!
Și, nu știu cum să-ți spun,
Dar, dacă treci de-o vârstă,
nu mai ești tinerică,
și știi că poala fustei,
nici vântul n-o ridică!

Ciorapii și ghetetele

Doi ciorapi dintr-o pereche,
odihnind după-o plimbare,
stăteau lângă-o gheată veche,
cam murdară și se pare
cum că vorba e haină,
tot umblă cu dus-întors...
Ei, privind către vecină:

- Spune tu dacă-i frumos
să stea ea cu sora sa
și murdară și-ngălată,
de parcă nu le-ar păsa
că le râde lumea toată?

- Chiar se fac de râs cu totul!

Către gheată: - Noi cu voi
nu vrem să stăm împreună,
c-o să rădă și de noi
și, zău, dacă merităm
să primim așa ocară!
Ia, uite, ce albi suntem,
deși ne-am plimbat pe-afară!

Gheata neagră, ostenită
de cât a umblat pe drum,
tace...parcă-i ațipită
și vrea liniște acum,
dar nu poate, că n-o lasă
ei, ciorapii ticăloși.
Atunci a deschis o pleoapă
și-a grăit către făloși:

- N-aveți somn? Sau mi se pare
că sunteți prea odihniți?
Este drept că la plimbare
voi n-aveți cum să simțiți
nici noroiul de pe stradă,
nici pietrele de pe drum.
Stăteați în ghetuța caldă
ocrotiți... Și vreți acum
o ceartă să căutați?
Ați uitat unde eram?
Nu mai stăteați voi curați,
dacă nu vă apăram!

Și în viață deseori,
unii fac treaba murdară,
iar alții în gura mare
se tot laudă pe-afară...



Constantin BEJENARU

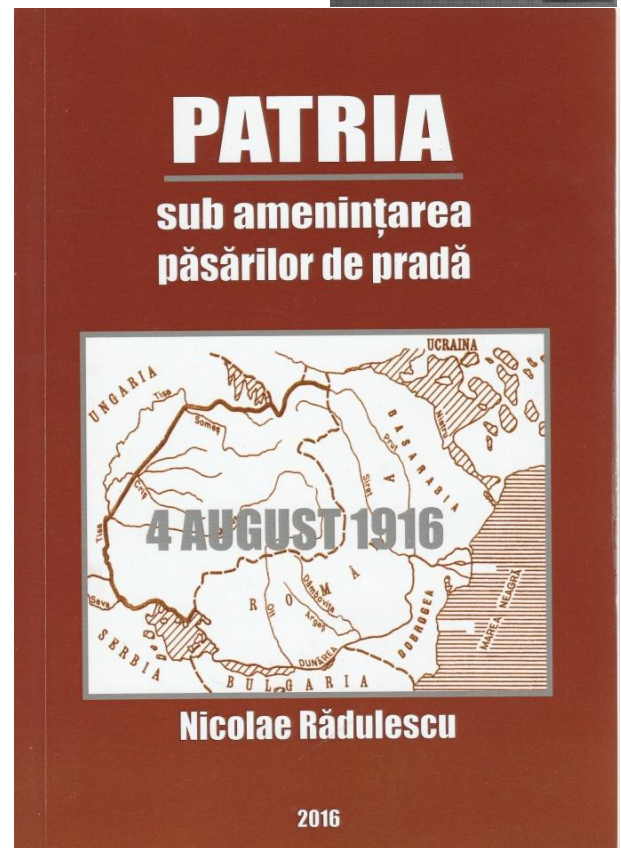
**NICOLAE RĂDULESCU – SENIORU', UN SCRIITOR
POLIFONIC – SAPIENȚIAL**

După ce în anul 2012 în „*Basarabia de la cetro-pire până la unire cu Patria Mamă*”, vorovea cu vădită amărăciune, har literar și remarcabil profesionalism istorico-științific despre destinul trist al Basarabiei, prof. Nicolae Rădulescu din Tulcea situează și pe mai departe în centrul preocupărilor sale intelectuale confluențele și convergențele între literatură și istorie, una dintre științele de vârf ale contemporaneității.

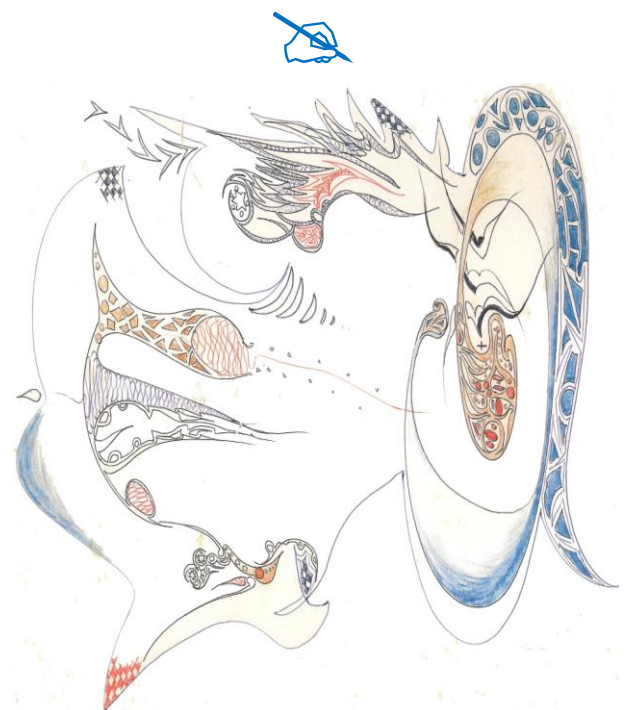
Privitor la autorul de față, care își lansează spre cititor o nouă și voluminoasă lucrare (peste 300 de pagini!) „*PATRIA sub amenințarea păsărilor de pradă*”, cuvine-se să reliefez faptul că prezentul intelectual al scriitorului este polifonic-sapiential precum trecutul tatălui Domniei Sale, notoriul scriitor, publicist Nicolae Rădulescu-Lemnarul.

Prin noua-i carte urmașul „Lemnarului” ne avertizează despre faptul că încă de la Aristotel ne-a parvenit reflecția potrivit căreia relația dintre *istorie* și *poezie* (literatură în general), prezintă nu numai concordanțe, ci și o incontestabilă deosebire. În timp ce istoria se ocupă numai de fapte petrecute, poezia imaginează și întâmplări posibile, care nu au avut loc în realitate. În același timp, poezia înfățișează mai mult universul, pe când istoria mai degrabă particularul. Astfel că prin cele 35 de capitole propriu-zise, dar și prin iconografie, capitolul auroral „*Exprimări ale reprezentanților literaturii române și ale oamenilor simpli din Basarabia care duceau jugul tiraniei rusești*” și, mai ales versurile populare precum acest divinissim „Cântec basarabean”: *Frunză verde cimbrisor / Du-te, du-te vântisor / Și treci Prutu' un-mi-i dor, / Și din casă-n casă umbilă, / Umbilă frate și colindă / Jalea noastră-a tuturor, / Fraților, surorilor / Că de-amu s-o isprăvit / Pe noi rusu ne-o robî / Și la moarte ne-osândit. / Osândit-l-ar Dumnezeu / Nici mai bine, nici mai rău / Decât numai cum știi eu...*”, ilustrează fără îndoială că, astăzi, relația între realitatea faptului și transfigurarea lui literară se angajează în mod necesar din punctul de vedere al autorului în special, dar nu numai, pe traseul căutării de semnificații în actualitate, al integrării de sensuri noi care să nu trădeze însă sensul realității istorice. Toți trăim istoria, dar puțini o înțeleg în profunzime. Atunci vine cineva precum Nicolae Rădulescu care privește istoria, o înțelege și o face înțeleasă de mulți alții. Scriitorul restituie istoria figurând-o, adică transfigurând-o în ceva care nu mai e propriu-zis fapt trăit, ci este un fapt reprezentat care-i permite trăitorului faptelor trecute să înțeleagă scopul și sensul acestora.

Conștient că nimic nu este mai greu de prevăzut decât prezentul și trecutul apropiat, prof. Nicolae Rădulescu a avut și are constante preocupări de istoriografie științifică și literară, conturul și coloratura prozei sale istorice fiind profund autohtone, printr-o vocație transcendentă a cărei deschidere metafizică atestă cu asupra de măsură că a reușit să topească în creuzetul talentului său sonorile poeziei populare cu scriitura realist-bizantină, ca să zic așa, a personajelor ce-i populează cartea (Poporul român și Regina Maria detașându-se drept personaje divinissime) pe fundalul unei atmosfere deplin naturalizate



atât din punct de vedere literar, cât și al celui strict istoric. În ceea ce mă privește, adorator asiduu și perpetuu al poeziei fiind (pe care o resimt drept „submarin infraroșu al sufletului”), îi urez lui Seniorului Nicolae Rădulescu și un viitor intelectual polifonic& sapiential într-un mulți ani lumină limpede și lină precum **steaua** care a călăuzit drumul magilor spre ieslea în care s-a născut Mântuitorul nostru Iisus Hristos!





Mihaela GUDANĂ

Zbor de cuvinte

Azi n-am mai scris, doar am privit cuvântul.
El semăna cu pasărea din crâng:
Avea aripi și ochii cât pământul
Și-n glas purta iubirile în pâng.

Cânta frumos, în dorul de baladă,
Culeasă de pe unde-a colindat
O mai ascult și-n mângâierea caldă,
Cuvântul sta cu mine, n-a plecat.

Astăzi n-am scris, dar sufletul ascunde,
Un alfabet de vorbe scrise-n cânt.
Las pasărea să umble când aude
O melodie ce mă scaldă în cuvânt.

Copilărie

Cu chipul naiv, desenând joc și floare,
Am prins curcubeul din timpul de ieri.
Mă doare culoarea pierdută în zare
Și vraja tăcută sub care mă ceri.

Mi-e dor de copilul ce jocul cunoaște
Și poartă pe talpă șotronul pictat,
Mi-e dor de-asunzișul vacanțelor noastre,
Rămas azi pe uliți, de fugă lăsat.

Mirosul de iarnă zăpada ne-aduce
Și mersul la case, cu cântec și-nghet,
În palme simt banii și turta cea dulce
Și mâna bunicii-i mereu drag răsfăț.

Mă-ntoarce în vreme tot gândul deodată.
Și azi sunt copilul lăsat în trecut!
Doar ochii păstrează visarea mea toată
Dar chipul naiv în trecut l-am pierdut.

Mărilor timpului

Ce mări nesfârșite prin ani mai aleargă,
Furtuni de neliniști se nasc deodat.
Oprește clepsidra, eu vreau să se spargă!
Și spune-mi că timpul din ea a plecat.

Să știm totdeauna că aripa ruptă
Mai poate să zboare, prin noi, dureros,
Și timpul din suflete goale se-nfruptă,
Mușcând din iubire mereu pân-la os.

Pe ceasuri de piatră ne calcă toți munții
Și geme plăcerea lăsată-ntr-un chip.
Port mărilor tale în inima minții
Și valuri albastre în ochi le preschimb.

Ce mări sperate se urcă-ntr-o noapte,
Pe colțul de lună ieșit la iubit?
Ce timp mai așterne nisipul în șoapte?
Când ochiul tău tace, eu ies la cerșit.

Cândva

Cândva, îți trebuiau
doar pași de nebunie,
să lezezi lumea toată
în palma unui dor,
să simți pe talpă mersul
și scrisul pe hârtie,
parfum de vorbă dulce,
din vers uluitor.

Cândva, te cufundai
în ploaia-nsingurată,
curgeau gânduri din ape
și peste mine valuri,
amestecai cu tine
și liniștea mea toată
când streșinile ploii
umpleau aceleași maluri.

Cândva îți trebuiau
doar ochi de mare-albastră,
puteri de piatră verde
din munte neștiut,
prindeai de-aripă zborul
în luna din fereastră,
și nebunia vieții
pășea-n necunoscut.



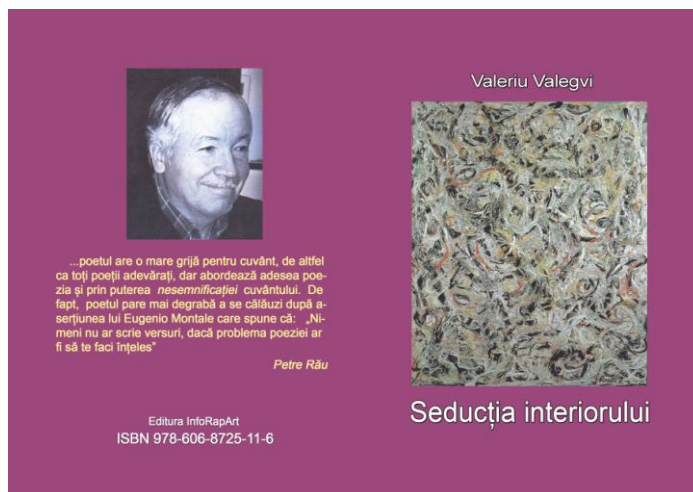
Note de Lectura



Adrian RĂCARU

Împărăția Poetului Valeriu Valegvi – “Seducția interiorului”

Poezia e un pod între lumi, prin lectură sau prin profundă ascultare suntem invitați să trecem în altă dimensiune, acolo unde cuvintele sunt însuflețite și trăiesc alcătuind comunitatea frumosului care, iată, devine **“Seducția interiorului”**.



Seducția este o manifestare a existenței lui Dumnezeu...

“Omul este o ființă infinită, aspirația lui la infinit relevă elementul divin din om, este o mărturie umană a existenței lui Dumnezeu, nu numai a lumii”, spune Berdiaev în *“Împărăția lui Dumnezeu și împărăția cezarului”*.

Omul se întâlnește cu Dumnezeu doar în experiența spirituală. Poezia este în esență o experiență spirituală, dar și har al bucuriei de a trăi în dimensiunea întâlnirii cu Dumnezeu, și asta, evident, te seduce. Dar se pare, odată sedus, poetul Valeriu Valegvi devine seducător, un seducător paradoxal înțelept.

“Seducția interiorului” e Împărăția Poetului.



Academia Europeană a Societății Civile comunică:

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL de POEZIE “RENATA VEREJANU” - ediția a III-a

Chișinău, Rep. Moldova, 1 mar - 1 sept 2016

Comunicăm potențialilor participanți:

-Festivalul Internațional de Poezie “Renata Verejanu” a devenit o frumoasă tradiție, iar desfășurarea acestui proiect nu poate fi stopată, indiferent de cine vine sau pleacă de la putere... Acest original proiect literar/cultural din spațiul Limbii Române se va realiza an de an, atâta timp cât îndrăgostiții de frumos vor căuta Poezia.

-Cei care doresc să se înscrie la ediția a III-a a Festivalului au posibilitatea să ne comunice direct, la sediul Academiei ESC din Chișinău, sau la adresa de e-mail: festivalnationalrv@gmail.com

-Primele ediții au dovedit că numele protagonistei garantează succesul acestui proiect prin care se promovează talentele neamului românesc și nu numai: poeți, declamatori, traducători, esești, compozitori, interpreți...

-Pentru a participa la Concurs, participanții din străinătate vor trimite online, astfel:

Secțiunea “Poezie de autor” - până la 5 poezii proprii, CV, 1-3 poze color

Secțiunea “Eseu” - un eseu despre poezia Renatei Verejanu (max. 3 pagini A4 (despre o carte, un grupaj de poezie sau o poezie), CV, 1-3 poze color

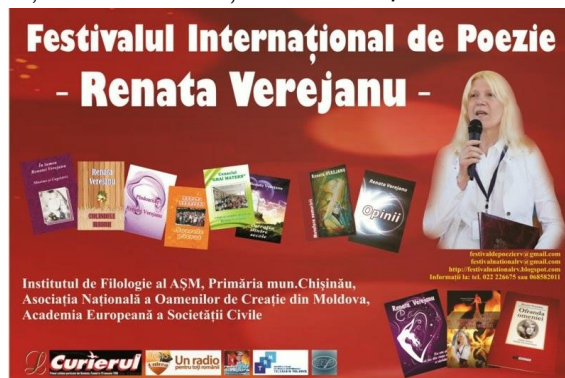
Secțiunea “Traduceri” - 1-5 poezii de ale poetei Renata Verejanu, traduse calitativ din limba română în oricare altă limbă, CV, 1-3 poze color

Secțiunea “Compoziție” - un cântec pe versuri de Renata Verejanu (în orice limbă), CV, 1-3 poze color. La această Secțiune materialele se primesc în perioada 1 martie - 1 iunie 2016

-**Secțiunea “Recital”** - participanții comunică titlul poeziei din opera poetică a scriitoarei, pe care o vor recita în Concurs (ar fi un plus dacă se alătură și o înregistrare audio/video), CV, 1-3 poze color.

La primele trei secțiuni materialele se primesc în perioada 1 martie - 1 mai 2016. Fiecare concurent poate participa la maximum 3 secțiuni. La Festival pot participa cetățeni indiferent de: țara de origine, naționalitate, religie, stare socială, limită de vârstă.

Serviciul de Presă al Academiei Europene a Societății Civile, autorul și realizatorul proiectului





Simona BAZGA

Buzunare goale...

Am golit buzunarele doldora de vise;
Erau prea ticsite, de câte-am adunat:
Și iubiri, și cuvinte, speranțe ucise,
Și moda dragostei, ce-n grabă-am etalat.

Stratificate, amintirile din ele,
Pe toate-ntr-un târziu le-am răsfiat
Făurind, ca un meșter, puzderie de stele,
Să le sculpez, pe-orbite, chiar am încercat...

De timpul în care iubeam, le-am golit
Și le-am umplut cu secunde perene.
Nici azi, nici ieri, nicipând nu am gândit
Că, prematur, uitarea-nre noi, s-așterne.

Voi îndrăzni să le umplu, din nou,
Cu visuri ce, poate, vise au fost,
Iar tu, într-un colț, vei fi doar ecou
A tot ce-am trăit, desigur, c-un rost...

Se dezlănțuie cerul...

Se dezlănțuie cerul între 'nalt și abis,
Între gândul din minte și cel care-i scris,
Între ceasul amiezii și-al nopții târzii...
Se dezlănțuie cerul, peste noi și câmpii.

Ne spală ploaia, cu rafalele triste
De stropi, năucitori, luptând să existe
Peste pământul sec, cu drag să-l sărute,
Cerșetori de zâmbete, în iubiri nenăscute...

Se mânia cerul și bubuie-n noi,
Cu zgomot, de durere, că nu suntem doi,
Cu lumini orbitoare ce ochii străpung,
Când clipeșc a durere, și-roaiele curg...

Strigă cerul, cu durere în glas:
"Îndreaptă-ți privirea, în timpul rămas,
Privește și vezi, în sufletul tău ;
E multă durere și-un munte de rău..."

Cerul nu mai plânge, nici nu mai trăsnește,
Cu boabe reci și zgomot, el nu ne mai rănește;
Acum, doar, dezlănțuie un suflet curcubeu,
Trimis, drept răspuns, de bunul Dumnezeu...

Amalgam...

Din întâlniri și iubiri e construită viața,
Cu despărțiri și regrete, o năruim, treptat...
E ca un joc, de-a clovnul și paiața ,
Și râzi, și plângi, e jocul de jucat...

Plătim tribut, acestei vieți nedrepte,
Credem noi...Dar, Cel de Sus,doar, știe
De ce ne-ndoaie pașii, când urcăm pe trepte,
De ce ne stilizează surâsu-n agonie...

Amurgul e târziu, și-n triluri se întrec
Voioase-naripate, ce-și cântă bucuria;
Aș vrea să cânt cu ele, dar nu pot, că mă-nec,
Cu gândul ce m-apasă, aceasta-i utopia...

Se-ntoarce clepsidra către infinit,
Nisipul se pierde în marea cea mare,
Și nici nu știm, cât de mult am iubit
Fărâma de clipă, scaldată în soare.

Au rămas, tardive, părerile de rău
Ticăite în inimă, de un secundar;
În fața noastră se deschide-un hău
Din care vom ieși în mod arbitrar...

Ireversibilitate...

O floare de cireș atârână mereu
De nestinsa memorie-a sufletului meu;
Odată, cu timpul, ea se ofilește
Și inima mea așa o iubește.

În fiecare primăvara, de-atunci,
Pe dealuri sihastru și chiar peste stânci,
Floarea, ascunsă printre florile multe,
Înflorește pe-ascuns, inima-mi s-asculte!

Pe toate le chem, dar nu mai revin,
Îmi spun printre lacrimi, cu mare suspin,
Că, acolo, în munți, în dans se adună
Florile cireșului, mereu, împreună!

Acestea sunt clipele zilelor mele,
Ce s-au îngropat, rând pe rând,
În cerul cu stele...

Ieri și azi...

Ieri,
Era soare... acum, privirea în rece-mi inundă;
Era lumină... abia mai zăresc o scânteie plâpândă;
Era cald... dar, pe buze îmi tremură frig,
E sinistru când nu m-auzi, deși te mai strig...
Era ceru-mi, deasupra, mult prea albastru,
Sfâșiat de goana năprasnică, a unui gând
sihastru...

Azi,
E liniștea pustie ce, cu singurătatea luptă,
E absența ta, mult prea neîntreruptă;
E zi de mai, cu ploaie ce abundă-n pământ,
Cu stropi, imenși, de tăcere, ascunși în cuvânt;
E zgomotul pașilor, seci, pe trotuar,
E-al primăverii suflu înălțat în sanctuar,
E dezordinea-n minte, și-n suflet, și-n trup,
E prezentul trecut, ce nu pot ca să-l rup;
E un gând, un pix, o coală de hârtie,
E ceasul trudit, ce bate-n agonie,
E clepsidra zdrobită de nisipul din timp,
E-necarea în visele unui nou anotimp...



Gheorghe A. STROIA

**DARUL ÎNȚELEPCIUNII – STRĂLUCIREA ADEVĂRULUI
REVELAT**

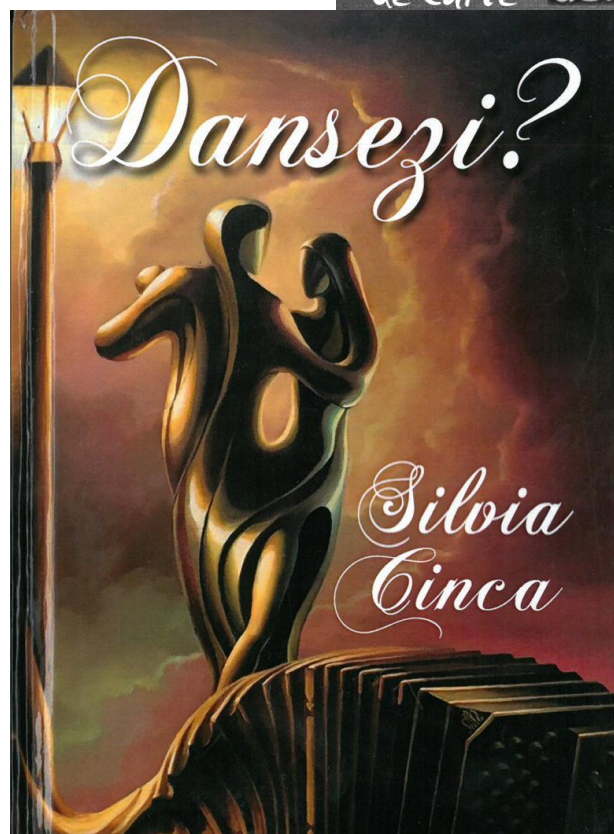
(Dansezi? – Silvia CINCA, SemnE, București, 2016)

Moto: *Natura ploii este aceeași - și, totuși, ea face să apară și spinii din mlaștină, și florile din grădină – zicală arabă.*

În spectrul literar actual, abundă, din nefericire, mai mult ca niciodată, partea urâtă a vieții - dezamăgirea, lipsa de speranță și încredere, demotivarea, întunericul, necredința, frustrarea, deznădejdea, suicidul. Creatorul contemporan, indiferent dacă se exprimă în versuri, ori în proză, indiferent dacă "se produce" într-o piesă de teatru sau de film, "trebuie" neapărat să fie posesorul unui limbaj licențios, să însămânțeze, prin toți mugurii "creațiilor" sale, violență ori teroare. Din păcate, nu mai există o poezie a iubirii, a sufletului, o poezie care să ridice moralul, să înalțe, să împlinească visele frumoase ale omenirii, ci doar o ubicuă stare care afundă mai adânc în bezna neființei și a conflictelor interumane.

În acest calvar contemporan, grație unor suflete cu adevărat minunate, unor oameni destul de rari, Pământul mai primește încă lumina soarelui, mai beneficiază, încă, de clemența Divinității la nepieire, mai fac să strălucească pe cerul nopții astrele, a căror lumină trebuie să fie mai mult decât împăciuitoare. Un astfel de Om, de o blândețe și înțelepciune demnă de toată admirația, se dovedește a fi și **SILVIA CINCA**, scriitor, prozator, director, critic cinematografic, cu o activitate literară de excepție - străbătută iremediabil de o lumină rară, nepământească, s-ar putea spune. Din 1966, când a publicat primul titlu de carte, Silvia Cinca a scos la iveală, cu frecvență anuală precisă, noi și noi apariții editoriale, în limba română sau engleză, îmbogățind patrimoniul literar național.

Volumul **DANSEZI?**, apărut într-o prezentare grafică impecabilă la editura bucureșteană SemnE, în anul 2016, reconfirmă că scriitoarea Silvia Cinca este adepta romantismului-meditativ, miniaturile sale literare fiind scilipiri de prețiozitate prinse într-un filigran al gândurilor, rezultând scrieri pline de forță și pasiune, scrieri străbătute de filoanele de aur ale simțirii, prin care, dincolo de aspectele pur filosofice ale esențelor, scriitoarea reușește să se dovedească a fi mesagerul gândurilor frumoase, al stărilor de bine, al descoperirii cheii ce deschide poarta către fericirea și liniștea multvisată. În ultimă instanță, acest "miniaturism" literar este sticluța în care se țin esențele tari, așa după cum bine spune o zicere. Fiecare piesă din acest puzzle special, pe care autoarea îl dedică sufletului, este o confesiune, în care este revelată modalitatea inedită în care sufletul, doritor de pace lăuntrică și binecuvântare, întâlnește lumina divină. O lumină nu neapărat venită din exteriorul său, ci mai curând răbufnind cu putere dinspre interior. Fiecare ființă pământească este, încă de la conceperea sa, atinsă de lumina divină, degetul lui Dumnezeu dăruind viața, scânteia care, cu trăirea, se transformă în flacăra, apoi în vâlvătaie. Fiecare instanță meditativă, căreia, prin puterea înțelepciunii, autoarea îi dozează dar îi și sporește frumusețea, este o poezie în sine. Din punct de vedere stilistic, deși sunt așternute în proză, toate aceste miniaturi



sunt de fapt poeme în proză, abundența de mijloace stilistice, predominant metaforele, hiperbolele, parabolele, multitudinea de epitete, conturează o poezie plină de sentimente înălțătoare, înnobilitoare, care îndeamnă la frumos, la condescendență, la o trezire din starea de apatie și nepăsare ce caracterizează lumea contemporană.

Lumina scrierilor Silviei Cinca este spectaculoasă, formată din mii de nuanțe și mii de arome, în această minunată alcătuire coexistând... **Cerul luminii, Lacrimile trandafirului, Macii, Timpul, Lumina nopții, Lacrimile planetei, Vorbele izvoarelor, Îngerul păzitor, Toamna rece, Iarna, Copacul, Planeta omului, Împlinirea, Ghiocelul, Speranța, Dansul nopții, Ceasul...** Îndemnurile autoarei sunt veritabile izvoare aforistice, din care curg, către sufletul cititorului, adevăratele nuanțe ale fericirii. Autoarea ne îndeamnă să visăm, cu o putere și o forță irezistibilă, fără să "conștientizăm" mereu cât de mare sau cât de mic trebuie să fie visul, ci doar să visăm, pentru a căpăta forța de a-l împlini, să visăm cu bucuria copilului, pentru care nimic nu e imposibil și TOTUL devine realizabil: [Visurile]... **lasă-le să existe. Hrănește-le cu gândul dezvoltării. Lasă-le să crească. Visul e copilul care îți va aduce bucuria fără de care nu poți trăi**¹... În momentele de neliniște, când unele realități crunte ale vieții nu pot fi explicate (boala ori decesul cuiva drag), optimismul trebuie să învingă, pentru ca sufletul să poată fi mai ușor alinat, mângâiat de lumina divină a împăcării... **Nu disperăți, suflete ale prietenilor noștri, nu lăsați răului să aibă firile voastre de îngeri, nu lăsați durerea să vă domine mintea**²... În aceste zile negre ale existenței, valoarea și instanța ce trebuie

(continuare în pag. 38)

să moralizeze și să aducă suportul necesar mersului înainte, rămâne îndubitabil **PRIETENIA: Vezi ce ai pentru astăzi? Și găsește liniștea și dorința de a strânge lângă tine sufletele celor pe care-i iubești și-ți sunt alături. Aduni gândurile bune și le împarți cu grijă dorurilor tale**³... Sprijinul oferit luminii umane trebuie să fie însăși sursa luminii: Dumnezeu... **Nu te lăsa copleșit. Pe scară uneori coborâm. Dar soarele e și atunci dătător de lumină, sufletul de adevăr și mintea de înțelepciune. Și atunci, și în orice secundă a vieții iubirea te va călăuzi și cu ea este Supremul Tată, al tuturor**⁴...

Pe lângă minunatele îndemnuri lansate către cititori, Silvia Cinca NU este doar idealistă, ci pe deplin ancorată în realitatea cotidiană, nefiindu-i deloc străine nedreptățile și inechitățile sociale, lipsurile și nevoile omului de rând, minciuna și ipocrizia celor "mari" care "conduc" destinele celor mici: **E iarnă. E iarnă grea pentru unele suflete. E iarnă grea aici. Pentru oamenii care cunosc sărăcia. Și cei mai buni dintre ei cer Domnului sănătate și nu bani. Deși n-au cu ce-și hrăni copiii sau cu ce să le ofere o jucărie de Crăciun. E frig în multe case și Moș Crăciun nu trece pe acolo. Și cei săraci sunt mulți. Își drămuiesc câteva sute pentru a avea măcar pâine pe masa copiilor**⁵ sau... **Dar nu! Trebuie să se știe că toate dorurile noastre sunt spre bine. Și toate se datorează răului interpus vieții noastre de durerile distrugerii, de prădători, de fiare care se mai numesc simplu – HOȚI**⁶...

În această penurie generală, ruga își întărește și reconfirmă valențele sale salvatoare, de împăcare cu sinele chinuit, dătătoare de pace și speranță. Se strigă puternic, precum biblicul rege David într-unul din psalmii câinței sale: **Dă-mi, Doamne, viață să pot întoarce această lume. Pe cealaltă parte. Așa cum ar trebui să fie! Să-i sugrum răul și s-o fac victorioasă în lumina razelor de soare... Ia-mi mâna și du-mă spre izvorul dătător de viață, de unde voi da drumul adevărului și iubirii**⁷... Și pentru ca Omul să-și găsească un cuib în care să-și odihnească inima, unde să-și crească urmașii, de unde să-și culeagă seva rădăcinilor, Silvia Cinca rămâne, chiar și acum, uimită de frumusețile nepieritoare ale patriei inimii sale – ROMÂNIA... **Aveam un gând care mă frământa, acela că peștera nu poate fi decât un mister al acestui pământ. Mister care nu poate fi dezlegat. Un mister al atâtor frumuseți și al unei vrăji care te cucerește de la primul pas**⁸...

Întreaga lucrare este străbătută de o încredere extremă în forța și puterea omului de a se trezi, iubirea și respectul pe care autoare i-l poartă în genere fiind pe deplin împărtășit, o încredere în ființa care are înlăuntrul său puterea de a renaște din propria cenușă, din propria durere, pentru a putea aduce și altora veste minunată, nu despre binele pe care-l primești în dar ori îl capeți fără să faci nimic, ci despre cel pe care îl poți construi, după dorința proprie, precum un refugiu al speranței. Scrierile Silviei Cinca sunt, așa după cum am spus, romantice, dar și meditative, în egală măsură. Ele sunt cu adevărat motivaționale, vorbele înțelept așternute peste sufletele-poieni, în ploi binecuvântate, conferă cititorului încredere în propria persoană, în prezentul și, de ce nu, în viitorul său. Dacă am alătura scrierile Silviei într-un curent de

sorginte meditativă-motivațională, atunci l-am menționa aici pe regretatul **Wayne W. Dyer**⁹, cu sublimile sale scrieri, un exemplu în acest sens fiind **Power of intention**¹⁰. Sau, planurile ideatice din minunatele scrieri ale lui **Anthony de Mello**¹¹. În sfera națională, scrierile **Danaele Dumitru**¹² sunt și ele purtătoare ale îndemnelor la trezire și redobândirea fericirii, împlinirea visurilor, oricât de îndrăznețe ar fi ele.

Pentru minunatele gânduri așternute pe hârtie, pentru frumoasele experiențe de viață, ce i-au transformat scrierea într-un mijloc plăcut al căutării și regăsirii de sine, pe care SILVIA CINCA ni le împărtășește cu generozitate, autoarea merită un premiu - pentru calitatea sa de Om și pentru veleitățile sale de Înger, care dorește reinstaurarea BUCURIEI TRĂIRII oriunde în lume! Dacă ar fi să aducem un omagiu de suflet IUBIRII izvorâte din cărțile scriitoarei bucureștene, atunci i-am dedica autoarei, ca o sinteză a întregului mesaj al cărții, următoarele cuvinte: **Am primit darul de a fi Oameni, pentru a putea deveni Îngeri ori de câte ori dorim, fără să ne doboare povara aripilor lor**¹³.

¹ Visurile;

² Pentru voi;

³ Zile mohorâte;

⁴ Vara;

⁵ Iarna;

⁶ De dor;

⁷ Ruga;

⁸ Pământ românesc – Peștera Meziad;

⁹ Doctor în consiliere și psihoterapie, scriitor american;

¹⁰ **Power of intention** se află în fază de proiect la editura Armonii Culturale, în traducerea valoroasei profesoare focșănene Virginia Bogdan;

¹¹ Una dintre lucrările de referință ale lui Anthony de Mello **Conștiența (Capcanele și șansele realității)** este tradusă în multe limbi ale pământului, varianta în limba română fiind semnată de Monica Vișan;

¹² Danaela este maestrul internațional reiki, dintre scrierile sale de referință enumerăm **Izvorul iubirii, Jurnalul unui maestru**...;

¹³ moto-ul volumului **Albastru glas de înger** (Gheorghe A. Stroia), Ed. Anamarol, București, 2014.



TELEVIZIUNEA
LITERARĂ
www.televiziunealiterara.ro
tvbucuresti@yahoo.com
0722.410.597
0740.370.665



Stejărel IONESCU

marea adunare a strămoșilor noștri

Decebal însoțit de Marele Lup Alb
s-a întors în Cetatea de Scaun
de la Sarmizegetusa Regia,
și a dat ordin să se aducă bușteni din pădure
pentru Marele Foc de Taină
și pentru Marele Sfat,
a chemat oștenii, și a trimis solii
la cetățile din preajmă
Costești, Blidaru și Piatra Roșie,
și să le spună așa: mâine de dimineață
odată cu cântatul cocoșilor
să se formeze cete de daci,
câte douăzeci de la fiecare cetate
și să se prezinte de urgență
la Cetatea de Scaun,
fiindcă va fi mare adunare
unde se va auzi cuvântul lui Zamolxe
și se vor aduce întru aminte Legile Marelui Profet,
pe Marele Lup Alb la trimis
pe cea mai înaltă creastă a munților
pentru a da de știre celorlalți lupi
să înconjoare cetatea pentru a o păzi
de hoartele străine de cotropitori,
apoi a cerut să se scoată din puțurile adâncurilor
burdufurile de vin învechit de sute și mii de ani,
să se aducă din celelalte cetăți
cei mai grași berbeci
pentru a fi sacrificați pe Altarul Luminii
la miezul nopții odată cu ploile de stele
care vor anunța întoarcerea celor plecați spre
eternitate,
a scos din adâncurile pământului
unde nu mai intrase de mii de ani
tronul pe care a fost încoronat Zamolxe

și la așezat în apropierea focului
așteptând primul cântat al cocoșilor,
luna încă nu trecuse de vârful brazilor
când Marele Lup Alb
a și dat semnalul de adunare,
primul cocoș a și cântat
parcă trezit din somn de urlatul acestuia,
pădurile vuiiau și trosneau
se auzea clipocit de ape
iar izvoarele șiroiau spre vale,
oștenii intrau în cetate,
focul se înălța până în vârful brazilor,
focul trosnea , berbecii plâneau sub lama
cuțitelor,
de pe altarele morții
sângele se prelingea spre rădăcinile
pământului.
v-am chemat aici să vă aduc la cunoștiință
ceea ce trebuie să faceți la întoarcere în
cetățile voastre,
de acum acestea vor fi legile după care vă ve-ți
ghida
Legile Marelui Spirit Zamolxe,
fiindcă el și numai el este spiritul
și scânteia trimisă de Dumnezeu,
luați de mâncăți, luați de beți
fiindcă aici vor sta trei zile și trei nopți
și ne vom sfătui
despre ceea ce trebuie să facem,
știți cu toții că țara este în mare primejdie
și de aceea ne-am întors ca să o ducem înapoi
acolo unde îi este locul,
cea mai mare primejdie sunt percepțele
religioase anoste,
destrămarea culpabilității,
cercetările zeilor noștri confirmă
întoarcerea spiritelor,
nu mai există o recunoaștere
și o cunoaștere de sine,
chiar că îmi este și teamă
fiindcă mulți au uitat să mai propovăduiască
iubirea,
nu mai există înțelepciune,
suferința poporului e prea mare,
vinovăția și furtul este un mare păcat,
au ajuns să ne fure chiar și energia, și asta ne
doare,
să ne căutăm fericire, fiindcă omul e creator
precum Dumnezeu va trebui să și-o găsească
pe parcursul acestei vieți,
dacă ne vom ruina înțelepciunea
ne vom paraliza puterea
și ne vom întoarce înapoi în moartea din care
am venit.



Guillaume APOLLINAIRE**Clotilda**

Anemona anacolia
În grădină răsăriră
Unde-n somn melancolia
Dragoste dispreț respiră
Vin aici și-a-noastre umbre
Ce cu noaptea or să piară
Soarele le face sumbre
Și cu el au să dispară
Zeitățile din ape
Lasă părul să le curgă
Tu să urmărești de-aproape
Umbra scumpă-n seara murgă

*(traducere de Mihai Beniuc)***Brândușele**

E lunca veninoasă, când toamna e-n declin.
Cireada paște iarbă,
Dar paște și venin -
Brândușe înflorite ca cearcănele grele
Iar ochii tăi se-aseamă cu ele:
Sunt cenușii ca toamna ce curge peste lume.
De ochii tăi mă-nveninez anume.
Gălăgioși copiii vin de la școală-acum -
Se aude muzicuța departe nu știu cum.
Culeg brândușe - mame cu multe fiici aproape,-
Iar la culoare-ntocmai ca ale tale pleoape
Ce tremură ca floarea-n dezlănțuitul vânt.
Domol păstorul cântă, înfiorat și blând.
Și-ncet-încet cireada, cu muget leneș, lasă
pe totdeauna lunca veninoasă.

*(traducere de Dumitru Matcovschi)***Vitam impendere amori**

În ramă sticla e zdrobită
Un cântec vag tremurător
Tot între zvon și gând ezită
Între trecut și viitor
O! tinerețe părăsită
Ca o ghirlandă veștejită
Vezi vine-un anotimp din zări
De-nțelepciuni și remușcări.

Clar de lună

Melifluentă lună cu buze de nebuni
Gurmande-n noaptea asta sînt burguri și pășuni
Pot bine aștrii-asemeni albinelor să fie
Din mierea luminoasă scârbind rău bolți de vie
Căci orice rază-a lunii căzându-le din cer
Prea dulce lor o rază-i de miere-n spalier
Or eu ascuns concep ah! prea dulce aventura
Și teamă mi-e de acul de foc de-albină-Arctura
Ce raze dezolante își lasă-n mâna mea
Și rozei vînturilor lunara miere-și ia.

(traducere de Mihail Nemeș)**Rabindranath TAGORE****Călătorul**

Timpul călătoriei mele este lung;
calea pe care o am de străbătut este fără sfârșit.
Am ieșit pe aripile primei raze de lumină
și mi-am urmat drumul prin singurătățile lumilor,
lăsând urma mea pe atâtea stele.
Calea cea mai lungă mă apropie cel mai mult
de tine
și modularea cea mai întortocheată este tocmai
cea care duce
la perfecta simplitate a acordului
Călătorul trebuie să bată la toate porțile înainte
de a ajunge la a sa.
Trebuie să rătăcim prin toate lumile din afară
pentru a ajunge în sfârșit la templul cel mai
lăuntric.

Lăsat-am ochii să rătăcească departe, înainte
de ai închide și de a spune: Tu ești aici.

Această întrebare, această așteptare
se topește în lacrimile a o mie de fluvii și
cufundă lumea
sub valul acestei certitudini: Eu sunt.

Când ea trecu pe lângă mine...

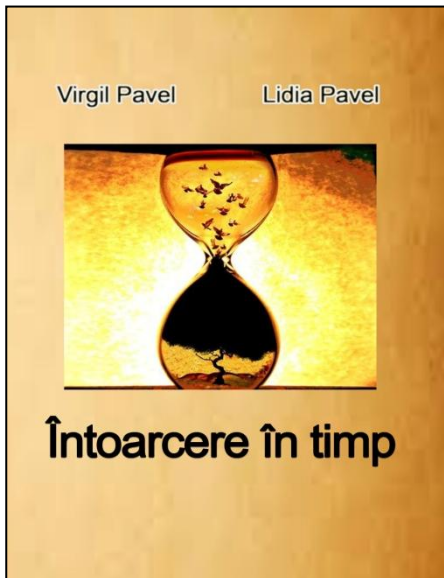
când ea trecu pe lângă mine cu pași repezi
m-atinse cu poala rochiei, ușoară
din neștiuta insulă a unei inimi
răzbi un suflu cald de primăvară
o falfăire și-atingere de-aripă
mă netezi și dispăru-ntr-o clipă
ca o petală fragedă de floare
ce-o rupe și-o învolbură o boare.
căzu pe inima-mi ca un suspin
al șoldului în foșnet lin
și ca o șoaptă moale a inimii sale.

Cititorule, cine ești tu...

cititorule, cine ești tu oare
care-mi citești poemele acestea
și după o sută de ani?
nu-ți pot trimite nicio singură floare
din belșugul acestei primăveri
niciun singur licăr de aur
din norii de-acolo, împurpurați de lumini...
deschide-ți larg ușile și privește afară!
din propria ta grădină în floare
culege-ți doar miresmate aduceri aminte
de flori pieritoare
cu o sută de ani mai 'nainte.
și-n bucuria inimii tale să simți
bucuria vie care-ntr-o primăvară
cu zori diafani
a cântat și vocea ei veselă
și-a rostogolit-o și peste o sută de ani.



CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE



Virgil Pavel, Lidia Pavel – Întoarcere în timp
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



Marius Zaharia – Taxa de protecție și alte tentative de umor, Editura InfoRapArt, Galați, 2016



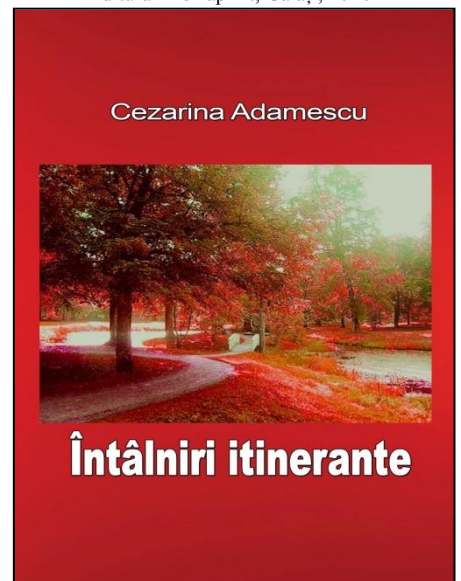
Viorel Darie – Bucovina – plai de basm și dor
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



A.S.P.R.A. – Constelația metaforei
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



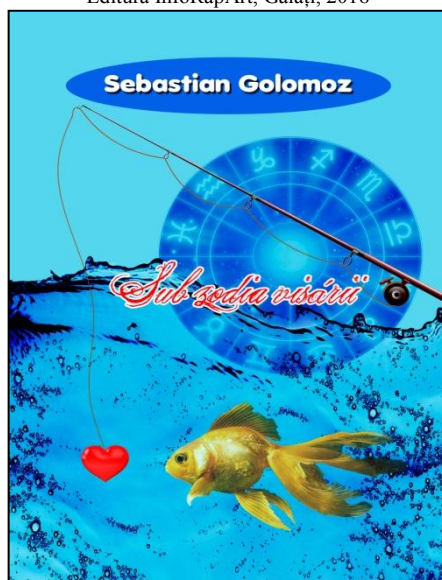
Promoția 1961-1966 – Chemarea anilor de studenție
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



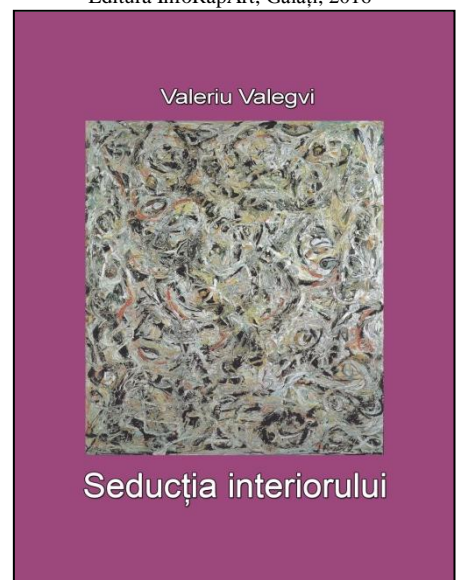
Cezarina Adamescu – Întâlniri itinerante
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



Leria Elena Arhire – Aureole de vis
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



Sebastian Golomoz – Sub zodia visării
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



Valeriu Valegvi – Seduția interiorului
Editura InfoRapArt, Galați, 2016



BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro